ପାଟଣା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ

ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ (ଏସ୍ ଜେ) ସଂଖ୍ୟା 2117/2019

ପି ଏସ୍ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 236 ବର୍ଷ - 2018 ଥାନା - ବକ୍ସର ଜିଲ୍ଲା - ବକ୍ସର ରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ

==

ଲାଲୁ କୁମାର ଓରଫ ଲାଲ୍ ବାବୁ ଓରଫ ଲାଲୁ, ଲୋହା ସିଂଙ୍କ 17 ବର୍ଷ ବୟସ୍କ ପୁତ୍ର ଏବଂ ତାଙ୍କ ପିତା ଲୋହା ସିଂ, ଯିଏ ରାମ କୈଳାସ ସିଂଙ୍କ ପୁତ୍ର, ତାଙ୍କ ଅଭିଭାବକତ୍ୱରେ, ଗାଁ-ଗାନ୍ଧୀ ନଗର, ୱାର୍ଡ ସଂଖ୍ୟା 2, ବକ୍ସର, ବଜାର ସମିତି, ପି. ଏସ୍.-ବକ୍ସର (ଏମ୍), ଜିଲ୍ଲା-ବକ୍ସରର ବାସିନ୍ଦା ।

.... ଅପିଲକାରୀ

ବନାମ

ବିହାର ରାଜ୍ୟ

... ... ଉତ୍ତରଦାତା

==

ସହ

ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ (ଏସ୍ ଜେ) ସଂଖ୍ୟା 1549/2019

ପି. ଏସ୍. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା - 25 ବର୍ଷ - 2018 ଥାନା - ସୁରସାନ୍ଦ ଜିଲ୍ଲା - ସୀତାମଢୀରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ

==

ଗୌରବ କୁମାର ଓରଫ ଲାଖା ଓରଫ ଗୌରବ ଠାକୁର ବୟସ ପାଖାପାଖି 18 ବର୍ଷ (ପୁରୁଷ), ଅମରେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଠାକୁର ଓରଫ ପପ୍ପୁ ଠାକୁରଙ୍କ ପୁଅ, ଗ୍ରାମ-ରଜିୟା ବରି , ପି.ଏସ୍ -ବେନିପଟ୍ଟି, ଜିଲ୍ଲା - ମଧୁବନିର ବାସିନ୍ଦା ।

... ... ଅପିଲକାରୀ

ବନାମ

ବିହାର ରାଜ୍ୟ

... ... ଉତ୍ତରଦାତା

==

ସହ

ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ (ଏସ୍ ଜେ) ସଂଖ୍ୟା 1962/2019

ପି. ଏସ୍. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା -299 ବର୍ଷ-2018 ଥାନା-ରିଗା ଜିଲ୍ଲା-ସୀତାମଢୀରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ

==

ରାଜନ କୁମାର, ବୟସ ପ୍ରାୟ 17 ବର୍ଷ (ପୁରୁଷ ଶିଶୁ) ଚନ୍ଦେଶ୍ୱର ମହତୋଙ୍କ ନାବାଳକ ପୁଅ, ଚନ୍ଦେଶ୍ୱର ମହତୋଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ, ରିଗା ତୋଲା ପିପ୍ରା ଗ୍ରାମର ବାସିନ୍ଦା , ପି. ଏସ୍.ଏବଂ ପି. ଓ.-ରିଗା, ଜିଲ୍ଲା-ସୀତାମଢୀ ।

... ... ଅପିଲକାରୀ

ବନାମ

ବିହାର ରାଜ୍ୟ

... ... ଉତ୍ତରଦାତା

==

ଉପସ୍ଥିତି :

(ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ (ଏସ୍ ଜେ) ସଂଖ୍ୟା 2117/2019 ରେ)

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ : ଶ୍ରୀ ବଚନ ଜୀ ଓଝା, ଅଧିବକ୍ତା

ସୁଶ୍ରୀ ଡେଜି କୁମାରୀ, ଅଧିବକ୍ତା

ଉତ୍ତରଦାତା-ରାଜ୍ୟଙ୍କ ପାଇଁ : ଶ୍ରୀମତୀ ଉଷା କୁମାରୀ 1, ଏପିପି

ସୂଚନାଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ : ଶ୍ରୀ ଦିଗବିଜୟ କୁମାର ଓଝା, ଅଧିବକ୍ତା

(ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ (ଏସ୍ ଜେ) ସଂଖ୍ୟା 1549/2019ରେ)

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ : ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଉଦୟ କୁମାର, ଅଧିବକ୍ତା

ଉତ୍ତରଦାତା-ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ : ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଜେୟଲ ହୋଡା, ଏ ପି ପି

(ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ (ଏସ୍ ଜେ) ସଂଖ୍ୟା 1962/2019 ରେ)

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ : ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଅଜୟ କୁମାର ଠାକୁର, ଅଧିବକ୍ତା

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଅଜୟ କୁମାର ସିଂ ସଂଖ୍ୟା 1, ଅଧିବକ୍ତା

ଉତ୍ତରଦାତା-ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ : ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଜେୟଲ ହୋଡା, ଏପିପି

==

ପୀଠାସୀନ : ମାନ୍ୟବର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଅଶ୍ୱନୀ କୁମାର ସିଂ

ଏବଂ

ମାନ୍ୟବର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ବିରେନ୍ଦ୍ର କୁମାର

ସି ଏ ଭି ରାୟ

(ମାନ୍ୟବର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଅଶ୍ୱନୀ କୁମାର ସିଂଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ)

ତାରିଖ : 01-10-2019

କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁଙ୍କ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2015 (ସଂକ୍ଷେପରେ '2015ର ଅଧିନିୟମ') ର ଧାରା 101 (5) ଅନୁଯାୟୀ ଆଗତ କରାଯାଇଥିବା ଉପରୋକ୍ତ ଅପିଲଗୁଡ଼ିକରେ, ଅପିଲକାରୀମାନେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଭିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ମାମଲାରେ ଜାମିନ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

2. ଯେହେତୁ ସମସ୍ତ ଅପିଲଗୁଡ଼ିକର ତଥ୍ୟ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନୁହେଁ, କାରଣ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସୀମିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଖଣ୍ଡପୀଠକୁ ପଠାଯାଇଛି, ତେଣୁ ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ (ଏସ୍ ଜେ) ସଂଖ୍ୟା 2117/2019 ରୁ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଉଦ୍ଧୃତ କରାଯାଇଛି ।

3. ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ (ଏସ୍ ଜେ) ସଂଖ୍ୟା 2117/2019ରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ 08.05.2018 ତାରିଖର ବକ୍ସର (ଟାଉନ) ପି. ଏସ୍. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 236/2018 ରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି, ଯାହା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା 302 ଅନୁଯାୟୀ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇଛି । ତାଙ୍କୁ 09.05.2018 ରେ ହାଜତକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ପରିଷଦ (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ପରିଷଦ'), ବକ୍ସର ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର କରାଯାଇଥିଲା । 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 94 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ

କରି ପରିଷଦ ଅପରାଧ ଘଟିଥିବା ତାରିଖରେ ତାଙ୍କ ବୟସ 17 ବର୍ଷ, 2 ମାସ ଏବଂ 20 ଦିନ ବୋଲି ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ । ଯେହେତୁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଆରୋପିତ ଅପରାଧ ଜଘନ୍ୟ ଅଟେ ଏବଂ ସେ ଏହି ଅପରାଧ କରିବା ତାରିଖରେ 16 ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିସାରିଥିଲେ, ତେଣୁ ପରିଷଦ ଏପରି ଅପରାଧ କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କର ମାନସିକ ଏବଂ ଶାରୀରିକ କ୍ଷମତା, ଏହି ଅପରାଧର ପରିଣାମକୁ ବୁଝିବାର କ୍ଷମତା ଏବଂ କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ସେ ଏହି ଅପରାଧ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିଥିଲେ ଯେ, 12.10.2018 ତାରିଖର ଆଦେଶ ମାଧ୍ୟମରେ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 (2) ରେ ସୂଚିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଯାୟୀ ଉକ୍ତ ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

4. ଅପିଲକାରୀ ବକ୍ସର (ଟାଉନ୍) ପି. ଏସ୍. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 236/2018 ରେ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ବକ୍ସର ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଜାମିନ ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ, ଯାହା 11.12.2018ର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

5. ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ, ଅପିଲକାରୀ ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ସି ଆର୍ ପି ସି') ର ଧାରା 439 ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଫୌଜଦାରୀ ବିବିଧ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 7470/2019 ମାଧ୍ୟମରେ ଜାମିନ ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ।

6. ଉପରୋକ୍ତ ଫୌଜଦାରୀ ବିବିଧ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 7470/2019 ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ଏହି ସ୍ୱାଧୀନତା ସହ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରି ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ସେ 23.04.2019 ତାରିଖର ଆଦେଶ ମାଧ୍ୟମରେ ଉପଯୁକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଆବେଦନ

ଦାଖଲ କରିପାରିବେ କାରଣ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତା ଅପିଲକାରୀଙ୍କ କିଶୋରାବସ୍ଥା ଆଧାରରେ ଆବେଦନ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବାକୁ ଅନୁମତି ମାଗିଥିଲେ ।

7. 23.04.2019 ତାରିଖର ଉକ୍ତ ଆଦେଶ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି :-

23.04.2019 "ଶୁଣିଲୁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତା ଏହି ଆବେଦନ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବାକୁ ଅନୁମତି ମାଗିଛନ୍ତି କାରଣ ଆବେଦନକାରୀ କିଶୋର ଅଟନ୍ତି ।

ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ତଦନୁସାରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ସହିତ ବକ୍ସର (ଟି) ପି. ଏସ୍. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 236/2018 ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହି ଆବେଦନ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରି ଖାରଜ କରାଯାଇଛି ।"

8. ଏହା ପରେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ବକ୍ସର ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ହୋଇଥିବା 11.12.2018 ତାରିଖର ଆଦେଶ, ଯେଉଁଥିରେ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହାକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଅପିଲକାରୀ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (5) ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ଅପିଲ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ।

9. ଅପିଲଟିର ଶୁଣାଣି କରୁଥିବାବେଳେ ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତି ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅପିଲଟିର ଅନୁରକ୍ଷଣୀୟତା ଉପରେ ସନ୍ଦେହ କରିଥିଲେ । 2015 ଅଧିନିୟମର ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ପରେ, ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତି ତିନୋଟି ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏକ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ଉତ୍ତର ଚାହୁଁଥିଲେ ।

10. 09.07.2019 ତାରିଖର ଆଦେଶର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ଅଂଶ ଯେଉଁଥିରେ ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତି ଏହି ମାମଲାକୁ ଖଣ୍ଡପୀଠକୁ ପଠାଇଛନ୍ତି, ତାହା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା :-

> "14. ବକ୍ସର (ଟି) ପି. ଏସ୍. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 235/2018 ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁ ଘୋଷିତ ହେବା ପରେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରାର୍ଥନା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ହେବା ପରେ, ଏହାକୁ ଫୌଜଦାରୀ ବିବିଧ ମାଧମରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଥରେ ଜଣେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନା ଫୌଜଦାରୀ ବିବିଧ ଅଧୀନରେ ସମନ୍ଵିତ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ଵାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ପରେ, ସେହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (5) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅପିଲ ସମାନ ସ୍ଥିତିକୁ ଉପଭୋଗ କରୁଥିବାବେଳେ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ହେବ କି । ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ସହିତ ଫୌଜଦାରୀ ବିବିଧ ସଂଖ୍ୟା 4848/2019 ଅଧୀନରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା 05.02.2019 ତାରିଖର ଆଦେଶ ଏକ ଧାରଣା ଦେଇଥାଏ ଯେ, ବର୍ତ୍ତମାନର ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ଆଧିକାରିକ ଘୋଷଣା ଆବଶ୍ୟକ କରେ କାରଣ, ସମ୍ମାନିତ ଭାଇଙ୍କ ପ୍ରତି ବହୁତ ସମ୍ମାନ ସହିତ, ମୁଁ ସହମତ ହୋଇନଥିଲି । ତେଣୁ, ଏହି ବିଷୟକୁ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଦ୍ଵାରା ବିଚାର କରାଯିବ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି :-
>
> a) 16 ରୁ 18 ବର୍ଷ ବୟସ ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଥିବା ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ପିଲାକୁ ସ୍ଵୀକାର କରାଯିବା, ଗୁରୁତର ଅପରାଧ, ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସ୍ଵାଧୀନ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯିବା ଉଚିତ କି ।
>
> b) ଯେତେବେଳେ ଜାମିନ ମାମଲାରେ ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ପିଲାକୁ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଏ, ସେତେବେଳେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 12 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ପାଇଁ ପରିଷଦ ଚିହ୍ନଟ

କରିବାର ସୁଯୋଗ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ କି ।

c) ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁସରଣ କରାଯିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ସଂହିତା ଅନୁଯାୟୀ ବିଚାର ହେବାକୁ ଥିବା ଜାମିନ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବ କି । ଅଧିନିୟମର ଧାରା (1) ଏବଂ ଧାରା 101 (5) ର ଉପସ୍ଥିତିର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ।"

15. ତଦନୁସାରେ, ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଧୀଶଙ୍କ ଠାରୁ ଅନୁମତି ନେବା ପରେ ଏହି ମାମଲାକୁ ଖଣ୍ଡପୀଠ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।"

11. ଯେହେତୁ ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ଏକ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଦ୍ୱାରା ପରିସମାପ୍ତି କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରାଯାଉଥିଲା, ତାହା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ବିଚାର ପାଇଁ ଆସିଛି ।

12. ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ସୀତାମଢୀ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶ, ଯେଉଁଥିରେ ଜାମିନ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ପୃକ୍ତ ଆବେଦନ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହାକୁ ଆପତ୍ତି କରି ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (5) ଅନୁଯାୟୀ ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ (ଏସ୍ ଜେ) ସଂଖ୍ୟା 1962 ଏବଂ 1549/2019 ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ସେହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଖଣ୍ଡପୀଠକୁ ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ (ଏସ୍ ଜେ) ସଂଖ୍ୟା 2117/2019 ସହିତ ଶୁଣାଣି ପାଇଁ ପଠାଯାଇଛି ଯେହେତୁ ଏଥିରେ ଜଡ଼ିତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସମାନ ଅଟେ ।

13. 2015 ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ସି ଆର୍ ପି ସି ଅଧୀନରେ ବିଭିନ୍ନ ବୈଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ସନ୍ଦର୍ଭ ଆଦେଶକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ

କରାଯାଇଥିବା ଉପସ୍ଥାପନକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପରେ, ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅତ୍ୟଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପୁନ୍ନ ହୋଇଛି ଏବଂ ଏହାର ବିଚାର ବ୍ୟାପକ ଭାବରେ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି :-

(i) ଅଧିନିୟମର କେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଜଣେ ଶିଶୁ, ଯିଏ 16 ବର୍ଷ ବୟସ ଅତିକ୍ରମ କରିଛି କିମ୍ବା ତା' ଠାରୁ ଅଧିକ ଏବଂ ଏକ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କରିଛି ବୋଲି ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ବିଚାରଧୀନତା ସମୟରେ ଜାମିନ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ବଜାୟ ରଖିପାରିବେ ?

(ii) ଆଇନର କେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଜଣେ ଶିଶୁ, ଯିଏ 16 ବର୍ଷ ବୟସ ଅତିକ୍ରମ କରିଛି କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ଏବଂ ଏକ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କରିଛି ବୋଲି ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି, ତାଙ୍କ ମାମଲା ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର ପାଇଁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯିବା ପରେ ସେ ଜାମିନ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ବଜାୟ ରଖିପାରିବେ ?

(iii) ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯିଏ ବାସ୍ତବରେ ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏକ ଶିଶୁ, ତାଙ୍କ ଜାମିନ ମାମଲାରେ ପରିଷଦକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ମଧ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି କି ?

(iv) ଆରୋପିତ ଅପରାଧର ଗମ୍ଭୀରତା, ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଏକ ଶିଶୁ ମାମଲାରେ ଜାମିନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆଧାର କି ?

(v) 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (5) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅପିଲ କିମ୍ବା ସି ଆର୍ ପି ସିର ଧାରା 439 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା

ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅନୁରକ୍ଷଣୀୟ ଯୋଗ୍ୟ ହେବ କି ?

(vi) ଜଣେ ଶିଶୁଙ୍କୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 (1) (i) ର ପରିସର କ'ଣ ? 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କି କିମ୍ବା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ସହିତ ଧାରା 18 (3) ଅଧୀନରେ କରାଯାଇଥିବା ପରିଷଦର ସୁପାରିଶକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବରେ ପାଳନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ କି ?

(vii) ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଯାହାଙ୍କ ପାଖରେ ଏପରି ଅପରାଧର ବିଚାର କରିବାର ଅଧିକାରିତା ଅଛି, ତାହାଙ୍କ ପାଖକୁ ପରିଷଦ ମାମଲାର ବିଚାରକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବା ପରେ ଏବଂ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପରେ ଯେ, ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି, ସି ଆର୍ ପି ସିର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରୟୋଗର ପରିସର କ'ଣ ?

14. ଆମେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଅଜୟ କୁମାର ଠାକୁର, ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବଚନ ଜୀ ଓଝା ଏବଂ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଉଦୟ କୁମାର, ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସରକାରୀ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀମତୀ ଉଷା କୁମାରୀ ଏବଂ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଜେୟଲ ହୋତା ଏବଂ ବକ୍ସର (ଟାଉନ୍) ପି. ଏସ୍. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 236/2018 ର ସୂଚନଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଦିଗବିଜୟ କୁମାର ଓଝାଙ୍କୁ ଶୁଣିଲୁ ।

15. ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ (ଏସ୍ ଜେ) ସଂଖ୍ୟା 1962/2019ରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଅଜୟ କୁମାର ଠାକୁର ଉପସ୍ଥାପନ

କରିଥିଲେ ଯେ, ଆରୋପିତ ଅପରାଧର ଗମ୍ଭୀରତା, ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏକ ଶିଶୁ ମାମଲାରେ ଜାମିନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆଧାର ନୁହେଁ । ସେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ଅପରାଧିକ ନ୍ୟାୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ମୌଳିକ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଛି । କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ଦଣ୍ଡାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପରିବର୍ତ୍ତେ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଏବଂ ପୁନର୍ବାସ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ସେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏକ ପିଲାର ଜାମିନ ଆବେଦନ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 12କୁ ଅନ୍ତିମ ଉପାୟ ଭାବରେ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3ରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ତିନୋଟି ନୀତି, ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ଏବଂ ପୁନରୁଦ୍ଧାର, ସାନି ଆରମ୍ଭ ଏବଂ ସଂସ୍ଥାଗତକରଣର ନୀତି ସହିତ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ରଖି ପଢ଼ିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ କିଶୋରଙ୍କୁ ଜାମିନ ଅଧିକାର ବଶତଃ ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କେବଳ ଏକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଭାବରେ ସେଠାରେ କରାଯିବା ଉଚିତ ଯେଉଁଠାରେ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 12 ରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ଜାମିନ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନର ଆଧାର ପୂରଣ ହୋଇଛି । ସେ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ଯେ, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 12ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଇନ ସେହି ଶିଶୁଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ସମାନ ଭାବେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ, ଯିଏକି 16 ବର୍ଷ ବୟସ ଅତିକ୍ରମ କରିସାରିଛି କିମ୍ବା ତା' ଠାରୁ ଅଧିକ ଅଟେ ଏବଂ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି । ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ବିଚାରଧୀନତା ସମୟରେ ସେ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 12 ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ବଜାୟ ରଖିପାରିବେ । ତାଙ୍କ ମାମଲା ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଜଣେ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର ପାଇଁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯିବା ପରେ ସେ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 12 ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବଜାୟ ରଖିପାରିବେ । ତାଙ୍କ ମତରେ, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 8 (2) ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସ୍ୱଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, 2015 ଅଧିନିୟମ

ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦକୁ ପ୍ରଦତ୍ତ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ । ଉପରୋକ୍ତ ଉପସ୍ଥାପନ ଆଧାରରେ, ସେ ତର୍କ କରିଥିଲେ ଯେ, ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯିଏ ସ୍ୱଷ୍ଟ ଭାବେ ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ଜଣେ ଶିଶୁ, ତାଙ୍କ ଜାମିନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପରିଷଦକୁ ପ୍ରଦତ୍ତ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ । ସେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ସି ଆର୍ ପି ସିର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବା ପାଇଁ 2015ର ଅଧିନିୟମରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ମତରେ, ସି ଆର୍ ପି ସିର ଅଧ୍ୟାୟ XXIX ରେ ଥିବା ଧାରା 372ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ସଂହିତା କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବ୍ୟତୀତ କୌଣସି ଫୌଜଦାରୀ ନ୍ୟାୟାଳୟର କୌଣସି ରାୟ କିମ୍ବା ଆଦେଶ ବିରୋଧରେ କୌଣସି ଅପିଲ କରାଯିବ ନାହିଁ । ଯେହେତୁ ସି ଆର୍ ପି ସିର XXIX ଅଧ୍ୟାୟରେ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ ଯାହା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ବ୍ୟଥିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସକ୍ଷମ କରିଥାଏ, ତେଣୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ କୌଣସି ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସି ଆର୍ ପି ସିର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଅପିଲ ଦାଖଲ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ସେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଆଦେଶ ସମେତ କୌଣସି ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (5) ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବୈଧାନିକ ଅପିଲ ଦାଖଲ ମାଧ୍ୟମରେ ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରିପାରିବେ । ସେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ଧାରା 19 (1) (i) ଏବଂ 19 (1) (ii) ର ମିଳିତ ପଠନ ଏହା ସ୍ୱଷ୍ଟ କରିବ ଯେ, ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହୋଇଥିବା ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାକୁ କିମ୍ବା ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର ନକରିବାକୁ ବିକଳ୍ପ ପ୍ରଦାନ କରେ । ସେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହେଉଛି ଏହା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ

କରିବା ଯେ, ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁ, ଯାହାଙ୍କୁ ଏହା ସମ୍ମୁଖରେ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ କରାଯାଇଛି, ତାଙ୍କୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି କି ନାହିଁ । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ନିଜର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟକୁ ବାଦ୍ ଦେଇପାରିବେ ନାହିଁ ।

16. ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବଚନ ଜୀ ଓଝା, ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ (ଏସ୍ ଜେ) ସଂଖ୍ୟା 2117/2019ରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଠାକୁରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଉପସ୍ଥାପନକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦରୁ ଏକ ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ବିବୃତି ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ପରେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ତାଙ୍କ ବିଚାରର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି କି ନାହିଁ ତାହା ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ଏବଂ ତାଙ୍କ ବିଚାରକୁ ଆଗକୁ ବଢାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ଅଟନ୍ତି । ସେ ଦୃଢତାର ସହ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏକ ପିଲାକୁ କେବଳ ଅପରାଧର ଗମ୍ଭୀରତା ଏବଂ ସି ଆର୍ ପି ସି ଅଧୀନରେ ପରିକଳ୍ପିତ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଆଧାରରେ ଜାମିନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ମତରେ, ତଦନ୍ତ କିମ୍ବା ବିଚାର କିମ୍ବା ଅପିଲ ସମୟରେ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ପିଲାଙ୍କ ତରଫରୁ ଜାମିନ ଆବେଦନ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ ସି ଆର୍ ପି ସିର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ କିମ୍ବା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

17. ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ (ଏସ୍ ଜେ) ସଂଖ୍ୟା 1549/2019ରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଉଦୟ କୁମାର ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ (ଏସ୍ ଜେ) ସଂଖ୍ୟା 1962/2019 ରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଠାକୁରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଉପସ୍ଥାପନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ।

18. ବିପରୀତରେ ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସରକାରୀ ଅଭିଯୋଜକ ଶ୍ରୀମତୀ ଉଷା କୁମାରୀ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ, ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁଙ୍କ ମାମଲାରେ ଜାମିନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ମାମଲାର ଗମ୍ଭୀରତା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଏକ ଆଧାର ହେବ । ସେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, 2015 ଅଧିନିୟମରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏବଂ 16 ରୁ 18 ବର୍ଷ ବୟସରେ ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁ, ଯେଉଁମାନେ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି, ସେମାନଙ୍କୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସହିତ କରାଯାଇଛି । ସେମାନଙ୍କୁ ସି ଆର୍ ପି ସି ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ବିଚାର କରାଯିବ ଏବଂ ଏହିପରି, ସେମାନଙ୍କ ମାମଲାରେ, ଜାମିନ ବିଚାର କରିବା କିମ୍ବା ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ ସି ଆର୍ ପି ସି ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ । ସେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ଏକ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଏକ ଶିଶୁଙ୍କ ତରଫରୁ ଜାମିନ ଆବେଦନ ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ ଧାରା 437 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ବିଚାର ପାଇଁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବା ପରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ସି ଆର୍ ପି ସିର ଧାରା 439 ଅନୁଯାୟୀ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

19. ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସରକାରୀ ଅଭିଯୋଜକ ଶ୍ରୀ ଜେୟଲ ହୋଡା ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଯେ, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦରୁ ଏକ ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ବିବୃତି ପ୍ରାପ୍ତ କରିବା ପରେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ବିବୃତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ ଏବଂ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ଶିଶୁର ବିଚାର ପାଇଁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇପାରିବେ କିମ୍ବା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇପାରିବେ ଯେ, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 (1) (i) ଏବଂ 19 (1) (ii) ଅନୁଯାୟୀ ଶିଶୁକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି କି ନାହିଁ । ସେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ବିବୃତି ପ୍ରାପ୍ତ କରିବା ପରେ ଧାରା 19 (1) (i) ଏବଂ 19 (1) (ii) ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଦୁଇଟି

ପ୍ରକ୍ରିୟା ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ତାହା ପୁନର୍ବାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପାଇଁ ଏହା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନୁହେଁ ।

20. ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସରକାରୀ ଅଭିଯୋଜକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ମତାମତ ସହିତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହମତ ହୋଇ, ବକ୍ସର (ଟାଉନ୍) ପି. ଏସ୍. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 236/2018 ର ସୂଚନାଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଦିଗବିଜୟ କୁମାର ଓଝା ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଯେ, 16 ରୁ 18 ବର୍ଷ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ସମସ୍ୟା ଏବଂ ପ୍ରସଙ୍ଗର ଗମ୍ଭୀରତାକୁ ବିଚାର କରି ଏବଂ ନିର୍ଭୟା ବଳାତ୍କାର ମାମଲାର ପରିଣାମସ୍ୱରୂପ ବିଧାନସଭା ଆଇନରେ ଅନେକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଛନ୍ତି । 2015 ଅଧିନିୟମରେ ଅଣାଯାଇଥିବା ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅନୁଯାୟୀ, 16 ରୁ 18 ବର୍ଷ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବର୍ତ୍ତମାନ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' ପାଇଁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ । ସେମାନଙ୍କର ଜାମିନ ଆବେଦନକୁ ଭିନ୍ନ ଭାବେ ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ବିଚାରର ଫଳାଫଳ ଆଧାରରେ, ଉପରୋକ୍ତ ବୟସ ବର୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ନୀତି ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ ନାହିଁ । ସେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ସେମାନଙ୍କ ଜାମିନ ଆବେଦନ ଅପରାଧର ଗମ୍ଭୀରତା ଏବଂ/କିମ୍ବା ସି ଆର୍ ପି ସି ଅଧୀନରେ ଥିବା ଅନ୍ୟ ଆଧାର ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ମାମଲା 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 12ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ନାହିଁ ।

21. ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ଶୁଣିବା ପରେ, ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେବାକୁ ଥିବା ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଖୋଜିବା ପାଇଁ, ଭାରତରେ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ନ୍ୟାୟଶାସ୍ତ୍ରକୁ ତର୍ଜମା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହେବ, ଯାହା 2015 ଅଧିନିୟମକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିଥିଲା । କିଶୋର ନ୍ୟାୟ

ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଇତିହାସ, ଧାରଣା ଏବଂ ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ରକୁ କାଳାନୁକ୍ରମିକ ଭାବରେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ ।

22. ଆରମ୍ଭରୁ ହିଁ, କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପଛରେ ଥିବା ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ର ହେଉଛି ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏବଂ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ଏକ ଶିଶୁକୁ ସଂସ୍କାର, ପୁନର୍ବାସ ଏବଂ ପୁନଃ ଏକୀକରଣ କରିବା । ଅପରାଧ କରିଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବିଚାର କରିବା ସହିତ ସମ୍ପର୍କିତ ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ର, ଅପରାଧ କରିଥିବା ଜଣେ ବୟସ୍କଙ୍କ ଠାରୁ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଭାବରେ ଭିନ୍ନ ଅଟେ ।

23. ଉଭୟ ବର୍ଗର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବିଚାର କରିବାରେ ପ୍ରଥମ ମତବାଦ ହେଉଛି *'ପ୍ୟାରେନ୍ସ୍ ପାଟ୍ରିଏ'* ର ମତବାଦ । କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ଆଇନ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ, *'ପ୍ୟାରେନ୍ସ୍ ପାଟ୍ରିଏ'* ହେଉଛି ଏକ ମତବାଦ ଯାହା ରାଜ୍ୟକୁ ପଦକ୍ଷେପ ନେବାକୁ ଏବଂ ଶିଶୁ, ମାନସିକ ରୋଗୀ, ଅକ୍ଷମ, ବୟସ୍କ କିମ୍ବା ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ ନିଜ ଯତ୍ନ ନେବାକୁ ଅସମର୍ଥ, ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅଭିଭାବକ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଏ । ଜଣେ ଅବାସ୍ତବ କିମ୍ବା ଅବହେଳା କରୁଥିବା ପିତାମାତା, ଆଇନଗତ ଅଭିଭାବକ କିମ୍ବା ଅନୌପଚାରିକ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକଙ୍କ ବିରୋଧରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା କୌଣସି ଶିଶୁ କିମ୍ବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପିତାମାତା ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଏହା ରାଜ୍ୟର ସାର୍ବଜନୀନ ନୀତି କ୍ଷମତାକୁ ସୂଚିତ କରେ । ସାଧାରଣତଃ, ପ୍ରକୃତ ପିତାମାତା ଏବଂ ପରିବାର ସେମାନଙ୍କ ପିଲାମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ନେବେ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ, କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ପିତାମାତା ଏବଂ ପରିବାର ପରି ସମାନ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟ ପଦକ୍ଷେପ ନିଅନ୍ତି ଯେପରି ସେମାନଙ୍କ ପିତାମାତା ଏବଂ ପରିବାର ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତେ ।

24. ସମୟ ସହିତ, ସଠିକ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ରଖି *ପ୍ୟାରେନ୍ସ ପାଟ୍ରିଏ* ନୀତିର ଅଗ୍ରଗତି ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ଜଣେ କିଶୋରଙ୍କ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ଅଧିକାରକୁ ସମ୍ମାନ କରେ । ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏକ ଶିଶୁକୁ, ଶିଶୁର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଏବଂ ମୂଲ୍ୟବୋଧକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ସହିତ ସୁସଂଗତ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯିବା ଉଚିତ, ଯାହା ମାନବିକ ଅଧିକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ମୌଳିକ ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରତି ଶିଶୁର ସମ୍ମାନକୁ ଦୃଢ କରିଥାଏ ଏବଂ ଯାହା ଶିଶୁର ବୟସ ଏବଂ ଶିଶୁର ପୁନଃ ଏକୀକରଣକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବାର ଇଚ୍ଛାକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିଥାଏ ଏବଂ ଶିଶୁ ସମାଜରେ ଏକ ଗଠନମୂଳକ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ ।

25. ଭାରତରେ, ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଭୋଗୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରଥମ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ହେଉଛି **ଶିକ୍ଷାନବିସ ଅଧିନିୟମ, 1850** । ଏହା ଦଶ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ବୟସର ଏବଂ 18 ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର ପିଲାମାନେ, ଯେଉଁମାନେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଅପରାଧ କରିଥିବେ ଏବଂ ବାରବୁଲାଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ । ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ, ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଭୋଗୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟାପାର ଏବଂ ବାଣିଜ୍ୟର ତାଲିମ ଦିଆଯିବ । ଶିକ୍ଷାନବିସ ଅଧିନିୟମ, 1850 ର ପ୍ରସ୍ତାବନା, ଯାହା ଏହି ଅଧିନିୟମ ପଛରେ ଥିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରେ, ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି :-

> "ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବିଶେଷ କରି ଅନାଥ ଏବଂ ସାର୍ବଜନୀନ ଦାତବ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଲାଳିତପାଳିତ ଗରିବ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟବସାୟ, ଶିଳ୍ପ ଏବଂ ନିଯୁକ୍ତି ଶିଖିବା ପାଇଁ ଅଧିକ ସକ୍ଷମ କରିବା ପାଇଁ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବୟସରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ଜୀବିକା ଅର୍ଜନ କରିପାରିବେ ।"

26. ଉପରୋକ୍ତ ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ, **ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା, 1860**ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅର୍ଥାତ୍ ଧାରା 82 ଏବଂ 83 ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ ।

ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା 82, 7 ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଅପରାଧ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ବୋଲି ବିବେଚନା କରେ । ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା 83, 7 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ଏବଂ 12 ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବାଦ୍ ଦେଇଥାଏ, ଯିଏ ସେହି ଅବସରରେ ଅପରାଧିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ତାଙ୍କ ଆଚରଣର ପ୍ରକୃତି ଏବଂ ପରିଣାମ ବିଚାର କରିବାକୁ ବୁଝାମଣାର ସ୍ୱାଭାବିକ ପରିପକ୍ୱତା ହାସଲ କରିନଥାନ୍ତି ।

27. ଏହା ପରେ, ଅପରାଧୀ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ **ସୁଧାର ଗୃହ ଅଧିନିୟମ, 1876** ଏବଂ **ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 1897** ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା କିଶୋର ଅପରାଧୀ ପାଇଁ ସୁଧାର ଗୃହ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ସରକାରଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ, କିଶୋରମାନଙ୍କୁ 2 ରୁ 7 ବର୍ଷ ଅବଧି ପାଇଁ ସୁଧାର ଗୃହରେ ହେପାଜତରେ ରଖିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ 18 ବର୍ଷ ବୟସ ହାସଲ କରିବା ପରେ, ସେମାନଙ୍କୁ ସୁଧାର ଗୃହରେ ରଖାଯିବ ନାହିଁ ।

28. ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ଥିଲା **ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1898** (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ସଂହିତା') । ସଂହିତାର ଧାରା 29 (B) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, 15 ବର୍ଷ ବୟସର ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, ଯିଏ ଏପରି ଏକ ଅପରାଧ କରିଛନ୍ତି ଯାହା ମୃତ୍ୟୁ କିମ୍ବା ଆଜୀବନ କାରାବାସ ଦ୍ୱାରା ଦଣ୍ଡନୀୟ ନୁହେଁ, ତାଙ୍କୁ ଜିଲ୍ଲା ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ କିମ୍ବା ସୁଧାର ଗୃହ ଅଧିନିୟମ, 1897 ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ କୌଣସି ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯିବ । ଏହିପରି, କିଶୋର ଅପରାଧୀମାନଙ୍କୁ ବିଚାର ମାମଲାରେ ସାଧାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅଧିକାରିତା କ୍ଷେତ୍ରରୁ ବାଦ୍ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସଂହିତାର ଧାରା 399ରେ 15 ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର ଅପରାଧୀଙ୍କ ପାଇଁ ଅପରାଧିକ କାରାଗାରରେ ବନ୍ଦୀ ହେବା ପରିବର୍ତ୍ତେ କାରାବାସର ଏକ ଉଚିତ ସ୍ଥାନ ଭାବରେ ସ୍ଥାନୀୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାପିତ ସୁଧାର

ଗୃହଗୁଡ଼ିକରେ କାରାବାସରେ ରଖିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସଂହିତାର ଧାରା 562 ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ 21 ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର ଯୁବକ ଅପରାଧୀମାନଙ୍କୁ ଜେଲ୍ ଦଣ୍ଡ ଦେବା ପରିବର୍ତ୍ତେ କେତେକ ସର୍ତ୍ତରେ ଉତ୍ତମ ଆଚରଣର ପରୀକ୍ଷଣ ଉପରେ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । ସୁଧାର ଗୃହ ଅଧିନିୟମ, 1897 ସହିତ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ କିଶୋର ଦଣ୍ଡ ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ରରେ ଦଣ୍ଡରୁ ସୁଧାର ଏବଂ ପୁନର୍ବାସକୁ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଥିଲା ।

29. ଏହା ପରେ, ଭାରତୀୟ କାରାଗାର ସମିତି (1919-1920) ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ସୁପାରିଶଗୁଡ଼ିକ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲା ଯେ, କିଶୋର କଏଦୀମାନେ ସୁଧାର ପାଇଁ ଅନୁକୂଳ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ କାରାଗାରରେ ଅଟକ ରଖିବା ଅବାଞ୍ଛିତ, କାରଣ, ସେମାନଙ୍କର ସରଳ ମନ କାରାଗାର ଜୀବନର ବାତାବରଣ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ଦୂଷିତ ହୋଇପାରେ । ଏକ ଶିଶୁ ଅପରାଧୀ ମୁଖ୍ୟତଃ ପ୍ରତିକୂଳ ପରିବେଶର ଏକ ଉତ୍ପାଦ ଥିଲା । ଅଧିକ ଅନୁକୂଳ ପରିସ୍ଥିତିରେ ବଢ଼ିବା ଏବଂ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ସେ ନୂତନ ସୁଯୋଗ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଥିଲେ । ପୁନର୍ବାର ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ବିଚାର ଦ୍ୱାରା କିଶୋରମାନଙ୍କୁ ସୁଧାର କରାଯାଇପାରିବ ବୋଲି ସମିତି ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ । କିଶୋରମାନଙ୍କ ସୁଧାର ପାଇଁ ବୋର୍ଷ୍ଟାଲ୍ ଅନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବା ଉଚିତ ବୋଲି ଏହା ସୁପାରିଶ କରିଥିଲା । ଏହା କିଶୋର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଗଠନ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲା ।

30. ଏହା ପରେ, ଭାରତରେ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ, ପ୍ରଥମେ ମାଡ୍ରାସ ଶିଶୁ ଅଧିନିୟମ, 1920 ଅଧୀନରେ କିଶୋର ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଥିଲା ।

31. 1947 ମସିହାରେ ଭାରତର ସ୍ୱାଧୀନତା ପରେ, ସଂସଦ ଶିଶୁଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରଥମ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ, ଯଥା, **ଶିଶୁ ଅଧିନିୟମ, 1960** ପାରିତ କରିଥିଲେ । ଏହା କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଶାସିତ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଯେଉଁ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ କୌଣସି କିଶୋର ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ନାହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ପ୍ରତିରୂପ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ପାରିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅବହେଳିତ ପିଲାମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ପୃଥକ ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲା । ଅବହେଳିତ କିମ୍ବା ଅପରାଧୀ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେବା ପାଇଁ ଏବଂ ସହାୟତା କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଏକ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀର ପଦବୀ ମଧ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା । ଏହା ସହିତ, ଏହା କିଶୋର ଅପରାଧୀଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ପୃଥକ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲା, ଯାହା ଅପରାଧୀ ଏବଂ ଅବହେଳିତ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନ୍ୟାୟିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ସମର୍ଥନ କରେ ।

32. ଏଠାରେ ଏହା ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହେବ ଯେ, **ଶିଶୁ ଅଧିନିୟମ, 1960** ପାରିତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ **ଶିଶୁ ଅଧିନିୟମ** ଥିଲା । ଶିଶୁ ଅଧିନିୟମ, 1960 ର ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିଗ ଥିଲା ଏହାର ପରିସରଭୁକ୍ତ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଯେକୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଥାନା କିମ୍ବା କାରାଗାରର ବ୍ୟବହାର ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷେଧ । ତେବେ, ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ଭାରତରେ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମାନ ନଥିଲା କାରଣ ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟର ନିଜସ୍ୱ ମାନଙ୍କ, ନିୟମ ଏବଂ ଅଭ୍ୟାସ ଥିଲା ।

33. ସାରା ଦେଶରେ ଏକ ସମାନ ଶିଶୁ ଅଧିନିୟମର ଆବଶ୍ୟକତା **କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ଅଧିନିୟମ, 1986** (ସଂକ୍ଷେପରେ '1986 ଅଧିନିୟମ')ର ଆଇନ ପ୍ରଣୟନକୁ ଉତ୍ପନ୍ନ କରିଥିଲା ।

34. 1986ରେ ଅଧିନିୟମ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି କିଶୋରମାନଙ୍କ ସର୍ବୋତ୍ତମ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିଥିଲା । 1986 ଅଧିନିୟମ **'ଶିଶୁ ଅଧିକାରର ମିଳିତ ଜାତିସଂଘର ଘୋଷଣାନାମା, 1959'** ଏବଂ **'କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଶାସନ ପାଇଁ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘର ମାନଙ୍କ ସର୍ବନିମ୍ନ ନିୟମାବଳୀ ("ବେଜିଂ ନିୟମାବଳୀ"), 1985'** ଦ୍ୱାରା

ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିଲା । ପୋଲିସ୍ ହେପାଜତ କିମ୍ବା କାରାଗାରରେ କିଶୋରମାନଙ୍କୁ ଅଟକ ରଖିବା 1986 ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଛେଦ କରାଯାଇଥିଲା । ଅବହେଳିତ କିଶୋରଙ୍କ ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ କିଶୋର ଗୃହ, ଅପରାଧୀ କିଶୋରଙ୍କ ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗୃହ ଏବଂ ତଦନ୍ତ ଏବଂ ବିଚାର ବିଚାରଧୀନତା ସମୟରେ କିଶୋରଙ୍କ ଅସ୍ଥାୟୀ ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଗୃହ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଗୃହ କିମ୍ବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗୃହରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା କିଶୋରଙ୍କ ଯତ୍ନ ନେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସେବା ଗୃହ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଏହା ସୁପାରିଶ କରିଛି । 1986 ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା କିଶୋରମାନଙ୍କୁ ଅପରାଧୀକରଣ, ଦଣ୍ଡ ଏବଂ କଳଙ୍କରୁ ରକ୍ଷା କରିବା । 1986ରେ ଅଧିନିୟମ ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଶିଶୁ ଅଧିନିୟମକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲା ଏବଂ ଭାରତରେ ଏକ ସମରୂପ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । 16 ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର ବାଳକ ଏବଂ 18 ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର ବାଳିକାମାନଙ୍କୁ କିଶୋର ବୋଲି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା ।

35. ଡିସେମ୍ବର, 1992 ରେ ଯେତେବେଳେ ଭାରତ **'ଶିଶୁ ଅଧିକାର ଉପରେ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘର ସମ୍ମିଳନୀ'** ରେ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଏବଂ ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲା, ସେତେବେଳେ 1986 ଅଧିନିୟମର ବିଭିନ୍ନ ଦୁର୍ବଳତାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି 1986 ଅଧିନିୟମକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ **କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁଙ୍କ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2000** (ସଂକ୍ଷେପରେ 2000 ର ଅଧିନିୟମ) ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା 1 ଏପ୍ରିଲ 2001 ରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା । 2000ର ଅଧିନିୟମ 'କିଶୋର' ଶବ୍ଦକୁ 18 ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିନଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଭାବେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଥିଲା । 2000 ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ କାରଣର ବିବୃତିରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ, **ଶିଶୁ ଅଧିକାର ସମ୍ମିଳନୀ** ଏବଂ ଭାରତ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘର ଅନ୍ୟ ଉପକରଣ ଅନୁଯାୟୀ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପରିଚାଳନା କରିବା ପାଇଁ

ଏହା ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ପିଲାମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ନ୍ୟାୟ ତଥା ସଠିକ ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଥିଲା । ଏହା ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା କିଶୋର ଏବଂ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଥିଲା ।

36. 2000ର ଅଧିନିୟମକୁ 2006ରେ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା । **2006ରେ ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ**, ମୂଳ ଅଧିନିୟମରେ ଅନେକ ସଂଶୋଧନ ଆଣିଥିଲା । ଏହି ସଂଶୋଧନ ଦ୍ୱାରା, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ବିବାଦରେ ଥିବା କିଶୋରଙ୍କ ବୟସ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ତାରିଖ ଅପରାଧ କରିଥିବା ତାରିଖ ହେବ । ଅନ୍ୟ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଥିଲା ଧାରା 7-A ର ସନ୍ନିବେଶ, ଯେଉଁଥିରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, କୌଣସି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ କିଶୋରତାର ଦାବି ଉଠାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ଏହାକୁ ଯେକୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ଏପରିକି ମାମଲାର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ପରିସମାପ୍ତି ପରେ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱୀକୃତି ଦିଆଯିବ । ସଂଶୋଧିତ ଅଧିନିୟମ ଆହୁରି ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଛି ଯେ, କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଜଣେ କିଶୋରଙ୍କୁ ପୋଲିସ୍ ହେପାଜତ କିମ୍ବା କାରାଗାରରେ ରଖିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

37. ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାରେ ଥିବା ତ୍ରୁଟିକୁ ସମାଧାନ କରିବା ଏବଂ ଆଇନକୁ ଅଧିକ ଶିଶୁ ଅନୁକୂଳ କରିବା ପାଇଁ 2000 ଅଧିନିୟମକୁ ପୁନର୍ବାର 2011 ରେ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା ।

38. 16 ଡିସେମ୍ବର, 2012ରେ ଦିଲ୍ଲୀରେ ଜଣେ ବାଳିକା (ନିର୍ଭୟା)ଙ୍କ ନୃଶଂସ ଗଣଦୁଷ୍କର୍ମ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ମୃତ୍ୟୁ ଏକ ବିତର୍କ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା ଯେ, 2000 ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ପ୍ରଣାଳୀ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଅଟେ ଏବଂ 16ରୁ 18 ବର୍ଷ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ଏଥିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଏକ ଦୀର୍ଘ ବିତର୍କ ପରେ, କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ବିଧେୟକ 8 ଅଗଷ୍ଟ, 2014 ରେ ଲୋକସଭାରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହା

7 ମଇ, 2015 ତାରିଖରେ ଲୋକସଭା ଏବଂ 22 ଡିସେମ୍ବର, 2015 ତାରିଖରେ ରାଜ୍ୟସଭା ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ 31 ଡିସେମ୍ବର, 2015 ତାରିଖରେ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ମଞ୍ଜୁରୀ ପାଇଥିଲା ଏବଂ 2015ର ଅଧିନିୟମ ଭାରତୀୟ ରାଜପତ୍ରରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବା ସହିତ 15 ଜାନୁଆରୀ, 2016 ତାରିଖରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା ।

39. 2015ର ଅଧିନିୟମ ଆରୋପିତ ଏବଂ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଏବଂ ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରେ ।

40. ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 15ର ଖଣ୍ଡ (3), ଅନୁଚ୍ଛେଦ 39ର ଖଣ୍ଡ (e) ଏବଂ (f), ଅନୁଚ୍ଛେଦ 45 ଏବଂ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 47ରେ ଥିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଅଧିନିୟମିତ ହୋଇଛି, ଯାହା ପିଲାମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ମୌଳିକ ମାନବିକ ଅଧିକାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ ଏବଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଲାଗୁ କରିଥାଏ ।

41. ଏହି ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ କାରଣଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବୃତି ନିମ୍ନରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଉଚିତ :

> "**ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ କାରଣଗୁଡ଼ିକର ବିବୃତି -** ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 15, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ, ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ 39 (e) ଏବଂ (f), 45 ଏବଂ 47 ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ପିଲାମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ମୌଳିକ ମାନବିକ ଅଧିକାରର ସୁରକ୍ଷା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟକୁ ଦାୟୀ କରେ ।
>
> 2. 1992 ମସିହା ଡିସେମ୍ବର 11 ତାରିଖରେ ଭାରତ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିବା 'ଶିଶୁ ଅଧିକାର ଉପରେ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘ

ସମ୍ମିଳନୀ' ରେ (a) ଶିଶୁର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଏବଂ ମୂଲ୍ୟବୋଧକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ସହିତ ସୁସଂଗତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଶିଶୁକୁ ବିଚାର କରିବା; (b) ମାନବିକ ଅଧିକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ମୌଳିକ ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରତି ଶିଶୁର ସମ୍ମାନକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା; ଏବଂ (c) ଶିଶୁର ବୟସ ଏବଂ ଶିଶୁର ପୁନଃ ଏକୀକରଣକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବାର ଇଚ୍ଛା ଏବଂ ଶିଶୁ ସମାଜରେ ଏକ ଗଠନମୂଳକ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରେ, ଏହି ବିଷୟକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ସହିତ କୌଣସି ଦଣ୍ଡବିଧାନ ଆଇନ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରିଥିବା ଆରୋପିତ କିମ୍ବା ଅଭିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଶିଶୁଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମସ୍ତ ଉପଯୁକ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ରାଷ୍ଟ୍ର ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

3. ଶିଶୁଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ 2000 ମସିହାରେ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁଙ୍କ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଅଧିନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାରେ ଥିବା ତ୍ରୁଟିକୁ ଦୂର କରିବା ଏବଂ ଆଇନକୁ ଅଧିକ ଶିଶୁ ଅନୁକୂଳ କରିବା ପାଇଁ 2006 ଏବଂ 2011 ରେ ଦୁଇଥର ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଅଧିନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ସମୟରେ, ଅନେକ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଠିଥିଲା, ଯେପରିକି ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକରେ ଶିଶୁଙ୍କ ପ୍ରତି ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର ଘଟଣା ବୃଦ୍ଧି, ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସୁବିଧା, ଗୃହଗୁଡ଼ିକରେ ଯତ୍ନର ଗୁଣବତ୍ତା ଏବଂ ପୁନର୍ବାସ ପଦକ୍ଷେପ, ଅଧିକ ବିଚାରଧୀନ ମାମଲା, ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କାରଣରୁ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣରେ ବିଳମ୍ବ, ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ଭୂମିକା, ଦାୟିତ୍ୱ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱ ବିଷୟରେ ସ୍ପଷ୍ଟତାର ଅଭାବ, ପିଲାମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ହେଉଥିବା ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକର ମୁକାବିଲା ପାଇଁ ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଯେପରିକି କାୟିକ ଦଣ୍ଡ, ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପିଲାମାନଙ୍କର ବିକ୍ରୟ ଇତ୍ୟାଦି ଯାହା ବିଦ୍ୟମାନ ଅଧିନିୟମର ସମୀକ୍ଷା କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରିଛି ।

4. ଅଧିକନ୍ତୁ, ନିକଟ ଅତୀତରେ 16-18 ବର୍ଷ ବୟସ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅପରାଧର ମାମଲା ବୃଦ୍ଧି ପାଉଥିବା ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ

କରୁଛି ଯେ, କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁଙ୍କ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2000 ଅଧୀନରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ପ୍ରଣାଳୀ, ଏହି ବୟସ ବର୍ଗର ଶିଶୁ ଅପରାଧୀଙ୍କ ବିଚାର ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଅଟେ । ଜାତୀୟ ଅପରାଧ ନଥି ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ସଂଗୃହିତ ତଥ୍ୟ ଏହା ପ୍ରମାଣିତ କରେ ଯେ, 16-18 ବର୍ଷ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅପରାଧ, ବିଶେଷ କରି କେତେକ ବର୍ଗର ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ।

5. ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ ପାଇଁ ବିଦ୍ୟମାନ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁଙ୍କ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2000ରେ ଅନେକ ପରିବର୍ତ୍ତନର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି, ଏବଂ ତେଣୁ ବିଦ୍ୟମାନ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁଙ୍କ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2000କୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ପିଲାମାନଙ୍କ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷାର ସାଧାରଣ ନୀତି, ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ଏବଂ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଏପରି ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପୁନର୍ବାସ ଏବଂ ସାମାଜିକ ପୁନଃ ଏକୀକରଣ ପଦକ୍ଷେପ, ଅନାଥ, ପରିତ୍ୟକ୍ତ ଏବଂ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିବା, ଏବଂ ପିଲାମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ କରାଯାଇଥିବା ଅପରାଧ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ପାଇଁ ଏକ ବ୍ୟାପକ ଆଇନ ପୁନଃ ପ୍ରଣୟନ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଛି । ତେଣୁ ଏହି ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ଶିଶୁର ସର୍ବୋତ୍ତମ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ଶିଶୁ ଅନୁକୂଳ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରି ଶିଶୁଙ୍କ ଉପଯୁକ୍ତ ଯତ୍ନ, ସୁରକ୍ଷା, ବିକାଶ, ବିଚାର ଏବଂ ସାମାଜିକ ପୁନଃ ଏକୀକରଣ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବ ।

6. ଖଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକରେ ଥିବା ଟିପ୍ପଣୀଗୁଡ଼ିକ ବିଧେୟକରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଥାଏ ।

7. ଏହି ବିଧେୟକ ଉପରୋକ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ହାସଲ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛି ।"

42. ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ କାରଣଗୁଡ଼ିକର ବିବୃତିର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-1 ହେଉଛି ବୈଧାନିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ କରିବାର ଏକ ଚାବିକାଠି । ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 15, 39 (e) ଏବଂ (f), 45 ଏବଂ 47 କୁ ସୂଚିତ କରେ ଏବଂ ଉଲ୍ଲେଖ କରେ ଯେ, ଏହିପରି ଅନୁଚ୍ଛେଦଗୁଡ଼ିକ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏହା ଆହୁରି ପିଲାମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ମୌଳିକ ମାନବିକ ଅଧିକାରର ସୁରକ୍ଷା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟକୁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ କରିଥାଏ ।

43. ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ କାରଣର ବିବୃତିର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-2 ଅନୁଯାୟୀ, କୌଣସି ଶିଶୁ କୌଣସି ଦଣ୍ଡନୀୟ ଆଇନର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରିଥିବା ଆରୋପିତ କିମ୍ବା ଅଭିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାଜ୍ୟ ସମସ୍ତ ଉପଯୁକ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯେଉଁଥିରେ (a) ଶିଶୁର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଏବଂ ମୂଲ୍ୟବୋଧକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ସହିତ ସୁସଂଗତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଶିଶୁକୁ ବିଚାର କରିବା; (b) ମାନବିକ ଅଧିକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ମୌଳିକ ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରତି ଶିଶୁର ସମ୍ମାନକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା; ଏବଂ (c) ଶିଶୁର ବୟସ ଏବଂ ଶିଶୁର ପୁନଃ ଏକୀକରଣକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବାର ଇଚ୍ଛା ଏବଂ ଶିଶୁ ସମାଜରେ ଏକ ଗଠନମୂଳକ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରେ, ଏହି ବିଷୟକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

44. ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ କାରଣର ବିବୃତିର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-4ରେ, 16-18 ବର୍ଷ ବୟସର ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' ମାମଲା ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେଇଥାଏ । ଏଥିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ, 2000 ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ବିଦ୍ୟମାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟା 16-18 ବର୍ଷ ବୟସର ଶିଶୁ ଅପରାଧୀଙ୍କ ବିଚାର ପାଇଁ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ,

କାରଣ ଉକ୍ତ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅପରାଧ, ବିଶେଷ କରି 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' ର କେତେକ ବର୍ଗରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ।

45. ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ କାରଣର ବିବୃତିର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-5ରେ ବିଦ୍ୟମାନ 2000 ଅଧିନିୟମକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ପିଲାମାନଙ୍କ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷାର ସାଧାରଣ ନୀତି, ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ଏବଂ ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଏହିପରି ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପୁନର୍ବାସ ଏବଂ ସାମାଜିକ ପୁନଃ ଏକୀକରଣ ପଦକ୍ଷେପ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ବ୍ୟାପକ ବିଧାନ ପୁନଃ ପ୍ରଣୟନ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିବାବେଳେ ଶିଶୁର ସର୍ବୋତ୍ତମ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ଶିଶୁ ଅନୁକୂଳ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରି କଷ୍ଟକର ପରିସ୍ଥିତିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଯତ୍ନ, ସୁରକ୍ଷା, ବିକାଶ, ବିଚାର ଏବଂ ସାମାଜିକ ପୁନଃ ଏକୀକରଣ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ବୈଧାନିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ପୁନର୍ବାର ବୁଝାଏ ।

46. 2015 ଅଧିନିୟମର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବିବୃତିରେ ଏହି ଅଧିନିୟମର କାରଣ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରହିଛି । 2015 ଅଧିନିୟମର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବିବୃତିଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଉଚିତ ହେବ :-

> "ପିଲାମାନଙ୍କର ସର୍ବୋତ୍ତମ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ମାମଲାର ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏବଂ ପରିସମାପ୍ତିରେ ଏକ ଶିଶୁ-ଅନୁକୂଳ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରି ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ଆରୋପିତ ଶିଶୁ ଏବଂ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ଶିଶୁଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଯତ୍ନ, ସୁରକ୍ଷା, ବିକାଶ, ବିଚାର, ସାମାଜିକ ପୁନଃ ଏକୀକରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ସେମାନଙ୍କର ମୌଳିକ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ମାଧ୍ୟମରେ ସେମାନଙ୍କର ପୁନର୍ବାସ ପାଇଁ, ଏବଂ ଏଠାରେ ସ୍ଥାପିତ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ସଂସ୍ଥା ଏବଂ ଏହା ସହିତ ଜଡ଼ିତ କିମ୍ବା ଆନୁସଙ୍ଗିକ

ମାମଲା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆଇନକୁ ଏକତ୍ର କରିବା ଏବଂ ସଂଶୋଧନ କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଏକ ଅଧିନିୟମ ଅଟେ ।

ଯେହେତୁ, ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 15ର ଖଣ୍ଡ (3), ଅନୁଚ୍ଛେଦ 39ର ଖଣ୍ଡ (e) ଏବଂ (f), ଅନୁଚ୍ଛେଦ 45 ଏବଂ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 47 ଅନୁଯାୟୀ, ରାଜ୍ୟ ଉପରେ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ ଏବଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନ୍ୟସ୍ତ କରେ ଯେ, ପିଲାମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ ହୋଇଛି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ମୌଳିକ ମାନବିକ ଅଧିକାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇଛି ;

ଏବଂ ଯେହେତୁ, ଭାରତ ସରକାର 11 ଡିସେମ୍ବର, 1992 ରେ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘର ସାଧାରଣ ସଭା ଦ୍ୱାରା ଗୃହୀତ ଶିଶୁ ଅଧିକାର ସମ୍ମିଳନୀକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି, ଯାହା ଶିଶୁର ସର୍ବୋତ୍ତମ ସ୍ୱାର୍ଥ ସୁରକ୍ଷିତ କରିବାରେ ସମସ୍ତ ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାଳନ କରିବାକୁ ଏକ ମାନଙ୍କ ସ୍ଥିର କରିଛି;

ଏବଂ ଯେହେତୁ, ଶିଶୁ ଅଧିକାର ଉପରେ ସମ୍ମିଳନୀ, କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଶାସନ ପାଇଁ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘର ସର୍ବନିମ୍ନ ମାନକ ନିୟମାବଳୀ, 1985 (ବେଜିଂ ନିୟମାବଳୀ), ସେମାନଙ୍କ ସ୍ୱାଧୀନତାରୁ ବଞ୍ଚିତ କିଶୋରମାନଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘର ନିୟମାବଳୀ (1990), ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ଆନ୍ତଃଦେଶୀୟ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସହଯୋଗ ଉପରେ ହେଗ୍ ସମ୍ମିଳନୀ (1993), ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଉପକରଣ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନଦଣ୍ଡକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁ ଏବଂ ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ଶିଶୁଙ୍କ ପାଇଁ ବ୍ୟାପକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ କରିବା ପାଇଁ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁଙ୍କ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2000 (2000 ର 56)କୁ ପୁନଃ ପ୍ରଣୟନ କରିବା ଉଚିତ ହେବ । ”

47. ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବିବୃତିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଏହା ସୂଚିତ କରିବା ଯେ, ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁ ଏବଂ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯତ୍ନ, ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ବିଚାର, ସେମାନଙ୍କର ବିକାଶ, ବିଚାର, ସାମାଜିକ ପୁନଃ ଏକୀକରଣ, ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ଏକ ଶିଶୁ ଅନୁକୂଳ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଏବଂ ପିଲାମାନଙ୍କର ସର୍ବୋତ୍ତମ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ପୁନର୍ବାସ ପାଇଁ ମାମଲାର ପରିସମାପ୍ତି, ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସମସ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଆଧାର ହୋଇ ରହିଛି ।

48. ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବିବୃତିରେ ବ୍ୟବହୃତ 'ଯତ୍ନ', 'ସୁରକ୍ଷା', 'ବିକାଶ', 'ବିଚାର' ଏବଂ 'ସର୍ବୋତ୍ତମ ସ୍ୱାର୍ଥ' ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ 2015 ଅଧିନିୟମରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ସେଗୁଡ଼ିକ ସେହି ଅର୍ଥ ଧାରଣ କରିବ ଯାହା ଯଥାକ୍ରମେ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 2 (61)ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅଧିନିୟମରେ କିମ୍ବା ଶବ୍ଦକୋଷରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

49. 2015 ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ 'ପୁନର୍ବାସ' ଶବ୍ଦକୁ ମଧ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇନାହିଁ, କିନ୍ତୁ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 39 (2) ର ଅଧ୍ୟାୟ VII ଅନୁଯାୟୀ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ ଏହା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ଯେ, ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯଦି ପିଲାଟି ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ ନ ହୁଏ କିମ୍ବା ପରିଷଦର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗୃହ କିମ୍ବା ସୁରକ୍ଷା ସ୍ଥାନରେ କିମ୍ବା ଉପଯୁକ୍ତ ସୁବିଧା ସ୍ଥାନରେ କିମ୍ବା ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହିତ ରଖାଯାଏ, ତେବେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଗୃହଗୁଡ଼ିକରେ ପୁନର୍ବାସ ଏବଂ ସାମାଜିକ ଏକୀକରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ କରାଯିବ ।

50. ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବିବୃତି ଆହୁରି ସ୍ୱୀକାର କରେ ଯେ, ଶିଶୁମାନଙ୍କ ସମସ୍ତ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ ହୋଇଛି ଏବଂ ମୌଳିକ ମାନବିକ ଅଧିକାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇଛି ତାହା

ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 15 ର ଖଣ୍ଡ (3), ଅନୁଚ୍ଛେଦ 39 ର ଖଣ୍ଡ (e) ଏବଂ (f), ଅନୁଚ୍ଛେଦ 45 ଏବଂ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 47 ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟ ଉପରେ ଏକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଛି ।

51. ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 15 ର ଖଣ୍ଡ (3) ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 12 ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ମହିଳା ଏବଂ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟକୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏହା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଶ୍ରେଣୀକରଣର ନୀତି, ଯାହା ଲିଙ୍ଗ ଏବଂ ବୟସ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଏକ ଶ୍ରେଣୀକରଣ, ତାହା ବ୍ୟବହାର କରି ମହିଳା ଏବଂ ପିଲାମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବ୍ୟବହାରକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥାଏ ।

52. ସମ୍ବିଧାନ ଅଧୀନରେ ରାଜ୍ୟ ନୀତିର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାତ୍ମକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 39ର ଖଣ୍ଡ (e) ରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ଯେ, ପିଲାମାନଙ୍କ କୋମଳ ବୟସରେ ଅତ୍ୟାଚାର ଯେପରି ନହୁଏ, ତାହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଦିଗରେ ରାଜ୍ୟ ନିଜର ନୀତିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ କରିବ ।

53. ସମ୍ବିଧାନର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାତ୍ମକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 39ର ଖଣ୍ଡ (f) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ସୁସ୍ଥ ଢଙ୍ଗରେ ଓ ସ୍ୱାଧୀନତା ଏବଂ ମର୍ଯ୍ୟାଦାର ସ୍ଥିତିରେ ବିକାଶ ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଏବଂ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରିବା ତଥା ବାଲ୍ୟାବସ୍ଥା ଏବଂ ଯୁବାବସ୍ଥାକୁ ଶୋଷଣରୁ ତଥା ନୈତିକ ଏବଂ ଭୌତିକ ପରିତ୍ୟାଗରୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ଦିଗରେ ରାଜ୍ୟ ନିଜର ନୀତିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ କରିବ ।

54. ସମ୍ବିଧାନର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାତ୍ମକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 45 ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ରାଜ୍ୟ 6 ବର୍ଷ ବୟସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମାଗଣା ଏବଂ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ପ୍ରୟାସ କରିବ ।

55. ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବିବୃତିରେ ଆହୁରି ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ, ଭାରତ ସରକାର 11 ଡିସେମ୍ବର, 1992 ରେ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘର ସାଧାରଣ ସଭା ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଶିଶୁ ଅଧିକାର ସମ୍ମିଳନୀକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି, ଯାହା ଶିଶୁର ସର୍ବୋତ୍ତମ ସ୍ୱାର୍ଥ ସୁରକ୍ଷିତ କରିବାରେ ସମସ୍ତ ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁପାଳନ କରାଯିବାକୁ ଏକ ମାନଙ୍କର ସମୂହ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରିଛି ।

56. ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବିବୃତିରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ, ଶିଶୁମାନଙ୍କ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗର ସମାଧାନ ପାଇଁ ବିଦ୍ୟମାନ ଅଧିନିୟମ, 2000 ରେ ଅନେକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ଶିଶୁ ଅଧିକାର ଉପରେ ସମ୍ମିଳନୀ, କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘର ମାନଙ୍କ ସର୍ବନିମ୍ନ ନିୟମାବଳୀ, 1985 (ବେଜିଂ ନିୟମାବଳୀ), ସେମାନଙ୍କ ସ୍ୱାଧୀନତାରୁ ବଞ୍ଚିତ କିଶୋରମାନଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘର ନିୟମାବଳୀ (1990), ଆନ୍ତଃଦେଶୀୟ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ସହଯୋଗ ଉପରେ ହେଗ୍ ସମ୍ମିଳନୀ (1993), ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଉପକରଣରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନଙ୍କୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଶିଶୁମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏବଂ ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ଶିଶୁମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ବ୍ୟାପକ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବାକୁ 2000 ର ଅଧିନିୟମକୁ ବାତିଲ କରାଯାଇଛି ।

57. 2015 ଅଧିନିୟମର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବିବୃତିରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ମୌଳିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ଯାହା ଏହାର ପ୍ରସ୍ତାବନା ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରେ, ସମସ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ମାଧ୍ୟମରେ ଏବଂ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସମସ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ହାସଲ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଏ ।

58. କୌଣସି ଅଧିନିୟମର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବିବରଣୀ ଏହି ଅଧିନିୟମର ବୈଧାନିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ବୁଝିବାର ଆଧାର ହୋଇଥାଏ । ଏହି ଅଧିନିୟମର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧାରାକୁ

ସେହି ଢଙ୍ଗରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାକୁ ହେବ ଯାହା ଏହିପରି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇବ । କୌଣସି ଅସ୍ପଷ୍ଟତା କ୍ଷେତ୍ରରେ, ପ୍ରସ୍ତାବନାଟି ପଥପ୍ରଦର୍ଶକ ହୋଇଯାଏ ।

59. ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିଗକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ଉଚିତ ଯେ, 2015 ଅଧିନିୟମ ସଂସଦ ଦ୍ୱାରା 16 ରୁ 18 ବର୍ଷ ବୟସର 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କରୁଥିବା ଶିଶୁଙ୍କ ମୁକାବିଲା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନୂତନ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା 2000 ଅଧିନିୟମକୁ ବାତିଲ କରିଥିଲା ।

60. ଭାରତରେ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଆଇନ ଶାସ୍ତ୍ର ପଛରେ ଥିବା ଇତିହାସ, ଧାରଣା ଏବଂ ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ର ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ପରେ ଏବଂ 2015 ଅଧିନିୟମର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବିବୃତିକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା ପରେ, ବର୍ତ୍ତମାନ 2015 ଅଧିନିୟମ କଣ ଦର୍ଶାଏ ତାହା ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ତର୍ଜମା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ ।

61. 2015 ଅଧିନିୟମର କେତେକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ, ଯାହା ସହ ଆମେ ସମ୍ପୃକ୍ତ, ତାହା ନିମ୍ନରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି :-

> **"ଧାରା 1 ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଶୀର୍ଷକ, ବ୍ୟାପକତା, ଆରମ୍ଭ ଏବଂ ପ୍ରୟୋଗ । -**
>
> (4) ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅଧିନିୟମରେ ଯାହା କିଛି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ଶିଶୁ ଏବଂ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁଙ୍କ ସହ ଜଡ଼ିତ ସମସ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଲାଗୁ ହେବ, ଯେଉଁଥିରେ –
>
> (i) ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଗିରଫ, ଅଟକ, ଅଭିଯୋଜନ, ଜୋରିମାନା କିମ୍ବା କାରାଦଣ୍ଡ, ପୁନର୍ବାସ ଏବଂ ସାମାଜିକ ପୁନଃ ଏକୀକରଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ;

(ii) ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ଶିଶୁମାନଙ୍କର ପୁନର୍ବାସ, ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ, ପୁନଃ ଏକୀକରଣ ଏବଂ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି କିମ୍ବା ଆଦେଶ ।

ଧାରା 2 ବ୍ୟାଖ୍ୟା - ଏହି ଅଧିନିୟମରେ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଅନ୍ୟଥା ଆବଶ୍ୟକ କରେ ନାହିଁ, -

(9) **"ଶିଶୁର ସର୍ବୋତ୍ତମ ସ୍ୱାର୍ଥ"**ର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଶିଶୁର ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକତା, ପରିଚୟ, ସାମାଜିକ କଲ୍ୟାଣ ଏବଂ ଶାରୀରିକ, ଭାବପ୍ରବଣ ଏବଂ ବୌଦ୍ଧିକ ବିକାଶ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ନିଆଯାଇଥିବା କୌଣସି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଆଧାର;

(12) **"ଶିଶୁ"**ର ଅର୍ଥ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ଅଠର ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିନାହାଁନ୍ତି;

(13) **"ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁ"** ର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଏକ ଶିଶୁ ଯିଏ ଏକ ଅପରାଧ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି କିମ୍ବା ଧରାପଡ଼ିଛି ଏବଂ ଯିଏ ଏପରି ଅପରାଧ କରିଥିବା ତାରିଖରେ ଅଠର ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିନାହାନ୍ତି;

(15) **"ଶିଶୁ ଅନୁକୂଳ"**ର ଅର୍ଥ କୌଣସି ବ୍ୟବହାର, ଆଚରଣ, ଅଭ୍ୟାସ, ପ୍ରକ୍ରିୟା, ମନୋବୃତ୍ତି, ପରିବେଶ କିମ୍ବା ବିଚାର ଯାହା ମାନବିକ, ବିଚାରଶୀଳ ଏବଂ ଶିଶୁର ସର୍ବୋତ୍ତମ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଅଟେ ।

(20) **"ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ"**ର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଶିଶୁ ଅଧିକାର ସୁରକ୍ଷା ଆୟୋଗ ଅଧିନିୟମ, 2005 (2006 ର 4) ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ଥାପିତ ଏକ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଯୌନ ଅପରାଧରୁ ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ, 2012 (2012 ର 32) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯେଉଁଠାରେ ବିଦ୍ୟମାନ ଅଛି ଏବଂ ଯେଉଁଠାରେ ଏହିପରି ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ନାମିତ ହୋଇନାହିଁ,

ସେଠାରେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକର ବିଚାର କରିବାକୁ ଅଧିକାରିତା ଥିବା ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ;

(33) **"ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ"**ରେ ସେହି ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଯେଉଁଥିରେ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା (1860 ର 45) କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ସର୍ବନିମ୍ନ ଦଣ୍ଡ ହେଉଛି ସାତ ବର୍ଷ କିମ୍ବା ଅଧିକ କାରାଦଣ୍ଡ;

(35) **"କିଶୋର"**ର ଅର୍ଥ ଅଠର ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର ଶିଶୁ;

(45) **"ତୁଚ୍ଛ ଅପରାଧ"**ରେ ସେହି ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଯେଉଁଥିରେ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା (1860 ର 45) କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ସର୍ବାଧିକ ଦଣ୍ଡ ହେଉଛି ତିନି ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାରାଦଣ୍ଡ ;

(54) **"ଗୁରୁତର ଅପରାଧ"**ରେ ସେହି ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଯେଉଁଥିରେ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା (1860 ର 45) କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ହେଉଛି ତିନିରୁ ସାତ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ କାରାଦଣ୍ଡ ;

(61) ଏହି ଅଧିନିୟମରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିବା କିନ୍ତୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ହୋଇନଥିବା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଅଧିନିୟମରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ଶବ୍ଦ ଏବଂ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ସେହି ଅଧିନିୟମରେ ଯଥାକ୍ରମେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିବା ଅର୍ଥ ହେବ ।

ଧାରା 3 ଅଧିନିୟମର ପରିଚାଳନାରେ ଅନୁସରଣ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ସାଧାରଣ ନୀତିଗୁଡ଼ିକ - କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର, ରାଜ୍ୟ ସରକାର, ପରିଷଦ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଂସ୍ଥା, ଯଥାସ୍ଥିତି, ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ସମୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ମୌଳିକ ନୀତି ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହେବେ, ଯଥା : –

(i) ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତାର ଅନୁମାନର ନୀତି : କୌଣସି ଶିଶୁକୁ 18 ବର୍ଷ ବୟସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ଖରାପ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କିମ୍ବା ଅପରାଧିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରାଯିବ ।

(ii) ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଏବଂ ମୂଲ୍ୟର ନୀତି : ସମସ୍ତ ମଣିଷଙ୍କୁ ସମାନ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଏବଂ ଅଧିକାର ସହିତ ବିଚାର କରାଯିବା ଉଚିତ ।

(iii) ଅଂଶଗ୍ରହଣର ନୀତି : ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିଶୁର ଶୁଣାଣିର ଏବଂ ତାହାର ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ପ୍ରଭାବ ପକାଉଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବାର ଅଧିକାର ରହିବ ଏବଂ ଶିଶୁର ବୟସ ଏବଂ ପରିପକ୍ୱତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଶିଶୁର ମତାମତକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯିବା ଉଚିତ ।

(iv) ସର୍ବୋତ୍ତମ ସ୍ୱାର୍ଥର ନୀତି : ଶିଶୁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସମସ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଏହି ପ୍ରାଥମିକ ବିଚାର ଉପରେ ଆଧାରିତ ହେବ ଯେ, ସେଗୁଡ଼ିକ ଶିଶୁର ସର୍ବୋତ୍ତମ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଅଟେ ଏବଂ ଶିଶୁକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷମତାର ବିକାଶରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ।

(v) ପାରିବାରିକ ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱର ନୀତି : ଶିଶୁର ଯତ୍ନ, ଲାଳନପାଳନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷାର ପ୍ରାଥମିକ ଦାୟିତ୍ୱ ଯଥାସ୍ଥିତି ଜୈବିକ ପରିବାର କିମ୍ବା ପୋଷ୍ୟ ବା ପାଳକ ପିତାମାତାଙ୍କର ହେବ ।

(vi) ସୁରକ୍ଷା ନୀତି : ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗରେ ଥିବାବେଳେ ଏବଂ ଏହା ପରେ ମଧ୍ୟ ପିଲାଟି ଯେପରି ସୁରକ୍ଷିତ ରହେ ଏବଂ କୌଣସି କ୍ଷତି, ଅତ୍ୟାଚାର କିମ୍ବା ଦୁର୍ବ୍ୟବହାରର ଶିକାର ନହୁଏ, ତାହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ।

(vii) ସକାରାତ୍ମକ ପଦକ୍ଷେପ : କଲ୍ୟାଣକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା, ପରିଚୟର ବିକାଶକୁ ସୁଗମ କରିବା ଏବଂ ଏକ ସମାବେଶୀ ତଥା ସକ୍ଷମ ପରିବେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବା, ପିଲାମାନଙ୍କ ଦୁର୍ବଳତାକୁ ହ୍ରାସ କରିବା ଏବଂ ଏହି

ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ହସ୍ତକ୍ଷେପର ଆବଶ୍ୟକତା ପାଇଁ ପରିବାର ଏବଂ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ସମେତ ସମସ୍ତ ସମ୍ବଳକୁ ଏକତ୍ରିତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

(viii) ଅ-କଳଙ୍କିତ ଅର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନର ନୀତି : ଏକ ଶିଶୁ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପ୍ରତିକୂଳ କିମ୍ବା ଅଭିଯୋଗାତ୍ମକ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

(ix) ଅଧିକାର ଛାଡ଼ ନକରିବାର ନୀତି : ଶିଶୁ କିମ୍ବା ଶିଶୁ ତରଫରୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା, କିମ୍ବା ଏକ ପରିଷଦ କିମ୍ବା ଏକ ସମିତି ଦ୍ୱାରା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ଶିଶୁର କୌଣସି ଅଧିକାରର କୌଣସି ଛାଡ଼ ଗ୍ରହଣୀୟ କିମ୍ବା ବୈଧ ନୁହେଁ, ଏବଂ ମୌଳିକ ଅଧିକାରର କୌଣସି ଅଣ-ପ୍ରୟୋଗକୁ ଛାଡ଼ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ନାହିଁ ।

(x) ସମାନତା ଏବଂ ଭେଦଭାବ ନ କରିବାର ନୀତି : କୌଣସି ଶିଶୁ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲିଙ୍ଗ, ଜାତି, ଜାତୀୟତା, ଜନ୍ମ ସ୍ଥାନ, ଅକ୍ଷମତା ଆଧାରରେ ଭେଦଭାବ କରାଯିବ ନାହିଁ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିଶୁକୁ ସମାନ ସୁଗମ୍ୟତା, ସୁଯୋଗ ଏବଂ ବିଚାର ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

(xi) ନିଜତା ଏବଂ ଗୋପନୀୟତାର ଅଧିକାରର ନୀତି : ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିଶୁର ସମସ୍ତ ଉପାୟରେ ଏବଂ ସମଗ୍ର ନ୍ୟାୟିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ନିଜର ନିଜତା ଏବଂ ଗୋପନୀୟତାର ସୁରକ୍ଷା ପାଇବାର ଅଧିକାର ରହିବ ।

(xii) ଅନ୍ତିମ ଉପାୟ ଭାବେ ସଂସ୍ଥାଗତକରଣର ନୀତି : ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ତଦନ୍ତ ପରେ ଶେଷ ଉପାୟ ଭାବରେ ଏକ ଶିଶୁକୁ ସଂସ୍ଥାଗତ ଯତ୍ନରେ ରଖାଯିବ ।

(xiii) ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ଏବଂ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ନୀତି : କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିଶୁର ଯଥାଶୀଘ୍ର ନିଜ ପରିବାର ସହିତ ପୁନଃମିଶ୍ରିତ ହେବାର ଏବଂ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ଯେଉଁ ସାମାଜିକ-ଅର୍ଥନୈତିକ ଏବଂ ସାଂସ୍କୃତିକ ସ୍ଥିତିରେ ଥିଲେ ସେହି ସ୍ଥିତିକୁ

ଫେରିବାର ଅଧିକାର ରହିବ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏପରି ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ନାହିଁ ।

(xiv) ସାନି ଆରମ୍ଭର ନୀତି : ବିଶେଷ ପରିସ୍ଥିତି ବ୍ୟତୀତ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ କୌଣସି ଶିଶୁର ସମସ୍ତ ଅତୀତ ନଥି ନଷ୍ଟ କରିଦେବା ଉଚିତ ।

(xv) ପରିବର୍ତ୍ତନର ନୀତି : ନ୍ୟାୟିକ କାର୍ଯ୍ୟବିଧିର ଆଶ୍ରୟ ନନେଇ ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରାଯିବା ଉଚିତ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ଶିଶୁ କିମ୍ବା ସମଗ୍ର ସମାଜର ସର୍ବୋତ୍ତମ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ନଥାଏ ।

(xvi) ପ୍ରାକୃତିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତି : ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟାୟିକ କ୍ଷମତାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ନିରପେକ୍ଷ ଶୁଣାଣିର ଅଧିକାର, ପକ୍ଷପାତ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିୟମ ଏବଂ ସମୀକ୍ଷା କରିବାର ଅଧିକାର ସମେତ ନିରପେକ୍ଷତାର ମୌଳିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ମାନଙ୍କ ପାଳନ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

(ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରାଗଲା)

ଧାରା 4 କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ପରିଷଦ - (1) ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 (1974ର 2) ରେ ଯାହା କିଛି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲାରେ ଏକ କିମ୍ବା ଏକାଧିକ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ପରିଷଦ ଗଠନ କରିବେ ।

(2) ଏକ ପରିଷଦ ଜଣେ ମହାନଗର ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ କିମ୍ବା ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀର ନ୍ୟାୟିକ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ହେବ, ଯିଏକି ମୁଖ୍ୟ ମହାନଗର ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ କିମ୍ବା ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟିକ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ (ଏହା ପରେ ପ୍ରଧାନ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ଭାବରେ ସୂଚିତ) ନଥିବେ, ଯାହାଙ୍କ ଅତି କମରେ ତିନି ବର୍ଷର ଅଭିଜ୍ଞତା ଥିବ ଏବଂ ଦୁଇ ଜଣ ସାମାଜିକ କର୍ମୀ ଏପରି ଢଙ୍ଗରେ ଚୟନ ହେବେ ଯେପରି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିବ, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅତି କମରେ ଜଣେ ମହିଳା ରହିବେ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଏକ ବିଚାରପୀଠ ଗଠନ ହେବ ଏବଂ ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 (1974 ର 2) ଦ୍ୱାରା ମହାନଗର ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଯଥାସ୍ଥିତି ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀର ନ୍ୟାୟିକ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା ଏହିପରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଚାରପୀଠଙ୍କ ରହିବ ।

(3) କୌଣସି ସାମାଜିକ କର୍ମୀଙ୍କୁ ପରିଷଦର ସଦସ୍ୟ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯିବ ନାହିଁ, ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତି ଅତିକମରେ ସାତ ବର୍ଷ ଧରି ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ଶିକ୍ଷା କିମ୍ବା କଲ୍ୟାଣମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ସକ୍ରିୟ ଭାବରେ ଜଡ଼ିତ ନାହାଁନ୍ତି କିମ୍ବା ଶିଶୁ ମନୋବିଜ୍ଞାନ, ମନୋଚିକିତ୍ସା, ସମାଜ ବିଜ୍ଞାନ କିମ୍ବା ଆଇନରେ ଡିଗ୍ରୀ ସହିତ ବୃତ୍ତିଗତ ଅଭ୍ୟାସ କରିନାହାନ୍ତି ।

(4) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ପରିଷଦର ସଦସ୍ୟ ଭାବରେ ଚୟନ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହେବେ ନାହିଁ, ଯଦି ତାଙ୍କର-

(i) ମାନବିକ ଅଧିକାର କିମ୍ବା ଶିଶୁ ଅଧିକାରର ଉଲ୍ଲଂଘନ ବିଷୟରେ କୌଣସି ପୂର୍ବ ନଥି ରହିଛି ;

(ii) ସେ ନୈତିକ ଅଧଃପତନ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଏକ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି, ଏବଂ ଏହିପରି ଦଣ୍ଡବିଧାନ ପ୍ରତ୍ୟାହାର ହୋଇନାହିଁ କିମ୍ବା ଏହିପରି ଅପରାଧ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷମା ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇ ନାହିଁ;

(iii) ତାଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାର କିମ୍ବା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ମାଲିକାନାରେ ଥିବା କିମ୍ବା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କୌଣସି ଉପକ୍ରମ କିମ୍ବା ନିଗମର ଚାକିରିରୁ ହଟାଇ ଦିଆଯାଇଛି କିମ୍ବା ବରଖାସ୍ତ କରାଯାଇଛି;

(iv) ସେ ଶିଶୁ ନିର୍ଯାତନା କିମ୍ବା ଶିଶୁ ଶ୍ରମିକ ନିଯୁକ୍ତି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମାନବାଧିକାର ଉଲ୍ଲଂଘନ କିମ୍ବା ଅନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲିପ୍ତ ଥିଲେ ।

(5) ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ଯେ, ନିଯୁକ୍ତିର 60 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପିଲାମାନଙ୍କ ଯତ୍ନ, ସୁରକ୍ଷା, ପୁନର୍ବାସ, ଆଇନଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ ନ୍ୟାୟ, ଯାହା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିବ, ତାହା ଉପରେ ପରିଷଦର ପ୍ରଧାନ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ସମେତ ସମସ୍ତ ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ପ୍ରେରଣ ତାଲିମ ଏବଂ ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

(6) ପରିଷଦର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ଏବଂ ଯେଉଁ ଉପାୟରେ ଏପରି ସଦସ୍ୟ ଇସ୍ତଫା ଦେଇପାରିବେ, ତାହା ସେପରି ହେବ ଯେପରି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଛି ।

(7) ପ୍ରଧାନ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ପରିଷଦର କୌଣସି ସଦସ୍ୟଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତଦନ୍ତ ପରେ ସମାପ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ, ଯଦି ସେ -

(i) ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟସ୍ତ କ୍ଷମତାର ଅପବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି; କିମ୍ବା

(ii) କୌଣସି ବୈଧ କାରଣ ବିନା କ୍ରମାଗତ ତିନି ମାସ ପାଇଁ ପରିଷଦର କାର୍ଯ୍ୟବିଧିରେ ଯୋଗ ଦେବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି; କିମ୍ବା

(iii) ଗୋଟିଏ ବର୍ଷରେ ତିନି ଚତୁର୍ଥାଂଶରୁ କମ୍ ବୈଠକରେ ଯୋଗ ଦେବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି ; କିମ୍ବା

(iv) ସଦସ୍ୟ ଭାବରେ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ସମୟରେ ଉପ-ଧାରା (4) ଅନୁଯାୟୀ ଅଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ଧାରା 5 ତଦନ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମୟରେ ଶିଶୁ ହୋଇ ଆଉ ରହି ନଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପସ୍ଥାପନ - ଯଦି ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଶିଶୁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତଦନ୍ତ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି, ଏବଂ ଏପରି ତଦନ୍ତ ସମୟରେ, ପିଲାଟିର 18 ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ ହୋଇଛି, ତେବେ, ଏହି ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅଧିନିୟମରେ କିଛି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ତଦନ୍ତ ଜାରି ରଖାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଦେଶ ପାରିତ କରାଯାଇପାରିବ ଯେପରିକି ସେ ଜଣେ ଶିଶୁ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ।

ଧାରା 6 ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପସ୍ଥାପନା, ଯିଏ ଏକ ଅପରାଧ କରିଥିଲେ ଯେବେ ସେ 18 ବର୍ଷ ବୟସରୁ କମ୍ ବୟସର ଥିଲେ - (1) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, ଯିଏ ଅଠର ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିଛନ୍ତି, ଏବଂ ଅଠର ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର ଥିବା ବେଳେ ଏକ ଅପରାଧ କରିଥିବାରୁ ଗିରଫ ହୋଇଛନ୍ତି, ତେବେ, ଏହିପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ, ଏହି ଧାରାର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଯାୟୀ, ତଦନ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମୟରେ ଏକ ଶିଶୁ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯିବ ।

(2) ଉପ-ଧାରା (1) ରେ ସୂଚିତ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯଦି ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ ନ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ତଦନ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ଏକ ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନରେ ରଖାଯିବ ।

(3) ଉପ-ଧାରା (1) ରେ ସୂଚିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅଧୀନରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ ବିଚାର କରାଯିବ ।

ଧାରା 7 ପରିଷଦ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରକ୍ରିୟା - (1) ପରିଷଦ ଏପରି ସମୟରେ ବୈଠକ କରିବେ ଏବଂ ଏହାର ବୈଠକରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନିୟମାବଳୀ, ଯାହା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିବ, ତାହା ପାଳନ କରିବେ, ଏବଂ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ଯେ, ସମସ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଶିଶୁ ଅନୁକୂଳ ଏବଂ ସ୍ଥାନଟି ପିଲା ପାଇଁ ଭୟଭୀତ ନୁହେଁ ଏବଂ ନିୟମିତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପରି ଦିଶୁନାହିଁ ।

(2) ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏକ ଶିଶୁକୁ ପରିଷଦର ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର କରାଯାଇପାରେ, ଯେତେବେଳେ ପରିଷଦର ବୈଠକ ହୁଏ ନାହିଁ ।

(3) ପରିଷଦର କୌଣସି ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତି ସତ୍ତ୍ୱେ ପରିଷଦ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବେ, ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟବିଧିର କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କେବଳ କୌଣସି ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତି କାରଣରୁ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ କୌଣସି ଆଦେଶ ଅବୈଧ ହେବ ନାହିଁ :

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉ ଯେ, ମାମଲାର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ପରିସମାପ୍ତି ସମୟରେ କିମ୍ବା ଧାରା 18ର ଉପଧାରା (3) ଅନୁଯାୟୀ ଆଦେଶ ଦେବା ସମୟରେ ପ୍ରଧାନ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ସମେତ ଅତିକମରେ ଦୁଇ ଜଣ ସଦସ୍ୟ ଉପସ୍ଥିତ ରହିବା ଉଚିତ ।

(4) ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ କିମ୍ବା ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ପରିସମାପ୍ତିରେ ପରିଷଦର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ମତାନ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରରେ, ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠଙ୍କ ମତ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରିବ, କିନ୍ତୁ ଯେଉଁଠାରେ ଏପରି ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠତା ନାହିଁ, ପ୍ରଧାନ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ମତ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରିବ ।

ଧାରା 8 ପରିଷଦର କ୍ଷମତା, କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ - (1)ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନରେ ଯାହା କିଛି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, କିନ୍ତୁ ଏହି ଅଧିନିୟମରେ ଅନ୍ୟଥା ସ୍ପଷ୍ଟଭାବେ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବ୍ୟତୀତ, କୌଣସି ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ ଗଠିତ ପରିଷଦର, ଏହାର ଅଧିକାରିତା କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସହ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର କ୍ଷମତା ରହିବ ।

(2) ଏହି ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ଅଧୀନରେ ପରିଷଦକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ, ଯେତେବେଳେ ଧାରା 19 କିମ୍ବା ଅପିଲ, ସଂଶୋଧନ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଥା ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆସିଥାଏ ।

(3) ପରିଷଦର କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ-

(a) ପ୍ରକ୍ରିୟାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଶିଶୁ ଏବଂ ପିତାମାତା କିମ୍ବା ଅଭିଭାବକଙ୍କ ସୂଚିତ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା;

(b) ଶିଶୁକୁ ଗିରଫ କରିବା, ତଦନ୍ତ କରିବା, ଅନୁରକ୍ଷଣ ଏବଂ ପୁନର୍ବାସ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମୟରେ ଶିଶୁର ଅଧିକାରର ସୁରକ୍ଷା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା;

(c) ଆଇନଗତ ସେବା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ମାଧ୍ୟମରେ ଶିଶୁଙ୍କ ପାଇଁ ଆଇନଗତ ସହାୟତାର ଉପଲବ୍ଧତା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ;

(d) ଯଦି ଶିଶୁଟି କାର୍ଯ୍ୟବିଧିରେ ବ୍ୟବହୃତ ଭାଷା ବୁଝିବାରେ ବିଫଳ ହୁଏ, ତେବେ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ପରିଷଦ ଜଣେ ବ୍ୟାଖ୍ୟାକାରୀ କିମ୍ବା ଅନୁବାଦକ, ଯାହାର ଏପରି ଯୋଗ୍ୟତା, ଅଭିଜ୍ଞତା ଥିବ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବ;

(e) ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ, କିମ୍ବା ଯଦି କୌଣସି ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ ନଥାନ୍ତି, ତେବେ ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଜଣେ ସାମାଜିକ କର୍ମୀଙ୍କୁ ଏହି ମାମଲାର ଏକ ସାମାଜିକ ତଦନ୍ତ କରିବା ଏବଂ କେଉଁ

ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆରୋପିତ ଅପରାଧ କରାଯାଇଥିଲା ତାହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରଥମ ଉପସ୍ଥାପନା ତାରିଖ ଠାରୁ ପନ୍ଦର ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ସାମାଜିକ ଅନୁସନ୍ଧାନ ବିବୃତି ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା;

(f) ଧାରା 14 ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅନୁସନ୍ଧାନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁମାନଙ୍କ ମାମଲାର ବିଚାର ଏବଂ ପରିସମାପ୍ତି କରିବା ;

(g) ଯେକୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଶିଶୁ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ମାମଲା ସମିତିକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବା, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଏ ଯେ, ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏକ ଶିଶୁ ମଧ୍ୟ ଏକକାଳୀନ ଯତ୍ନର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିବା ଶିଶୁ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ସମିତି ଏବଂ ପରିଷଦ ଉଭୟଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି;

(h) ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗର ପରିସମାପ୍ତି କରିବା ଏବଂ ଏକ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ଯେଉଁଥିରେ ଶିଶୁର ପୁନର୍ବାସ ପାଇଁ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଯତ୍ନ ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ, ଯେଉଁଥିରେ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଜିଲ୍ଲା ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ୟୁନିଟ୍ କିମ୍ବା ଏକ ବେସରକାରୀ ସଂଗଠନର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁସରଣ, ଯାହା ଆବଶ୍ୟକ ଥିବ, ତାହା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ;

(i) ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁଙ୍କ ଯତ୍ନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଘୋଷଣା କରିବା ପାଇଁ ତଦନ୍ତ କରିବା;

(j) ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆବାସିକ ସୁବିଧାର ପ୍ରତି ମାସରେ ଅତି କମରେ ଗୋଟିଏ ନିରୀକ୍ଷଣ ପରିଦର୍ଶନ କରିବା ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ୟୁନିଟ୍ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ସେବାର ଗୁଣବତ୍ତାରେ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସୁପାରିଶ କରିବା;

(k) ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ ଆଧାରରେ, ଏହି ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅଧୀନରେ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା କୌଣସି ଶିଶୁଙ୍କ ବିରୋଧରେ କରାଯାଇଥିବା ଅପରାଧ ପାଇଁ ପ୍ରଥମ ସୂଚନା ବିବୃତି ପଞ୍ଜୀକରଣ କରିବା ପାଇଁ ପୋଲିସକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା;

(l) ଏ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଏକ ସମିତି ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ଅଭିଯୋଗ ଉପରେ, ଏହି ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ, ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା କୌଣସି ଶିଶୁଙ୍କ ବିରୋଧରେ କରାଯାଇଥିବା ଅପରାଧ ପାଇଁ ପ୍ରଥମ ସୂଚନା ବିବୃତି ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ପୋଲିସକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା;

(m) ବୟସ୍କମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାରାଗାରଗୁଡ଼ିକର ନିୟମିତ ଯାଞ୍ଚ କରିବା, ଯାହାଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଶିଶୁ ଏପରି କାରାଗାରରେ ବନ୍ଦୀ ଅଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ଏପରି ଶିଶୁକୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଗୃହକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବା ପାଇଁ ତୁରନ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ; ଏବଂ

(n) ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ।

ଧାରା 9 ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇନଥିବା ଜଣେ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁସରଣ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା - (1) ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ, ଯିଏ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦର କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ନୁହଁନ୍ତି, ସେ ଏହି ମତ ପୋଷଣ କରନ୍ତି ଯେ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ଅପରାଧ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି ଏବଂ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଣାଯାଇଛି, ସେ ଜଣେ ଶିଶୁ, ସେ କୌଣସି ବିଳମ୍ବ ନକରି, ଏପରି ମତ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବେ ଏବଂ ତୁରନ୍ତ ପିଲାଟିକୁ ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟବିଧିର ନଥି ସହିତ ଅଧିକାରିତା ଥିବା ପରିଷଦକୁ ପଠାଇବେ ।

(2) ଯଦି କୌଣସି ଅପରାଧ କରିଥିବାର ଆରୋପିତ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ପରିଷଦ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଦାବି କରନ୍ତି ଯେ, ସେ ଜଣେ ଶିଶୁ କିମ୍ବା ଅପରାଧ କରିଥିବା ତାରିଖରେ ଜଣେ ଶିଶୁ ଥିଲେ, କିମ୍ବା ଯଦି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜେ ମତ ଦିଅନ୍ତି ଯେ, ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଅପରାଧ କରିଥିବା ତାରିଖରେ ଜଣେ ଶିଶୁ ଥିଲେ, ତେବେ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକ ତଦନ୍ତ କରିବେ, ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବୟସ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ସାକ୍ଷ୍ୟ (କିନ୍ତୁ ସତ୍ୟପାଠ ନୁହେଁ) ଗ୍ରହଣ କରିବେ, ଏବଂ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବେ, ଯେଉଁଥିରେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଯେତେ ସମ୍ଭବ ସେତେ ପାଖା ପାଖି ବୟସ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିବ :

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉ ଯେ, ଏପରି ଦାବି କୌଣସି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଉଠାଯାଇପାରିବ ଏବଂ କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ଏପରିକି ମାମଲାର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ପରିସମାପ୍ତି ପରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ହେବ, ଏବଂ ଏହି ଅଧିନିୟମ

ଆରମ୍ଭ ହେବା ଦିନ କିମ୍ବା ତା'ପୂର୍ବରୁ ବ୍ୟକ୍ତିଜଣକ ଶିଶୁ ହୋଇ ଆଉ ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏପରି ଦାବି ଏହି ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ଏହା ଅଧୀନରେ କରାଯାଇଥିବା ନିୟମାବଳୀରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେବ ।

(3) ଯଦି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାଣିବାକୁ ପାଆନ୍ତି ଯେ, ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଏକ ଅପରାଧ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏପରି ଅପରାଧ କରିବା ତାରିଖରେ ସେ ଜଣେ ଶିଶୁ ଥିଲେ, ତେବେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ପାଇଁ ଶିଶୁକୁ ପରିଷଦକୁ ପଠାଇବେ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଦଣ୍ଡାଦେଶ, ଯଦି କିଛି ଥାଏ, ତା 'ର କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ନାହିଁ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ।

(4) ଯେତେବେଳେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଶିଶୁ ହେବାର ଦାବି ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯାଉଥିବା ସମୟରେ ଯଦି ଏହି ଧାରା ଅଧୀନରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷାତ୍ମକ ହେପାଜତରେ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ, ସେତେବେଳେ ଏହିପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଅବଧିରେ ଏକ ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନରେ ରଖାଯାଇପାରେ ।

ଧାରା 10 ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଶିଶୁର ଗିରଫଦାରି - (1) ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଶିଶୁ ପୋଲିସ ଦ୍ୱାରା ଗିରଫ ହେବା ମାତ୍ରେ, ଏପରି ଶିଶୁକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କିଶୋର ପୋଲିସ ୟୁନିଟ୍ କିମ୍ବା ମନୋନୀତ ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ଆରକ୍ଷୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱରେ ରଖାଯିବ, ଯିଏ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରୁ ସେହି ଶିଶୁକୁ ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା ସେହି ସ୍ଥାନରୁ ଯାତ୍ରା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ସମୟକୁ ବାଦ ଦେଇ ଶିଶୁକୁ ଗିରଫ କରିବାର ଚବିଶ ଘଣ୍ଟା ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ସମୟ ନଷ୍ଟ ନକରି ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ ଶିଶୁକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବେ :

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉ ଯେ, କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଶିଶୁକୁ ପୋଲିସ ହେପାଜତରେ କିମ୍ବା କାରାବାସରେ ରଖାଯିବ ନାହିଁ ।

(2) ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁସାରେ ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ, ଯଥା -

(i) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ (ପଞ୍ଜୀକୃତ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ କିମ୍ବା ବେସରକାରୀ ସଙ୍ଗଠନ ସମେତ) ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଶିଶୁକୁ ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର କରାଯାଇପାରିବ, ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା;

(ii) ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଶିଶୁକୁ, ଯଥାସ୍ଥିତି, ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଗୃହ କିମ୍ବା ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନକୁ ଯେଉଁ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପଠାଯାଇପାରିବ, ତାହାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ।

ଧାରା 11 ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ଅଧୀନରେ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁ ଅଛନ୍ତି, ତାଙ୍କ ଭୂମିକା - କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହାର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏକ ଶିଶୁକୁ ରଖାଯାଇଛି, ଆଦେଶ ବଳବତ୍ତର ଥିବାବେଳେ ସେ ଉକ୍ତ ଶିଶୁର ଦାୟିତ୍ୱ ନେବେ, ଯେପରି ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଶିଶୁର ପିତାମାତା ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ଶିଶୁର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଦାୟୀ ଅଟନ୍ତି ।

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉ ଯେ, ଉକ୍ତ ପିଲାଟି ପିତାମାତା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାବି କରାଯାଉଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ପିଲାଟି ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଅବଧି ପାଇଁ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱରେ ରହିବ, କେବଳ ସେତେବେଳେ ବ୍ୟତୀତ ଯେବେ ପରିଷଦ ମତ ବ୍ୟକ୍ତ କରେ ଯେ, ପିତାମାତା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଏପରି ପିଲା ଉପରେ ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ବାହ କରିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଟନ୍ତି ।

ଧାରା 12 ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଜାମିନ, ଯିଏ ସ୍ପଷ୍ଟତଃ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଏକ ଶିଶୁ - (1) ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, ଯିଏ ସ୍ପଷ୍ଟତଃ ଏକ ଶିଶୁ ଏବଂ ଜାମିନ ଯୋଗ୍ୟ କିମ୍ବା ଅଣ - ଜାମିନଯୋଗ୍ୟ ଅପରାଧ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି, ତାଙ୍କୁ ପୋଲିସ୍ ଦ୍ୱାରା ଗିରଫ କିମ୍ବା ଅଟକ ରଖାଯାଇଛି କିମ୍ବା ଏକ ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର କରାଯାଇଛି କିମ୍ବା ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଛି, ତେବେ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତି, ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 (1974 ର 2) ରେ କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନରେ କିଛି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ପ୍ରତିଭୂ ସହିତ କିମ୍ବା ପ୍ରତିଭୂ ବିନା ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ ହେବେ କିମ୍ବା ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ କିମ୍ବା କୌଣସି ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ରଖାଯିବ :

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉ ଯେ, ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରାଯିବ ନାହିଁ, ଯଦି ଏପରି ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ପାଇଁ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କାରଣ ଦେଖାଯାଏ ଯେ, ଏହି ମୁକ୍ତି ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କୌଣସି ଜଣାଶୁଣା ଅପରାଧୀଙ୍କ ସହିତ ସଂଯୋଗ କରିବ କିମ୍ବା ଉକ୍ତ

ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନୈତିକ, ଶାରୀରିକ କିମ୍ବା ମାନସିକ ବିପଦର ସମ୍ମୁଖୀନ କରାଇବ କିମ୍ବା ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମୁକ୍ତି ନ୍ୟାୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ବିଫଳ କରିବ, ଏବଂ ପରିଷଦ ଜାମିନ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାର କାରଣ ଏବଂ ଏପରି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବାର ପରିସ୍ଥିତିକୁ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବ ।

(2) ଯେତେବେଳେ ଗିରଫ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଥାନାର ଭାରପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନ ମୁକ୍ତ ନହୁଅନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଏପରି ଅଧିକାରୀ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କେବଳ ଏକ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଗୃହରେ ଏପରି ଭାବରେ ରଖିବେ ଯାହା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିବ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏକ ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଣାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

(3) ଯେତେବେଳେ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତି ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଉପଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ ନହୁଅନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତଦନ୍ତ ବିଚାରଧୀନତା ସମୟରେ, ସେହି ଅବଧି ପାଇଁ ଯାହା ଆଦେଶରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବ, ଯଥାସ୍ଥିତି ତାଙ୍କୁ ଏକ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଗୃହ କିମ୍ବା ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନକୁ ପଠାଇବା ପାଇଁ ଏହା ଏକ ଆଦେଶ ଦେବେ ।

(4) ଯେତେବେଳେ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏକ ଶିଶୁ ଜାମିନ ଆଦେଶର ସାତ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଜାମିନ ଆଦେଶର ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଜାମିନର ସର୍ତ୍ତର ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ ଏପରି ଶିଶୁକୁ ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର କରାଯିବ ।

ଧାରା 13 ପିତାମାତା, ଅଭିଭାବକ କିମ୍ବା ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ସୂଚନା - (1) ଯେଉଁଠାରେ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଶିଶୁକୁ ଯଦି ଗିରଫ କରାଯାଏ, ସେଠାରେ ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ଆରକ୍ଷୀ ଅଧିକାରୀ ଭାବେ ନାମିତ ଥାନାର ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଯେଉଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କିଶୋର ପୋଲିସ ୟୁନିଟକୁ ଏପରି ଶିଶୁକୁ ଅଣାଯାଇଛି, ସେ ଶିଶୁକୁ ଗିରଫ କରିବା ପରେ ଯଥାଶୀଘ୍ର ଜଣାଇବେ -

(i) ଏପରି ଶିଶୁର ପିତାମାତା କିମ୍ବା ଅଭିଭାବକଙ୍କୁ, ଯଦି ସେମାନେ ମିଳନ୍ତି, ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ସେହି ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥିତ ରହିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବେ ଯାହାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଶିଶୁଟିକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଏ; ଏବଂ

(ii) ଦୁଇ ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ ଶିଶୁର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଘଟଣା ଏବଂ ପାରିବାରିକ ପୃଷ୍ଠଭୂମି ଏବଂ ତଦନ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ପରିଷଦକୁ ସହାୟକ ଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଭୌତିକ ପରିସ୍ଥିତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନା ଥିବା ଏକ ସାମାଜିକ ଅନୁସନ୍ଧାନ ବିବୃତି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ପରିଷଦକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ, କିମ୍ବା ଯଦି କୌଣସି ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ ନଥାନ୍ତି, ତେବେ ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଜଣାଇବେ ।

2. ଯେଉଁଠାରେ ଏକ ଶିଶୁ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ ହୁଏ, ସେଠାରେ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦିଆଯିବ ।

ଧାରା 14 ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ତଦନ୍ତ - (1) ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଶିଶୁକୁ ଯଦି ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର କରାଯାଏ, ତେବେ ପରିଷଦ ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ତଦନ୍ତ କରିବେ ଏବଂ ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 17 ଏବଂ 18 ଅନୁଯାୟୀ ଶିଶୁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏପରି ଆଦେଶ ପାରିତ କରିପାରିବେ ଯାହା ସେ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରନ୍ତି ।

(2) ଏହି ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ତଦନ୍ତ, ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ ଶିଶୁର ପ୍ରଥମ ଉପସ୍ଥାପନା ତାରିଖ ଠାରୁ ଚାରି ମାସ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ସମାପ୍ତ ହେବ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାମଲାର ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏବଂ ଏହିପରି ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ପାଇଁ ଲିଖିତ ଭାବରେ କାରଣ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବା ପରେ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ସର୍ବାଧିକ ଦୁଇ ମାସ ଅବଧି ପାଇଁ ଅବଧି ବୃଦ୍ଧି ନହୁଏ ।

(3) ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ ଶିଶୁର ପ୍ରଥମ ଉପସ୍ଥାପନା ତାରିଖ ଠାରୁ ତିନି ମାସ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପରିସମାପ୍ତି କରାଯିବ ।

(4) ଯଦି ଉପଧାରା (2) ଅନୁଯାୟୀ, ବର୍ଦ୍ଧିତ ଅବଧି ସତ୍ତ୍ୱେ, ତୁଚ୍ଛ ଅପରାଧ ପାଇଁ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ତଦନ୍ତ ଅନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ରହେ, ତେବେ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସମାପ୍ତ ହୋଇଯିବ :

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉ ଯେ, ଗମ୍ଭୀର କିମ୍ବା ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ, ଯଦି ପରିଷଦ ତଦନ୍ତ ଶେଷ କରିବା ପାଇଁ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ଆବଶ୍ୟକ କରେ, ତେବେ ତାହା ଯଥାସ୍ଥିତି ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟିକ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ କିମ୍ବା, ମୁଖ୍ୟ ମହାନଗର ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଲିଖିତ ଭାବରେ ନଥିଭୁକ୍ତ କରି ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବ ।

(5) ନିରପେକ୍ଷ ଏବଂ ତ୍ୱରିତ ତଦନ୍ତ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ପରିଷଦ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବ, ଯଥା : —

(a) ତଦନ୍ତ ଆରମ୍ଭ କରିବା ସମୟରେ, ପରିଷଦ ନିଜକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବ ଯେ, ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁକୁ ଆରକ୍ଷୀ କିମ୍ବା ଅଧିବକ୍ତା କିମ୍ବା ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମେତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ଏପରି ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂଶୋଧନମୂଳକ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବ;

(b) ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସମସ୍ତ ମାମଲାରେ, କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ଯଥାସମ୍ଭବ ସରଳ ଢଙ୍ଗରେ ପରିଚାଳିତ ହେବ ଏବଂ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଯତ୍ନ ନିଆଯିବ ଯେ, ଯେଉଁ ଶିଶୁ ବିରୁଦ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି, ତାଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସମୟରେ ଶିଶୁ ଅନୁକୂଳ ପରିବେଶ ଦିଆଯିବ ।

(c) ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଣାଯାଇଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିଶୁକୁ ଶୁଣାଣିର ସୁଯୋଗ ଦିଆଯିବ ଏବଂ ତଦନ୍ତରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବାର ସୁଯୋଗ ଦିଆଯିବ;

(d) ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 (1974 ର 2) ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ମାଧ୍ୟମରେ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଛୋଟ ଛୋଟ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ପରିସମାପ୍ତି କରାଯିବ ।

(e) ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 (1974 ର 2) ଅନୁଯାୟୀ ଡାକରା ମାମଲାରେ ବିଚାରର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରି ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଗୁରୁତର ଅପରାଧର ତଦନ୍ତର ପରିସମାପ୍ତି କରାଯିବ ।

(f) ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକର ତଦନ୍ତ-

(i) କୌଣସି ଅପରାଧ କରିଥିବା ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ଷୋହଳ ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର ଶିଶୁଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଖଣ୍ଡ (e) ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ପରିସମାପ୍ତି କରାଯିବ ।

(ii) କୌଣସି ଅପରାଧ କରିଥିବା ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ଷୋହଳ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ବୟସର ଶିଶୁଙ୍କ ପ୍ରତି ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପଦ୍ଧତିରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ।

ଧାରା 15 ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ ଉପରେ ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ -(1) ଷୋହଳ ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିଥିବା କିମ୍ବା ତା' ଠାରୁ ଅଧିକ ବୟସର ଏକ ଶିଶୁ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଏକ ଆରୋପିତ ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ

କ୍ଷେତ୍ରରେ, ପରିଷଦ ଏପରି ଅପରାଧ କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କର ମାନସିକ ଏବଂ ଶାରୀରିକ କ୍ଷମତା, ଅପରାଧର ପରିଣାମ ବୁଝିବାର କ୍ଷମତା ଏବଂ କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ସେ ଏହି ଅପରାଧ କରିଛନ୍ତି ତାହା ବିଷୟରେ ଏକ ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ କରିବେ ଏବଂ ଧାରା 18 ର ଉପଧାରା (3) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିପାରିବେ:

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉ ଯେ, ଏପରି ଆକଳନ ପାଇଁ ପରିଷଦ ଅଭିଜ୍ଞ ମନୋବିଜ୍ଞାନୀ କିମ୍ବା ମନୋ-ସାମାଜିକ କର୍ମୀ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ସହାୟତା ନେଇପାରିବେ ।

ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ —ଏହି ଧାରାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି ଯେ, ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ଏକ ପରୀକ୍ଷଣ ନୁହେଁ, ବରଂ ଏପରି ଶିଶୁର ଆରୋପିତ ଅପରାଧ କରିବାର କ୍ଷମତା ଆକଳନ କରିବା ଏବଂ ଏହାର ପରିଣାମକୁ ବୁଝିବା ।

(2) ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରିଷଦ ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଯେ, ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଏହି ମାମଲାର ପରିସମାପ୍ତି କରାଯିବା ଉଚିତ, ତେବେ ପରିଷଦ ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 (1974 ର 2) ଅନୁଯାୟୀ ଡାକରା ମାମଲାର ବିଚାରର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଯେତେଦୂର ସମ୍ଭବ ଅନୁସରଣ କରିବେ ।

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉ ଯେ, ମାମଲାର ପରିସମାପ୍ତି କରିବା ଲାଗି ପରିଷଦର ଆଦେଶ ଧାରା 101ର ଉପଧାରା (2) ଅନୁଯାୟୀ ଅପିଲଯୋଗ୍ୟ ହେବ ।

ଆହୁରି ଉଲ୍ଲେଖଥାଉ ଯେ, ଏହି ଧାରା ଅଧୀନରେ ଆକଳନ ଧାରା 14ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ ।

ଧାରା 18 ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକ - (1) ଯେଉଁଠାରେ ଏକ ପରିଷଦ ତଦନ୍ତରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଏ ଯେ, ବୟସ ନିର୍ବିଶେଷରେ ଏକ ଶିଶୁ ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଅପରାଧ କରିଛି, କିମ୍ବା ଏକ ଗୁରୁତର ଅପରାଧ କରିଛି, କିମ୍ବା ଷୋହଳ ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର ଏକ ଶିଶୁ ଏକ ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ କରିଛି, ତେବେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନରେ କିଛି ବିପରୀତ ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଏବଂ ଅପରାଧର ପ୍ରକୃତି, ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ କିମ୍ବା ହସ୍ତକ୍ଷେପର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆବଶ୍ୟକତା, ସାମାଜିକ ଅନୁସନ୍ଧାନ ବିବୃତିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ପରିସ୍ଥିତି ଏବଂ ଶିଶୁର ଅତୀତ ଆଚରଣ ଆଧାରରେ, ପରିଷଦ, ଯଦି ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରେ -

(a) ଏପରି ପିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କ ପିତାମାତା କିମ୍ବା ଅଭିଭାବକଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଏବଂ ପରାମର୍ଶ ଅନୁସରଣ କରି ପିଲାକୁ ପରାମର୍ଶ କିମ୍ବା ଉପଦେଶ ଦେବା ପରେ ଘରକୁ ଯିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇପାରିବେ ;

(b) ଗୋଷ୍ଠୀ ପରାମର୍ଶ ଏବଂ ସମାନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପିଲାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ ;

(c) ଏକ ସଂଗଠନ କିମ୍ବା ଅନୁଷ୍ଠାନର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ କିମ୍ବା ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଚିହ୍ନଟ ହୋଇଥିବା ଜଣେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତି, ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ କିମ୍ବା ଗୋଷ୍ଠୀ ଅଧୀନରେ ଗୋଷ୍ଠୀ ସେବା କରିବାକୁ ପିଲାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ ;

(d) ପିଲା କିମ୍ବା ଶିଶୁର ପିତାମାତା କିମ୍ବା ଅଭିଭାବକଙ୍କୁ ଜୋରିମାନା ଦେବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଇପାରିବେ :

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉ ଯେ, ଯଦି ପିଲାଟି କାମ କରୁଛି, ତେବେ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯିବ ଯେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା କୌଣସି ଶ୍ରମ ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଯେପରି ଉଲ୍ଲଂଘନ ନହୁଏ ;

(e) ଅତିକମରେ ତିନି ବର୍ଷର ଅବଧି ପାଇଁ ଉତ୍ତମ ଆଚରଣ ଏବଂ ଶିଶୁର କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ ଯେପରି ପରିଷଦ ଆବଶ୍ୟକ କରିପାରେ ପ୍ରତିଭୂ ସହିତ କିମ୍ବା ବିନା ପ୍ରତିଭୂରେ ବନ୍ଧ ପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ କରୁଥିବା ଏପରି ପିତାମାତା, ଅଭିଭାବକ କିମ୍ବା ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପରେ ଶିଶୁକୁ ସଦାଚାର ପ୍ରଦର୍ଶନ ପାଇଁ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ କୌଣସି ପିତାମାତା, ଅଭିଭାବକ କିମ୍ବା ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ରଖିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ;

(f) ଅତିକମରେ ତିନି ବର୍ଷର ସମୟ ପାଇଁ ଉତ୍ତମ ଆଚରଣ ଏବଂ ଶିଶୁର କଲ୍ୟାଣ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଶିଶୁକୁ ସଦାଚାର ପ୍ରଦର୍ଶନ ଦ୍ୱାରା ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଏବଂ କୌଣସି ଉପଯୁକ୍ତ ସୁବିଧାର ଯତ୍ନ ଏବଂ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ରଖିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ ;

(g) ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗୃହରେ ରହିବାର ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଶିକ୍ଷା, ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ, ପରାମର୍ଶ, ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଚିକିତ୍ସା ଏବଂ ମାନସିକ ସହାୟତା ସମେତ ସଂସ୍କାରମୂଳକ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଶିଶୁକୁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗୃହକୁ, ଯାହା ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରନ୍ତି, ସର୍ବାଧିକ ତିନି ବର୍ଷର ଅବଧି ପାଇଁ, ପଠାଇବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ :

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉ ଯେ, ଯଦି ଶିଶୁର ଆଚରଣ ଏବଂ ବ୍ୟବହାର ଏପରି ହୋଇଥିବ ଯେ, ଏହା ଶିଶୁର ସ୍ୱାର୍ଥରେ କିମ୍ବା ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗୃହରେ ରଖାଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟ ପିଲାମାନଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ନଥିବ, ତେବେ ପରିଷଦ ଏପରି ଶିଶୁକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନକୁ ପଠାଇପାରିବେ ।

(2) ଯଦି ଉପଧାରା (1) ର ଖଣ୍ଡ (a) ରୁ (g) ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ ହୁଏ, ତେବେ ପରିଷଦ, ଏହା ସହିତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିପାରିବେ-

(i) ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯିବା ପାଇଁ; କିମ୍ବା

(ii) କୌଣସି ଧନ୍ଦାମୂଳକ ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ; କିମ୍ବା

(iii) କୌଣସି ଉପଚାରାତ୍ମକ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଯିବା ପାଇଁ ; କିମ୍ବା

(iv) ଶିଶୁକୁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନକୁ ଯିବା, ବାରମ୍ବାର ଆସିବା କିମ୍ବା ଉପସ୍ଥିତ ହେବା ପାଇଁ ବାରଣ କରିବା ପାଇଁ ; କିମ୍ବା

(v) ଏକ ନିଶା ନିବାରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଯୋଗ ଦେବା ପାଇଁ ।

(3) ଯେଉଁଠାରେ ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ପରେ ପରିଷଦ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରେ ଯେ, ଉକ୍ତ ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି, ତେବେ ପରିଷଦ, ଏପରି ଅପରାଧ ବିଚାର କରିବାକୁ ଅଧିକାରିତା ଥିବା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ମାମଲାର ବିଚାରକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରେ ।

ଧାରା 19 ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷମତା - (1) ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦରୁ ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ପରେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇପାରିବେ ଯେ -

(i) ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 (1974ର 2) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଯାୟୀ ଶିଶୁକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ଏବଂ ଶିଶୁର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆବଶ୍ୟକତା, ନିରପେକ୍ଷ ବିଚାରର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଏବଂ ଶିଶୁ ଅନୁକୂଳ ପରିବେଶ ବଜାୟ ରଖିବାକୁ ବିଚାର କରି ଏହି ଧାରା ଏବଂ ଧାରା 21ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଯାୟୀ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିପାରିବେ ।

(ii) ଜଣେ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ଶିଶୁର ବିଚାରର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ଏବଂ ଏକ ପରିଷଦ ଭାବରେ ତଦନ୍ତ କରିପାରିବେ ଏବଂ ଧାରା 18 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିପାରିବେ ।

(2) ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ଯେ, ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଆଦେଶରେ, ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏକ ଶିଶୁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଶିଶୁର

ପୁନର୍ବାସ ପାଇଁ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଯତ୍ନ ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ, ଯେଉଁଥିରେ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଜିଲ୍ଲା ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ୟୁନିଟ୍ କିମ୍ବା ଜଣେ ସାମାଜିକ କର୍ମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁସରଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

(3) ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ଯେ, ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁକୁ ଏକୋଇଶ ବର୍ଷ ବୟସ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନକୁ ପଠାଯିବ ଏବଂ ଏହା ପରେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କାରାବାସକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯିବ:

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉ ଯେ, ଶିଶୁକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନରେ ରଖିବାର ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଶିକ୍ଷା ସେବା, ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ, ପରାମର୍ଶ ଭଳି ବିକଳ୍ପ ଚିକିତ୍ସା, ଆଚରଣ ସଂଶୋଧନ ଚିକିତ୍ସା ଏବଂ ମାନସିକ ସହାୟତା ସମେତ ସଂସ୍କାରମୂଳକ ସେବା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ ।

(4) ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ଯେ, ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନରେ ଶିଶୁର ଅଗ୍ରଗତିର ଆକଳନ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଶିଶୁକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର ନହେବା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ, ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଜିଲ୍ଲା ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ୟୁନିଟ୍ କିମ୍ବା ଜଣେ ସାମାଜିକ କର୍ମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏକ ନିୟମିତ ଅନୁସରଣ ବିବୃତି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ।

(5) ଉପଧାରା (4) ଅନୁଯାୟୀ ବିବୃତିଗୁଡ଼ିକ ନଥିଭୁକ୍ତ ଏବଂ ଅନୁସରଣ, ଯାହା ଆବଶ୍ୟକ ଥିବ, ତାହା ପାଇଁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଯିବ ।

ଧାରା 20 ଶିଶୁଟି ଏକୋଇଶ ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିଛି ଏବଂ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅବଧି ପୂରଣ କରିନାହିଁ - (1) ଯେତେବେଳେ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁ ଏକୋଇଶ ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରେ କିନ୍ତୁ ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହଣିର ଅବଧି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରେ ନାହିଁ, ସେତେବେଳେ ଏପରି ପିଲା ସଂସ୍କାରମୂଳକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଇ ଗତି କରିଛି କି ନାହିଁ ଏବଂ ପିଲାଟି ସମାଜରେ ଜଣେ ଯୋଗଦାନକାରୀ ସଦସ୍ୟ ହୋଇପାରିବ କି ନାହିଁ ତାହା ଆକଳନ କରିବାକୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଜିଲ୍ଲା ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ୟୁନିଟ୍ କିମ୍ବା ଜଣେ ସାମାଜିକ କର୍ମୀ କିମ୍ବା ନିଜେ ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁଯାୟୀ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ, ଏବଂ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଧାରା 19 ର ଉପଧାରା (4) ଅନୁଯାୟୀ ଶିଶୁର ଅଗ୍ରଗତି ନଥି, ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ଆକଳନ ସହିତ ବିଚାରକୁ ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

(2) ଉପଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ -

(i) ଶିଶୁକୁ ଏପରି ସର୍ତ୍ତରେ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇପାରିବେ ଯାହା ସେ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରନ୍ତି ଯେଉଁଥିରେ ରହଣିର ଅବଶିଷ୍ଟ ଅବଧି ପାଇଁ ଏକ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋକନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

(ii) ସ୍ଥିର କରିପାରିବେ ଯେ, ପିଲାଟି ତା'ର ଅବଶିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ କାରାବାସରେ ପୂରଣ କରିବ ।

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉ ଯେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅନୁଯାୟୀ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋକନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋକନ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଏକ ତାଲିକା ରଖିବେ ।

ଧାରା 21 ଆଦେଶ ଯାହା ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏକ ଶିଶୁ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପାରିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ - ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ କିମ୍ବା ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା (1860 ର 45) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଅପରାଧ ପାଇଁ ମୁକ୍ତ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ବିନା ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା କୌଣସି ଶିଶୁକୁ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ କିମ୍ବା ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯିବ ନାହିଁ ।

ଧାରା 22 ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଅଧ୍ୟାୟ VIII ଅଧୀନରେ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ଶିଶୁଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ - ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 (1974 ର 2), କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା କୌଣସି ପ୍ରତିଷେଧକ ଅଟକ ଆଇନରେ ଏହାର ବିପରୀତରେ କିଛି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଉକ୍ତ ସଂହିତାର ଅଧ୍ୟାୟ VIII ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ନାହିଁ ଏବଂ କୌଣସି ଶିଶୁଙ୍କ ବିରୋଧରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ କରାଯିବ ନାହିଁ ।

ଧାରା 23 ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁ ଏବଂ ଶିଶୁ ନ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ କୌଣସି ମିଳିତ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ନାହିଁ । (1) ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 (1974ର 2) ର ଧାରା 223

କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନରେ ଯାହା କିଛି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଶିଶୁର କୌଣସି ଶିଶୁ ନଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହ ମିଳିତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ହେବ ନାହିଁ ।

(2) ଯଦି ପରିଷଦ କିମ୍ବା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ତଦନ୍ତ ସମୟରେ ଜାଣିବାକୁ ମିଳେ ଯେ, ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣେ ଶିଶୁ ନୁହଁନ୍ତି, ତେବେ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏକ ଶିଶୁ ସହିତ ବିଚାର କରାଯିବ ନାହିଁ ।

ଧାରା 101 ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ - (1) ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ରହି, ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସମିତି କିମ୍ବା ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, ଏପରି ଆଦେଶ ତାରିଖ ଠାରୁ ତିରିଶ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଅପିଲ ଆଗତ କରିପାରିବେ, କେବଳ ପୋଷ୍ୟ ଯତ୍ନ ଏବଂ ଅନୁରକ୍ଷଣ ପ୍ରାୟୋଜକତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ କମିଟି ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ବ୍ୟତୀତ, ଯାହା ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲା ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟରେ ଅପିଲ ରହିବ :

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉ ଯେ, ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଜିଲ୍ଲା ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ, ଯଥାସ୍ଥିତି, ତିରିଶ ଦିନର ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ଏହି ଅପିଲକୁ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ, ଯଦି ସେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଯେ, ଅପିଲକାରୀ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଅପିଲ ଦାଖଲ କରିବାରୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କାରଣ ଦ୍ୱାରା ବାରଣ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଏହିପରି ଅପିଲର ତିରିଶ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହେବ ।

(2) ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧରେ ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ କରିବା ପରେ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଏକ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଅପିଲ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ରହିବ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଅପିଲର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ସମୟରେ, ଅଭିଜ୍ଞ ମନୋବିଜ୍ଞାନୀ ଏବଂ ଡାକ୍ତରୀ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ସହାୟତା ନେଇପାରିବେ କେବଳ ତାଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଯାହାଙ୍କ ସହାୟତା ଉକ୍ତ ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାରେ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି ।

(3) କୌଣସି ଅପିଲ ରହିବ ନାହିଁ-

(a) ଷୋହଳ ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିଥିବା କିମ୍ବା ତା' ଠାରୁ ଅଧିକ ବୟସର ଏକ ଶିଶୁ ଦ୍ୱାରା ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅପରାଧ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଏକ ଶିଶୁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଦୋଷ ମୁକ୍ତି ହେବାର କୌଣସି ଆଦେଶରୁ; କିମ୍ବା

(b) ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ଶିଶୁ ନୁହେଁ ବୋଲି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ସମିତି ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା କୌଣସି ଆଦେଶରୁ ।

(4) ଏହି ଧାରା ଅଧୀନରେ ଅପିଲରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟର କୌଣସି ଆଦେଶରୁ କୌଣସି ଦ୍ୱିତୀୟ ଅପିଲ ରହିବ ନାହିଁ ।

(5) ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟର କୌଣସି ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 (1974ର 2) ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପିଲ ଦାଖଲ କରିପାରିବେ ।

(ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରାଗଲା)

ଧାରା 110 ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର କ୍ଷମତା - (1) ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହି ଆଇନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ସରକାରୀ ରାଜପତ୍ରରେ ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ :

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉ ଯେ, ଯେଉଁ ସମସ୍ତ କିମ୍ବା କୌଣସି ବିଷୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରଣୟନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ସେହି ସମସ୍ତ କିମ୍ବା କୌଣସି ବିଷୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଦର୍ଶ ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରଣୟନ କରିପାରିବେ ଏବଂ ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏପରି କୌଣସି ବିଷୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏପରି କୌଣସି ଆଦର୍ଶ ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଛି, ତେବେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଆବଶ୍ୟକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହିତ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଉପରେ ଲାଗୁ ହେବ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେହି ବିଷୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନିୟମାବଳୀ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇନାହିଁ ଏବଂ ଏପରି କୌଣସି ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ସମୟରେ, ସେ ସେହି ଆଦର୍ଶ ନିୟମାବଳୀର ଅନୁପାଳନ କରିବେ । ”

62. ଏଠାରେ ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହେବ ଯେ, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 110 (1) ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର 2015 ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ

(ଶିଶୁମାନଙ୍କ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା) ଆଦର୍ଶ ନିୟମାବଳୀ, 2016 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ନିୟମାବଳୀ') ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛନ୍ତି ।

63. ଏହି ମାମଲାରେ ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 13 ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବାରୁ ନିମ୍ନରେ ଉଦ୍ଧୃତ କରାଯାଇଛି :

"ନିୟମ 13 ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋକନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରକ୍ରିୟା - (1) ପରିଷଦରୁ ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ପରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇପାରନ୍ତି ଯେ, ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାର କିମ୍ବା ଶିଶୁ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି କି ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିପାରିବେ ।

(2) ଯେଉଁଠାରେ ଶିଶୁର ବୟସ ଘୋଷଣା କରୁଥିବା ପରିଷଦର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 ର ଉପଧାରା (1) ଅଧୀନରେ ଏକ ଅପିଲ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରଥମେ ଉକ୍ତ ଅପିଲ ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବେ ।

(3) ଯେଉଁଠାରେ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 ର ଉପଧାରା (2) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅପିଲ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରଥମେ ଅପିଲର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବେ ।

(4) ଯେଉଁଠାରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 ର ଉପ-ଧାରା (2) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅପିଲ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ

ପରିସମାପ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ, ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ, ତେବେ ଏହା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 ଏବଂ ଏହି ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଏହାର ପରିସମାପ୍ତି କରିବେ ।

(5) ଯେଉଁଠାରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 ର ଉପ-ଧାରା (2) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅପିଲ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ପରିସମାପ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ, ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବା ଉଚିତ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପରିଷଦରୁ ମାମଲାର ନଥି ମଗାଇବେ ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ ଏହି ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ମାମଲାର ପରିସମାପ୍ତି କରିବେ ।

(6) ଶିଶୁକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯିବ କି ଶିଶୁ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯିବ ଏହି ବିଷୟରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବା ସମୟରେ ନିଜର କାରଣ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବେ ।

(7) ଯେଉଁଠାରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଅନ୍ତି ଯେ, ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ, ତେବେ ନିଜେ ଏହି ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବେ :-

(i) ଏହା ଏକ ପରିଷଦ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଭଳି ତଦନ୍ତ ପରିଚାଳନା କରିପାରିବେ ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଏବଂ ଏହି ନିୟମାବଳୀର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ମାମଲାର ପରିସମାପ୍ତି କରିପାରିବେ ।

(ii) ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ତଦନ୍ତ ପରିଚାଳନା କରିବା ସମୟରେ, ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 ଅନୁଯାୟୀ ଡାକରା ମାମଲାର ବିଚାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରିବେ ।

(iii) କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ନିଭୃତ କକ୍ଷରେ ଏବଂ ଶିଶୁ ଅନୁକୂଳ ବାତାବରଣରେ ପରିଚାଳିତ ହେବ, ଏବଂ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଶିଶୁର କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, ଯିଏ ଶିଶୁ ନୁହନ୍ତି, ତାଙ୍କ ସହ ମିଳିତ ଭାବରେ ବିଚାର ହେବ ନାହିଁ ।

(iv) ଯେତେବେଳେ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଏ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ଯେ, ତଦନ୍ତ କଠୋର ପ୍ରତିକୂଳ କାର୍ଯ୍ୟବିଧିର ଭାବନାରେ ପରିଚାଳିତ ହେଉନାହିଁ ଏବଂ ଏହା ଭାରତୀୟ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1872 (1872 ର 1) ର ଧାରା 165 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷମତାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

(v) ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏକ ଶିଶୁକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବାବେଳେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ବିବୃତି ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବା ସମୟରେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଶିଶୁକୁ ଶାନ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ କୌଣସି ଭୟ ବିନା ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତି କହିବା ପାଇଁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ଶିଶୁକୁ ଶିଶୁ-ଅନୁକୂଳ ଢଙ୍ଗରେ ବିଚାର କରିବେ, କେବଳ ଶିଶୁ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା ଅପରାଧ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନୁହେଁ, ବରଂ ଘର ଏବଂ ସାମାଜିକ ପରିବେଶ ଏବଂ ସେହି ପ୍ରଭାବ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ଯାହାର ବଶବର୍ତ୍ତୀରେ ସେହି ଶିଶୁଟି ଥାଇପାରେ ।

(vi) ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ସ୍ୱଭାବଗତ ଆଦେଶରେ ଶିଶୁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପରିବାର ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଆଧାରରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏକ ଶିଶୁ ପାଇଁ ଏକ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂଗଠନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଫର୍ମ 7ରେ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଯତ୍ନ ଯୋଜନା ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ଭବ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ।

(vii) ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଏପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18ର ଉପ-ଧାରା (1) ଏବଂ (2) ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଯେକୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ କରିପାରିବେ ।

(8) ଯେଉଁଠାରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଅନ୍ତି ଯେ, ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି :-

(i) ଏହା ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର ପାଇଁ ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରିବ ଏବଂ ଏକ ଶିଶୁ ଅନୁକୂଳ ପରିବେଶ ବଜାୟ ରଖିବ ।

(ii) ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଆଦେଶରେ ଶିଶୁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପରିବାର ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ ଆଧାରରେ ଏକ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂଗଠନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଫର୍ମ 7 ଅନୁଯାୟୀ ଶିଶୁ ପାଇଁ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଯତ୍ନ ଯୋଜନା ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ଭବ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ।

(iii) ଯେଉଁଠାରେ ପିଲାଟି ଅପରାଧରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଥିବା ଜଣାପଡୁଛି, ସେହି ଶିଶୁକୁ ଏକୋଇଶ ବର୍ଷ ବୟସ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନକୁ ପଠାଯାଇପାରିବ ।

(iv) ଶିଶୁଟି ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନରେ ଥିବାବେଳେ, ଶିଶୁର ଅଗ୍ରଗତିର ଆକଳନ କରିବା ପାଇଁ ଫର୍ମ 13 ରେ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଜିଲ୍ଲା ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ୟୁନିଟ୍ କିମ୍ବା ଜଣେ ସାମାଜିକ କର୍ମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବାର୍ଷିକ ସମୀକ୍ଷା କରାଯିବ ଏବଂ ବିବୃତିଗୁଡ଼ିକ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଯିବ ।

(v) ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ସମୟ ସମୟରେ ଏବଂ ଅତିକମରେ ପ୍ରତି ତିନି ମାସରେ ଥରେ ଶିଶୁ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅଗ୍ରଗତି ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଯତ୍ନ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ପାଇଁ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସୁବିଧାର ଆକଳନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଶିଶୁକୁ ହାଜର କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରନ୍ତି ।

(vi) ଯେତେବେଳେ ପିଲାଟି ଏକୋଇଶ ବର୍ଷ ବୟସରେ ପହଞ୍ଚିବ ଏବଂ ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହଣି ଅବଧି ପୂରଣ କରିନଥିବ, ସେତେବେଳେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ :-

(a) ପିଲାଟି ସଂସ୍କାରମୂଳକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଇ ଗତି କରିଛି କି ନାହିଁ ଏବଂ ପିଲାଟି ସମାଜର ଜଣେ ଯୋଗଦାନକାରୀ ସଦସ୍ୟ ହୋଇପାରିବ କି ନାହିଁ ତାହାର ଆକଳନ କରିବା ପାଇଁ ପିଲା ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବେ ।

(b) ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଲେ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଜିଲ୍ଲା ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ୟୁନିଟ୍ କିମ୍ବା ଜଣେ ସାମାଜିକ କର୍ମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ଶିଶୁର ପ୍ରଗତିର ନିୟମିତ ବିବରଣୀକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବେ ଏବଂ ସଂସ୍ଥାଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଯଦି ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଥିବ, ତେବେ ତାହାକୁ ଆହୁରି ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବେ ।

(c) ଆକଳନ କରିବା ପରେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇପାରନ୍ତି:- (ca) ଶିଶୁକୁ ତୁରନ୍ତ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ;

(cb) ଉତ୍ତମ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ପ୍ରତିଭୂ ସହିତ କିମ୍ବା ବିନା ପ୍ରତିଭୂରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବନ୍ଧପତ୍ରର ନିଷ୍ପାଦନ ଦ୍ୱାରା ଶିଶୁକୁ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ;

(cc) ଶିଶୁକୁ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଏବଂ ଅନୁକୂଳ ଏବଂ ସକରାତ୍ମକ ଆଚରଣକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଶିକ୍ଷା, ଧନ୍ଦାମୂଳକ ତାଲିମ, ଶିକ୍ଷାନବିସ, ନିଯୁକ୍ତି, ପରାମର୍ଶ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଚିକିତ୍ସକୀୟ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ବିଷୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିବାକୁ । ;

(cd) ଶିଶୁକୁ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ରହଣିର ଅବଶିଷ୍ଟ ଅବଧି ପାଇଁ ଏକ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋକନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ । ପର୍ଯ୍ୟାଲୋକନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ଯେଉଁଠାରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବେ, ସେ ଫର୍ମ 14 ରେ ଶିଶୁ ପାଇଁ ଏକ ପୁନର୍ବାସ କାର୍ଡ ବଜାୟ ରଖିବେ ।

(vii) ଏହି ନିୟମର ଉପନିୟମ (vi) (c) (cd) ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ :-

(a) ଜଣେ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ମାମଲା ସହାୟକ କିମ୍ବା ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଜଣେ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋକନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ ।

(b) ଜିଲ୍ଲା ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ୟୁନିଟ୍ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଏକ ତାଲିକା ବଜାୟ ରଖିବେ ଯେଉଁମାନେ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋକନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଭାବରେ ନିୟୋଜିତ ହୋଇପାରିବେ ଯାହା ଦ୍ୱିବାର୍ଷିକ ଅଦ୍ୟତନ ସହିତ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟଳୟକୁ ପଠାଯିବ ।

(c) ମୁକ୍ତ ହେବା ପରେ ପ୍ରଥମ ତ୍ରୈମାସ ପାଇଁ ପିଲାଟି ପାକ୍ଷିକ ଭିତ୍ତିରେ କିମ୍ବା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ବ୍ୟବଧାନରେ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋକନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଭେଟିବ । ପର୍ଯ୍ୟାଲୋକନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ପିଲା ସହିତ ପରାମର୍ଶ କରି ଏହିପରି ବୈଠକ ପାଇଁ ସମୟ ଏବଂ ସ୍ଥାନ ସ୍ଥିର କରିବେ । ପର୍ଯ୍ୟାଲୋକନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ମାସିକ ଭିତ୍ତିରେ ଶିଶୁର ଅଗ୍ରଗତି ଉପରେ ନିଜର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଇବେ ।

(d) ପ୍ରଥମ ତ୍ରୈମାସ ଶେଷରେ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋକନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ପିଲା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁସରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବିଷୟରେ ସୁପାରିଶ କରିବେ ।

(e) ଯଦି ମୁକ୍ତି ପରେ ଶିଶୁ ଅପରାଧିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ଲିପ୍ତ ଥିବା କିମ୍ବା ଅପରାଧିକ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଘଟଣା ଥିବା ଲୋକଙ୍କ ସହ ଜଡ଼ିତ ଥିବା ଜଣାପଡ଼େ, ତେବେ ତାଙ୍କୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆଦେଶ ପାଇଁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖକୁ ଅଣାଯିବ ।

(f) ଯଦି ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ, ଶିଶୁଟିକୁ ଆଉ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ, ତେବେ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋକନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ସୁପାରିଶ ସହିତ ବିସ୍ତୃତ ବିବୃତି ଉପସ୍ଥାପନ କରିବେ ଯାହା ନିରୀକ୍ଷଣକୁ ସମାପ୍ତ କରିବା କିମ୍ବା ଏହାକୁ ଜାରି ରଖିବା ପାଇଁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିବ ।

(g) ପ୍ରଥମ ତ୍ରୈମାସ ପରେ, ଶିଶୁ ପ୍ରଥମ ତ୍ରୈମାସର ଶେଷରେ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋକନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ସୁପାରିଶ ଆଧାରରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ବ୍ୟବଧାନରେ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋକନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଭେଟିବ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋକନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଏହାର ବିବୃତିକୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଇବେ ଯାହା ପ୍ରତି ତ୍ରୈମାସରେ ଏହାର ସମୀକ୍ଷା କରିବ ।"

(ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରାଗଲା)

64. ଆମେ ଏହା ଉପରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛୁ ଯେ, 2015ର ଅଧିନିୟମ ଅପରାଧକୁ ତିନୋଟି ଶ୍ରେଣୀରେ ବିଭକ୍ତ କରେ । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :'ତୁଚ୍ଛ ଅପରାଧ', 'ଗମ୍ଭୀର ଅପରାଧ'ଏବଂ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' ।

65. ''ତୁଚ୍ଛ ଅପରାଧ' ହେଉଛି ସେହି ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକ ଯାହା ପାଇଁ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ସର୍ବାଧିକ ଦଣ୍ଡ ହେଉଛି 3 ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାରାବାସ । 'ଗମ୍ଭୀର ଅପରାଧ' ହେଉଛି ସେହି ଅପରାଧ ଯାହା ପାଇଁ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ସର୍ବାଧିକ ଦଣ୍ଡ ହେଉଛି 3 ରୁ 7 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ କାରାବାସ ଏବଂ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' ହେଉଛି ସେହି

ଅପରାଧ ଯାହା ପାଇଁ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ସର୍ବନିମ୍ନ ଦଣ୍ଡ ହେଉଛି 7 ବର୍ଷ କିମ୍ବା ଅଧିକ ଅବଧିର କାରାବାସ ।

66. 2015 ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକ ସଚେତନ ଭାବରେ ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକୁ ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗରେ ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ।

67. 2015ର ଅଧିନିୟମ 18 ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର ସମସ୍ତ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସମାନ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରେ, କେବଳ 16 ରୁ 18 ବର୍ଷ ବୟସ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁମାନେ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି ତାଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ।

68. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ଅଧିନିୟମର ପରିଚାଳନାରେ ଅନୁସରଣ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ସାଧାରଣ ନୀତିଗୁଡ଼ିକୁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରେ । ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଆଚରଣ ଏବଂ ବ୍ୟବହାରକୁ ଏହା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରେ । ଏଥିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର, ରାଜ୍ୟ ସରକାର, ପରିଷଦ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଂସ୍ଥା, ଯଥାସ୍ଥିତି, ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ସମୟରେ ଖଣ୍ଡ (i) ରୁ (xvi) ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ମୌଳିକ ନୀତି ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହେବେ ।

69. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4ରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ ଏକ କିମ୍ବା ଏକାଧିକ ପରିଷଦ ଗଠନ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ ଏବଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରିପାରିବେ । ଏହା ପରିଷଦର ଗଠନ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ, ଯେଉଁଥିରେ ଅତି କମରେ ତିନି ବର୍ଷର ଅଭିଜ୍ଞତା ଥିବା ଜଣେ ମହାନଗର କିମ୍ବା ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀର ନ୍ୟାୟିକ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ (ମୁଖ୍ୟ ମହାନଗର

ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ କିମ୍ବା ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟିକ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ନୁହଁ) ଏବଂ ଦୁଇଟି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ବେସରକାରୀ ସଂଗଠନର ଦୁଇ ଜଣ ସାମାଜିକ କର୍ମୀ ରହିବେ ।

70. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 ରେ ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି ଯେ, ଯେତେବେଳେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଶିଶୁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତଦନ୍ତ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି, ଏବଂ ତଦନ୍ତ ସମୟରେ, ଯଦି ପିଲା ଅଠର ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରେ, ତେବେ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ତଦନ୍ତ ଜାରି ରଖାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଦେଶ ପାରିତ କରାଯାଇପାରିବ ଯେପରିକି ସେ ଜଣେ ଶିଶୁ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ।

71. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 6 ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯିଏ 18 ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ 21 ବର୍ଷରୁ କମ୍ ଅଟନ୍ତି, ଏବଂ ସେ 18 ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସରେ ଏକ ଅପରାଧ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗରେ ଗିରଫ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ତଦନ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମୟରେ ଏକ ଶିଶୁ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ । ଏଥିରେ ଆହୁରି ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ, ଯଦି ବ୍ୟକ୍ତିଜଣକ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ ନହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ତଦନ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମୟରେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏକ ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନରେ ରଖାଯିବ । ଯଦି ପରିଷଦ ତଦନ୍ତ ପରେ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ଉପନୀତ ହୁଅନ୍ତି ଯେ, ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ କୌଣସି ଅପରାଧ କରିଛନ୍ତି, ତେବେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ଶେଷ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନରେ ରଖାଯିବ ।

72. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 7 ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ଯେ, ପରିଷଦ ନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ଯେ, ସମସ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଶିଶୁ ଅନୁକୂଳ ଅଟେ ଏବଂ ସ୍ଥାନଟି ଶିଶୁ ପାଇଁ ଭୀତପ୍ରଦ ନୁହେଁ ଏବଂ ନିୟମିତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପରି ନୁହେଁ । ଆହୁରି, ପରିଷଦ କେଉଁ ସମୟରେ ବୈଠକ କରିବ ଏବଂ ଏହାର ବୈଠକରେ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯେଉଁ ନିୟମାବଳୀ ଅନୁପାଳନ କରାଯିବ, ତାହା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେବ । ଏଥିରେ ଆହୁରି ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ, ଯେତେବେଳେ ପରିଷଦ ବୈଠକ କରେ ନାହିଁ,

ସେତେବେଳେ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଜଣେ ଶିଶୁକୁ ପରିଷଦର ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର କରାଯାଇପାରିବ । ଏଥିରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ, ପରିଷଦର କୌଣସି ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ମଧ୍ୟ ଏକ ପରିଷଦ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟବିଧିର କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କୌଣସି ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ କୌଣସି ଆଦେଶ ଅବୈଧ ହେବ ନାହିଁ । 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 ରେ ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି ଯେ, ମାମଲାର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ପରିସମାପ୍ତି ସମୟରେ କିମ୍ବା 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 (3) ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଆଦେଶ ଦେବା ସମୟରେ ପ୍ରଧାନ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ସମେତ ଅତି କମରେ ଦୁଇ ଜଣ ସଦସ୍ୟ ଉପସ୍ଥିତ ରହିବେ ଏବଂ ଅନ୍ତରୀଣ କିମ୍ବା ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ପରିସମାପ୍ତିରେ ପରିଷଦର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ମତାନ୍ତର ହେଲେ, ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠଙ୍କ ମତ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରିବ । ଯଦି ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠତା ନଥାଏ, ତେବେ ପ୍ରଧାନ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ମତ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରିବ ।

73. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 8 ପରିଷଦର କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏଥିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ, କୌଣସି ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ ଗଠିତ ପରିଷଦର, ଏପରି ପରିଷଦର ଅଧିକାରିତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ସହ ଜଡ଼ିତ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟବିଧିକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ପରିଚାଳନା କରିବାର କ୍ଷମତା ରହିବ ।

74. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 8 (2), ଯାହା ଆମ ପାଇଁ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ, ସେଥିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ, ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ, ଯେତେବେଳେ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 ଅନୁଯାୟୀ କିମ୍ବା ଅପିଲ, ସଂଶୋଧନ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆସିଥାଏ ।

75. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 8 (3) ପରିଷଦର କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିଥାଏ, କିନ୍ତୁ ସେଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତମୂଳକ ଅଟେ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାକୁ ଥିବା ନିୟମାବଳୀରେ କୌଣସି ଅତିରିକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରାଯାଇପାରେ ।

76. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 8 ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର, ବିଶେଷ କରି ଏହାର ଉପଧାରା (2) ଯତ୍ନ ସହକାରେ ବିଚାର କରିବା ପରେ, ତୃତୀୟ ପ୍ରଶ୍ନ **"ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯିଏ ସ୍ୱଷ୍ଟତଃ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଜଣେ ଶିଶୁଙ୍କୁ ଜାମିନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପରିଷଦକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ମଧ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି** ବୋଲି ଉତ୍ତର ସ୍ୱଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ ।

77. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 8 (2) ରେ ସ୍ୱଷ୍ଟ, ଅସନ୍ଦିଗ୍ଧ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଯାହା ପ୍ରଦାନ କରେ ଯେ, ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ, ଆମେ ନିଃସନ୍ଦେହରେ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚୁଛୁ ଏବଂ ଦର୍ଶାଉଛୁ ଯେ, ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯିଏ ସ୍ୱଷ୍ଟତଃ ଜଣେ ଶିଶୁ, ଏବଂ ଜାମିନ ଯୋଗ୍ୟ କିମ୍ବା ଅଣ -ଜାମିନଯୋଗ୍ୟ ଅପରାଧ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି, ତାଙ୍କୁ ଜାମିନ ପ୍ରଦାନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ, 2015 ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ମଧ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ।

78. ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଥିବା ତୃତୀୟ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଦିଆଗଲା ।

79. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 9 ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ, ଯିଏ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦର କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ

କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ନୁହଁନ୍ତି, ମତ ଦିଅନ୍ତି ଯେ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ଅପରାଧ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି ଏବଂ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଣାଯାଇଛି, ସେ ଜଣେ ଶିଶୁ, ତେବେ ଏହିପରି ମାମଲାରେ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ, ବିନା ବିଳମ୍ବରେ, ତାଙ୍କ ମତ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବେ ଏବଂ ଶିଶୁକୁ ତୁରନ୍ତ ପଠାଇବେ, ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ଉପରେ ଅଧିକାରିତା ଥିବା ପରିଷଦକୁ କାର୍ଯ୍ୟବିଧିର ନଥି ପଠାଇବେ । ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି ପରିଷଦ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଅପରାଧ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗରେ ଦାବି କରନ୍ତି ଯେ, ସେ ଅପରାଧ କରିଥିବା ତାରିଖରେ ଜଣେ ଶିଶୁ ଥିଲେ, କିମ୍ବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜେ ଏହି ମତ ପୋଷଣ କରନ୍ତି ଯେ, ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଅପରାଧ କରିଥିବା ତାରିଖରେ ଜଣେ ଶିଶୁ ଥିଲେ, ତେବେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକ ତଦନ୍ତ କରିବେ, ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବୟସ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବେ (କିନ୍ତୁ ସତ୍ୟପାଠ ନୁହେଁ), ଏବଂ ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବୟସ ଯେତେ ସମ୍ଭବ ପାଖାପାଖି ଉଲ୍ଲେଖ କରି, ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବେ । ଏହି ଧାରା ଆହୁରି ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ ଯେ, ଏପରି ଦାବି ଯେକୌଣସି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଉଠାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ଏହା ଯେକୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ହେବ, ଏପରିକି ମାମଲାର ପରିସମାପ୍ତି ପରେ ମଧ୍ୟ । ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଧିନିୟମ ଆରମ୍ଭ ହେବା ଦିନ କିମ୍ବା ତା' ପୂର୍ବରୁ ଶିଶୁ ହୋଇ ଆଉ ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏପରି ଦାବି ଅଧିନିୟମରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେବ । ଏହି ଧାରାରେ ଆହୁରି ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ, ଯଦି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାଣିବାକୁ ପାଆନ୍ତି ଯେ, ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଏକ ଅପରାଧ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଅପରାଧ କରିବା ତାରିଖରେ ସେ ଜଣେ ଶିଶୁ ଥିଲେ, ତେବେ ଏହା ଆଦେଶ ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ପାରିତ କରିବାକୁ ଶିଶୁକୁ ପରିଷଦକୁ ପଠାଇବେ । ଯଦି କୌଣସି ଆଦେଶ ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ହୁଏ, ତେବେ ଏପରି ମାମଲାରେ ଏହାର କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ନାହିଁ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ । ଏହି ଧାରାରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ, ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷାତ୍ମକ ହେପାଜତରେ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ

ହୁଏ, ଯେତେବେଳେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଶିଶୁ ହେବାର ଦାବି ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯାଉଛି, ତେବେ ଏହିପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଅବଧିରେ 'ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନରେ' ରଖାଯାଇପାରିବ ।

80. 2015 ଅଧିନିୟମର ଅଧ୍ୟାୟ IV ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଅଟେ ।

81. 2015 ଅଧିନିୟମର ଅଧ୍ୟାୟ IV ଅଧୀନରେ ଧାରା 10 ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଏକ ପିଲା ପୋଲିସ୍ ଦ୍ୱାରା ଗିରଫ ହେବା ମାତ୍ରେ, ତାଙ୍କୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କିଶୋର ପୋଲିସ ୟୁନିଟ୍ କିମ୍ବା ମନୋନୀତ ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ଆରକ୍ଷୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ଅଧୀନରେ ରଖାଯିବ । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କିଶୋର ପୋଲିସ ୟୁନିଟ୍ କିମ୍ବା ମନୋନୀତ ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ଆରକ୍ଷୀ ଅଧିକାରୀ କୌଣସି ସମୟ ନଷ୍ଟ ନକରି କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରୁ ଶିଶୁକୁ ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା, ସେହି ସ୍ଥାନରୁ ଯାତ୍ରା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ସମୟକୁ ବାଦ ଦେଇ ଶିଶୁକୁ ଗିରଫ କରିବାର 24 ଘଣ୍ଟା ମଧ୍ୟରେ ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ ଶିଶୁକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବେ । ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ ଯେ, କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଏକ ଶିଶୁକୁ ପୋଲିସ୍ ହେପାଜତରେ ରଖାଯିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା କାରାବାସରେ ରଖାଯିବ ନାହିଁ । ଏହା ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହି ଅଧିନିୟମ ସହିତ ସୁସଂଗତ ନିୟମ ପ୍ରଣୟନ କରିବେ ଯାହା ଦ୍ୱାରା (ପଞ୍ଜୀକୃତ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ କିମ୍ବା ବେସରକାରୀ ସଂଗଠନ ସମେତ) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଶିଶୁକୁ ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ଯେଉଁ ଉପାୟରେ ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଶିଶୁକୁ ଯଥାସ୍ଥିତି ଏକ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଗୃହ କିମ୍ବା ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନକୁ ପଠାଯାଇପାରିବ ତାହାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିବ ।

82. 2015 ଅଧିନିୟମର ଅଧ୍ୟାୟ IV ଅଧୀନରେ ଧାରା 11 ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ଯେ, କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହାଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏକ ଶିଶୁକୁ ରଖାଯାଇଛି, ସେ ଆଦେଶ ବଳବତ୍ତର ଥିବାବେଳେ ଶିଶୁର ଦାୟିତ୍ୱରେ ରହିବେ ଯେପରିକି ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଶିଶୁର ପିତାମାତା ଏବଂ ଶିଶୁର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଦାୟୀ ଅଟନ୍ତି । ଏହା ଆହୁରି ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ ଯେ, ପିଲାଟି ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଅବଧି ପାଇଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ଅଧୀନରେ ରହିବ । ପିତାମାତା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପିଲା ଦାବି କରାଯିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ପିଲାଟି ବ୍ୟକ୍ତିର ଦାୟିତ୍ୱ ଅଧୀନରେ ରହିବ, କେବଳ ସେତେବେଳେ ଯାଏଁ ଯେତେବେଳେ ପରିଷଦ ମତ ଦିଏ ଯେ, ପିତାମାତା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଏପରି ପିଲାର ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ବାହ କରିବେ ।

83. ଅନ୍ୟ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଯାହା ଆମ ପାଇଁ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ, ତାହା ହେଉଛି 2015 ଅଧିନିୟମର ଅଧ୍ୟାୟ IV ରେ ଥିବା ଧାରା 12, ଯାହା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଜାମିନ ଦେବା ସହ ଜଡ଼ିତ, ଯିଏ ସ୍ପଷ୍ଟତଃ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଜଣେ ଶିଶୁ ।

84. ଧାରା 12ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ସମୟରେ, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ମୌଳିକ ନୀତି, ବିଶେଷ କରି 'ସର୍ବୋତ୍ତମ ସ୍ୱାର୍ଥ', 'ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ' ଏବଂ ଶିଶୁର 'ପୁନରୁଦ୍ଧାର' ନୀତି ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହେବା ପରିଷଦର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଟେ । ଧାରା 3 (xii) ର ମୌଳିକ ନୀତିଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଦାନ କରେ ଯେ, ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବା ପରେ ଶେଷ ଉପାୟ ଭାବରେ ଏକ ଶିଶୁକୁ ସଂସ୍ଥାଗତ ଯତ୍ନରେ ରଖାଯିବ । 2015 ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନର ବିଚାର ପାଇଁ ଅପରାଧର ଗମ୍ଭୀରତା ଏବଂ ପ୍ରକୃତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନୁହେଁ । 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 12 ଅନୁଯାୟୀ, ଜାମିନ ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ସି ଆର୍ ପି ସି ଅଧୀନରେ ଜାମିନ ଯୋଗ୍ୟ କିମ୍ବା ଅଣ -ଜାମିନଯୋଗ୍ୟ ଭାବରେ ଅପରାଧର ବର୍ଗୀକରଣର ସନ୍ଦର୍ଭ ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଏ ନାହିଁ ।

ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ସ୍ୱଷ୍ଟତଃ ଏକ ଶିଶୁ କେବଳ ଯେତେବେଳେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ପାଇଁ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଆଧାର ଥାଏ ସେତେବେଳେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ତିନୋଟି ପରିସ୍ଥିତି ବ୍ୟତୀତ ଗିରଫ ହେବା ପରେ ମୁକ୍ତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ :-

(i) ଏହି ମୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି ଜଣାଶୁଣା ଅପରାଧୀଙ୍କ ସହ ସଂଯୋଗ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି ;

(ii) ଏହି ମୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ନୈତିକ କିମ୍ବା ମାନସିକ ବିପଦର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି; ଏବଂ

(iii) ଏହି ମୁକ୍ତି ନ୍ୟାୟର ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ବିଫଳ କରିବ ।

୪5. ସମସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଯଦି ପରିଷଦ ଶିଶୁଟିକୁ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ମନା କରେ ତେବେ ଏପରି ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଏହାର କାରଣ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତି ପରିଷଦ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଶିଶୁକୁ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଆଦେଶ ଦେବାକୁ ପ୍ରତିଭୂ ନେବା ଜରୁରୀ ନୁହେଁ । ଶିଶୁକୁ ବିନା ପ୍ରତିଭୂରେ ମଧ୍ୟ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ । ଶିଶୁକୁ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ କରିବା ପରେ 'ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ'ଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ କିମ୍ବା କୌଣସି 'ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି' ଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ରଖାଯାଇପାରେ । ଏହା ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରେ ଯେ, ଯଦି ନ୍ୟାୟାଳୟ କିଛି ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ କରିବା ପରେ ଜାମିନରେ ଶିଶୁକୁ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଶିଶୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସାତ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ସେହି ସର୍ତ୍ତଗୁଡ଼ିକ ପୂରଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ପରିଷଦ ସେହି ସର୍ତ୍ତଗୁଡ଼ିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବେ ।

୪6. କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, ଯିଏ 1୪ ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିନଥିବ ଏବଂ ଅପରାଧର ପ୍ରକୃତି ଜାମିନ ଯୋଗ୍ୟ କିମ୍ବା ଅଣ ଜାମିନ ଯୋଗ୍ୟ କିମ୍ବା ଅଧିନିୟମର ତିନୋଟି ବର୍ଗ

'କ୍ଷୁଦ୍ର ଅପରାଧ', 'ଗୁରୁତର ଅପରାଧ' ଏବଂ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' ମଧ୍ଯରୁ କୌଣସିଟିରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ନିର୍ବିଶେଷରେ, ତାଙ୍କୁ ଜାମିନ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ପରିଷଦ ପାଖରେ କ୍ଷମତା ରହିଛି ।

87. ଚତୁର୍ଥ ପ୍ରଶ୍ନ, "ଆଇନ ଶହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏକ ଶିଶୁ ମାମଲାରେ ଜାମିନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ଆରୋପିତ ଅପରାଧର ଗମ୍ଭୀରତା ଏକ ଆଧାର କି?"ର ଉତ୍ତର ଦେବା ପାଇଁ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 12 ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ବିଚାର କରିବାବେଳେ ଆମର ଅପ୍ରତିରୋଧ ଉପସଂହାର ସ୍ୱଷ୍ଟ ଏବଂ ସରଳ ଅଟେ । ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏକ ଶିଶୁ ମାମଲାରେ ଜାମିନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ଆରୋପିତ ଅପରାଧର ଗମ୍ଭୀରତାକୁ ଏକ ଆଧାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

୫୫. ଏହିପରି, ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଥିବା ଚତୁର୍ଥ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଦିଆଗଲା ।

୫୨. ଆମର ଉତ୍ତରର କାରଣ ହେଉଛି ଯେ, 2015 ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନର ନୀତି ସି ଆର୍ ପି ସିର ଅଧ୍ୟାୟ XXXIII ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥିବା ପରି ନୁହେଁ । ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ନୀତି ଭାବରେ ସଂସ୍ଥାଗତକରଣ ନୁହେଁ ବରଂ ଜାମିନ ଜାରି ରହିଛି ।

90. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 13ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ଯେଉଁଠାରେ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଶିଶୁକୁ ଗିରଫ କରାଯାଏ, ସେଠାରେ ଯେଉଁ ଥାନାକୁ କିମ୍ବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କିଶୋର ପୋଲିସ ୟୁନିଟକୁ ଏପରି ଶିଶୁକୁ ଅଣାଯାଇଛି ତାହାର ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ଆରକ୍ଷୀ ଅଧିକାରୀ, ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ସମ୍ଭବ ଶିଶୁକୁ ଗିରଫ କରିବା ପରେ, ଯଦି ଶିଶୁର ପିତାମାତା କିମ୍ବା ଅଭିଭାବକ ମିଳନ୍ତି ତେବେ ତାଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦେବେ, ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ

ସେହି ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବେ, ଯାହା ସମ୍ମୁଖରେ ଶିଶୁକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିବ । ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ, କିମ୍ବା ଯଦି କୌଣସି ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ ନଥାନ୍ତି, ତେବେ ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ଆରକ୍ଷୀ ଅଧିକାରୀ ମଧ୍ୟ ଶିଶୁର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଘଟଣା ଏବଂ ପାରିବାରିକ ପୃଷ୍ଠଭୂମି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଭୌତିକ ପରିସ୍ଥିତି ଯାହା ତଦନ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ପରିଷଦକୁ ସହାୟକ ହେବ ତାହା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନା ସମ୍ବଳିତ ସାମାଜିକ ଅନୁସନ୍ଧାନ ବିବୃତି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ଆରକ୍ଷୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦେବେ । 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 13 (2) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ଯଦି କୌଣସି ଶିଶୁ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ ହୁଏ, ତେବେ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ଆରକ୍ଷୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅବଗତ କରାଯିବ ।

91. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14 ରେ ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏକ ଶିଶୁ ବିଷୟରେ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ତଦନ୍ତ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।

92. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14 (1) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ଯଦି ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଶିଶୁକୁ ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର କରାଯାଏ, ତେବେ ପରିଷଦ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଯାୟୀ ତଦନ୍ତ କରିବେ ଏବଂ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 17 ଏବଂ 18 ଅନୁଯାୟୀ ଶିଶୁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏପରି ଆଦେଶ ପାରିତ କରିପାରିବେ ଯାହା ସେ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରନ୍ତି ।

93. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14 (2) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ଏହି ଧାରା ଅଧୀନରେ ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ ଶିଶୁକୁ ପ୍ରଥମ ଥର ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ତାରିଖ ଠାରୁ ଚାରି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ତଦନ୍ତ ସମାପ୍ତ କରାଯିବ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାମଲାର ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏବଂ

ଏପରି ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ପାଇଁ ଲିଖିତ କାରଣ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବା ପରେ, ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଅବଧିକୁ ଆହୁରି ଦୁଇ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇନଥାଏ ।

94. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14 (3) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ ଶିଶୁର ପ୍ରଥମ ଉପସ୍ଥାପନା ତାରିଖ ଠାରୁ ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ପରିସମାପ୍ତି କରାଯିବ ।

95. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14 (4) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, 'ତୁଚ୍ଛ' କିମ୍ବା 'ଗମ୍ଭୀର ଅପରାଧ' କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଯଦି ବର୍ଦ୍ଧିତ ଅବଧି ପରେ ମଧ୍ୟ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ତଦନ୍ତ ଅନିର୍ଣ୍ଣିତ ରହେ, ତେବେ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସମାପ୍ତ ହେବ । ଏହି ଧାରାର ପ୍ରାବଧାନରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, 'ଗମ୍ଭୀର' କିମ୍ବା 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' ପାଇଁ, ଯଦି ତଦନ୍ତ ଶେଷ କରିବା ପାଇଁ ପରିଷଦ ସମୟ ବୃଦ୍ଧିର ଆବଶ୍ୟକ କରେ ତେବେ ଏହା ଯଥାସ୍ଥିତି ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟୀକ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ କିମ୍ବା ମୁଖ୍ୟ ମହାନଗର ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ଭାବରେ ନଥିଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବ ।

96. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14 (5)ରେ ନିରପେକ୍ଷ ଏବଂ ତ୍ୱରିତ ତଦନ୍ତ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ନିମ୍ନଲିଖିତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।

97. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15, ଯାହା 16 ରୁ 18 ବର୍ଷ ବୟସ ବର୍ଗରେ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କରୁଥିବା ଶିଶୁ ଅପରାଧୀଙ୍କ ବିଚାର ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗଣନା କରେ, ତାହା ଆମ ପାଇଁ ସମାନ ଭାବରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ । ଯଦି 16 ରୁ 18 ବର୍ଷ ବୟସର କୌଣସି ଶିଶୁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 2 (33) ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୁଏ, ତେବେ ପରିଷଦ ଏକ ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

98. 16 ରୁ 18 ବର୍ଷ ବୟସର କୌଣସି ଶିଶୁ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ, ତାଙ୍କୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର ପାଇଁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯିବା ଉଚିତ କି ନାହିଁ ଏହା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ପରିଷଦକୁ କିଛି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦକ୍ଷେପ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

99. ପ୍ରଥମତଃ, ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ, ଅପରାଧ ସଂଘଟିତ ହେବା ଦିନ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ପିଲାଟିର ବୟସ 16 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ, କିନ୍ତୁ 18 ବର୍ଷରୁ କମ୍ ଅଟେ । ଶିଶୁ ପାଇଁ ବୟସ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାରଣ ଏହା ତାଙ୍କୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର ପାଇଁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହେବାର ସମ୍ଭାବନାକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବାର କ୍ଷମତା ରଖିଛି ।

100. ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ଯଦି ପରିଷଦ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚେ ଯେ, ଏହା ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ପିଲାଟି ଅପରାଧ କରିଥିବା ତାରିଖରେ 16 ବର୍ଷ କିମ୍ବା ତା' ଠାରୁ ଅଧିକ ବୟସର ଥିଲା, କିନ୍ତୁ 18 ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର ଥିଲା, ତେବେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅପରାଧ ଏକ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କି ନୁହେଁ ତାହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହେବ ।

101. ତୃତୀୟତଃ, ଏକ ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କେବଳ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ପରେ କରାଯାଇପାରିବ । ଧାରା 15 (1) ରେ 'କରିବା ଉଚିତ' ଶବ୍ଦ ସୂଚିତ କରେ ଯେ, ପରିଷଦ ପାଇଁ 'ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ' କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ । 'ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ'ରେ ଏହା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ:-

(1) ଆରୋପିତ ଅପରାଧ କରିବା ପାଇଁ ଶିଶୁର ମାନସିକ ଏବଂ ଶାରୀରିକ କ୍ଷମତା ;

(2) ଶିଶୁର ଅପରାଧର ପରିଣାମ ବୁଝିବାର କ୍ଷମତା ; ଏବଂ

(3) କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପିଲାଟି ଅପରାଧ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି ।

102. ଚତୁର୍ଥରେ, ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ପରେ, ପରିଷଦ ଆହୁରି ଏହା ସ୍ଥିର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ, ଏହା ଶିଶୁର ମାମଲାକୁ ନିଜେ ବିଚାର କରିବେ ନା ତାଙ୍କୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବେ ।

103. ଜଣେ ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର ପାଇଁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯିବା ଉଚିତ କି ନାହିଁ ତାହା ସ୍ଥିର କରିବା ସମୟରେ ଉପରୋକ୍ତ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଆବଶ୍ୟକତାଗୁଡ଼ିକ ଯତ୍ନ ସହକାରେ ପରିଚାଳିତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଛି ଯେ, ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପରିଷଦ ଜଣେ ଅଭିଜ୍ଞ ମନୋବିଜ୍ଞାନୀ କିମ୍ବା ମନୋ-ସାମାଜିକ କର୍ମୀ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ସହାୟତା ନେଇପାରେ ।

104. ଏହି ସମୟରେ ଏହା ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14 (3) ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରେ ଯେ, ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ ଶିଶୁକୁ ପ୍ରଥମ ଥର ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ତାରିଖ ଠାରୁ ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଶେଷ ହେବା ଉଚିତ ।

105. ଯଦି ପରିଷଦ ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ଉପରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଯେ, ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଏହି ମାମଲାର ପରିସମାପ୍ତି କରାଯିବା ଉଚିତ, ତେବେ ପରିଷଦ ସି ଆର୍ ପି ସି ଅଧୀନରେ ଡାକରା ମାମଲାରେ ବିଚାର ପାଇଁ ଯେତେଦୂର ସମ୍ଭବ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରିବେ । ଯଦି ପରିଷଦ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ପରେ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରନ୍ତି ଯେ,

ଜଣେ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ଏହିପରି ପିଲାର ବିଚାରର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି, ତେବେ ଏହା ମାମଲାଟିକୁ ଏହିପରି ଅପରାଧ ବିଚାର କରିବାକୁ ଅଧିକାରିତା ଥିବା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରନ୍ତି ।

106. ବର୍ତ୍ତମାନ, ପ୍ରଥମ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଛି : **"(i) ଆଇନର କେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଜଣେ ଶିଶୁ, ଯିଏ 16 ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିଛି କିମ୍ବା ତା' ଠାରୁ ଅଧିକ ଅଟେ ଏବଂ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କରିଛି ବୋଲି ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ବିଚାରଧୀନତା ସମୟରେ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ବଜାୟ ରଖିପାରିବେ ?" ; ଏବଂ "(ii) ଆଇନର କେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଜଣେ ଶିଶୁ, ଯିଏ 16 ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିଛି କିମ୍ବା ତା' ଠାରୁ ଅଧିକ ଅଟେ ଏବଂ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କରିଛି ବୋଲି ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି, ତାଙ୍କ ମାମଲା ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର ପାଇଁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯିବା ପରେ ସେ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ବଜାୟ ରଖିପାରିବେ ? "**

107. 2015ର ଅଧିନିୟମ ସ୍ୱୟଂ ହିଁ ଏକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂହିତା ଅଟେ । ଆଇନଗତ ପ୍ରସ୍ତାବ ଯେ, ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଧିନିୟମ (ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ 2015 ର ଅଧିନିୟମ) ସାଧାରଣ ଅଧିନିୟମ (ସି ଆର୍ ପି ସି) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟର୍ଥ କରିବ ତାହା ବ୍ୟତିକ୍ରମ ନୁହେଁ । ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ସି ଆର୍ ପି ସିର ଧାରା 4 ଏବଂ 5 କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହେବ, ଯାହା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି :-

> **"ଧାରା 4 ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆଇନ ଅଧୀନରେ ଅପରାଧର ବିଚାର -** (1) ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା (1860ର 45) ଅଧୀନରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ଅପରାଧକୁ ଏଠାରେ ଦିଆଯାଇଥିବା

ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯିବ, ତଦନ୍ତ କରାଯିବ, ବିଚାର କରାଯିବ ଏବଂ ଅନ୍ୟଥା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ।

(2) ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅଧୀନରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ଅପରାଧକୁ ସମାନ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଯାୟୀ କିନ୍ତୁ ଅନୁସନ୍ଧାନ, ତଦନ୍ତ, ବିଚାର କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଥା ଏପରି ଅପରାଧକୁ ପରିଚାଳନା କରିବାର ପଦ୍ଧତି କିମ୍ବା ସ୍ଥାନକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରୁଥିବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା କୌଣସି ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ଅଧୀନରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯିବ, ତଦନ୍ତ କରାଯିବ, ବିଚାର କରାଯିବ ଏବଂ ଅନ୍ୟଥା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ।

ଧାରା 5 ମୁକ୍ତି - ଏହି ସଂହିତାରେ ଥିବା କୌଣସି ବିଷୟ, ଏହାର ବିପରୀତରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା କୌଣସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କିମ୍ବା ସ୍ଥାନୀୟ ଆଇନ, କିମ୍ବା କୌଣସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଧିକାରିତା କିମ୍ବା ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷମତା, କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାର କୌଣସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରକାରକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବ ନାହିଁ ।"

108. ସି ଆର୍ ପି ସି ର ଧାରା 5 ସହିତ ଧାରା 4 (2) ର ଏକ ମିଳିତ ପ୍ରଭାବ ହେଉଛି ଯେ, ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅଧୀନରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ଅପରାଧ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବାକୁ, ତଦନ୍ତ କରିବାକୁ, ବିଚାର କରିବାକୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟଥା ସି ଆର୍ ପି ସି ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏପରି ଅପରାଧର ଅନୁସନ୍ଧାନ, ତଦନ୍ତ, ବିଚାର କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଥା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରିବାର ପଦ୍ଧତି କିମ୍ବା ସ୍ଥାନକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରୁଥିବା କୌଣସି ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ନଥାଏ, ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସି ଆର୍ ପି ସି ଉପରେ ଏକ ଆଇନ

ପ୍ରଣୟନର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ରହିବ । ସି ଆର୍ ପି ସି ର ଧାରା 4 ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିକାରିତା ବ୍ୟାପକ ଅଟେ ଏବଂ ତଦନ୍ତ କିମ୍ବା ବିଚାର ପାଇଁ କୌଣସି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ କୌଣସି ବୈଧ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ସି ଆର୍ ପି ସି ଅଧୀନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅଧିକାରିତାକୁ ବାଦ୍ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

109. ଏକ ସ୍ୱାଭାବିକ ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ, ଯେହେତୁ 2015ର ଅଧିନିୟମ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଧିନିୟମ, ଯେଉଁଥିରେ ଜାମିନ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି, ତେଣୁ ଏହା ସି ଆର୍ ପି ସି ଉପରେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରିବ । ଧାରା 12କୁ ଅତି ନିକଟରୁ ପଢ଼ିବା ଦ୍ୱାରା ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଯିବ ଯେ, 2015ର ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଏହା ହେଉଛି ଏକମାତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଯାହା ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏକ ଶିଶୁକୁ ଜାମିନ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସହ ଜଡ଼ିତ । ଧାରା 12 କୌଣସି ପିଲା, ଯିଏ 16 ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିଛି କିମ୍ବା ତା' ଠାରୁ ଅଧିକ ଅଟେ ଏବଂ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି, ତାଙ୍କୁ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ବିଚାରଧୀନତା ସମୟରେ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ବଜାୟ ରଖିବା କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ମାମଲା ବିଚାର ପାଇଁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହେବା ପରେ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ବାରଣ କରେ ନାହିଁ ।

110. ଉପରୋକ୍ତ କାରଣରୁ, ଜଣେ ଶିଶୁ, ଯିଏ 16 ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିସାରିଛି କିମ୍ବା ତା' ଠାରୁ ଅଧିକ ଅଟେ ଏବଂ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ବିଚାରଧୀନତା ସମୟରେ ସେ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 12 ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ବଜାୟ ରଖିପାରିବେ ।

111. ସମାନ କାରଣ ପାଇଁ, ଜଣେ ଶିଶୁ, ଯିଏ 16 ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିଛି କିମ୍ବା ତା' ଠାରୁ ଅଧିକ ଅଟେ ଏବଂ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ତାଙ୍କ ମାମଲା ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହେବା ପରେ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 12 ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ବଜାୟ ରଖିପାରିବେ ।

112. ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଥିବା ପ୍ରଥମ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଦିଆଗଲା ।

113. ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ଅବଶିଷ୍ଟ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18କୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବାକୁ ହେବ, ଯେଉଁଥିରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ଯେଉଁଠାରେ ପରିଷଦ ତଦନ୍ତରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଯେ, କୌଣସି ପିଲା, ତା' ବୟସ ନିର୍ବିଶେଷରେ, 'କ୍ଷୁଦ୍ର ଅପରାଧ' ବା 'ଗମ୍ଭୀର ଅପରାଧ' କରିଛି, କିମ୍ବା 16 ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର ପିଲା 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କରିଛି, ତେବେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅଧିନିୟମରେ ଯାହା କିଛି ବିପରୀତ ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଏବଂ ଅପରାଧ ପ୍ରକୃତିର, ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ କିମ୍ବା ହସ୍ତକ୍ଷେପର ବିଶେଷ ଆବଶ୍ୟକତା, ସାମାଜିକ ଅନୁସନ୍ଧାନ ବିବୃତିରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରିସ୍ଥିତି ଏବଂ ଶିଶୁର ଅତୀତର ଆଚରଣ ଆଧାରରେ, ପରିଷଦ, ଯଦି ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରନ୍ତି, ତେବେ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 (1) ର ଖଣ୍ଡ (a) ରୁ (g) ରେ ଆଲୋଚନା ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ସ୍ୱଭାବଗତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିପାରବେ ।

114. ଅଧିକନ୍ତୁ, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 (2) (i) ରୁ (v) ରେ ସୂଚିତ ହୋଇଥିବା ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦ ମଧ୍ୟ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିପାରନ୍ତି ।

115. ଅଧିକନ୍ତୁ, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 (3) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ଯଦି 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ପରେ ପରିଷଦ ଏହି ଉପସଂହାର ଉପନୀତ ହୁଅନ୍ତି ଯେ, ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି, ତେବେ ମାମଲାର ବିଚାରକୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଯାହାଙ୍କ ଏପରି ଅପରାଧ ବିଚାର କରିବାର ଅଧିକାରିତା ରହିଛି, ତାହାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବା ପାଇଁ ଆଦେଶ ଦେଇପାରନ୍ତି ।

116. ଆମ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଷଷ୍ଠ ପ୍ରଶ୍ନଟି ଦୁଇଟି ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ । ପ୍ରଥମ ଭାଗଟି ହେଉଛି **"ଜଣେ ଶିଶୁକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 (1) (i) ର ପରିସର କ'ଣ ?"** ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗଟି ହେଉଛି **"ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କି କିମ୍ବା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 (3) ସହିତ ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ କରାଯାଇଥିବା ପରିଷଦର ସୁପାରିଶକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବରେ ପାଳନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ କି ?"**

117. ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ମଧ୍ୟ ଦୁଇଟି ଭାଗରେ ରହିବ ।

118. ଏକ ଶିଶୁର ମାମଲା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହେବା ପରେ, ଶିଶୁକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯିବାର ଉପଯୁକ୍ତତା ବିଷୟରେ ଅଧିକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉପରେ ଏକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଛି ।

119. ଧାରା 19 (1) (i) ଏବଂ 19 (1) (ii) ରେ ବ୍ୟବହୃତ ଶବ୍ଦ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଦୁଇଟି ବିକଳ୍ପ ଦେଇଥାଏ । ପ୍ରଥମତଃ, ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ଶିଶୁକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବା ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟତଃ ଶିଶୁକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର ନକରିବା ।

120. ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 13 (6) କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଶିଶୁକୁ ଶିଶୁ ଭାବରେ କିମ୍ବା ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବା ଉଚିତ କି ନାହିଁ, ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବା ସମୟରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାର କାରଣ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

121. ଯଦି ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକ ଶିଶୁ ଭାବରେ ଶିଶୁର ବିଚାର କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଅନ୍ତି, ତେବେ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 (1) (i) ରେ ବ୍ୟବହୃତ ଶବ୍ଦରୁ ଯେପରି ପ୍ରତୀୟମାନ ହେଉଛି ଧାରା 18 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଯାୟୀ ଡାକରା ମାମଲାର ବିଚାରର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରି ଏହାକୁ ଏକ ପରିଷଦ ଭାବରେ ତଦନ୍ତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

122. ଯଦି ଏହା ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଅନ୍ତି, ତେବେ ଏହା ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସି ଆର୍ ପି ସି ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରିବେ ଏବଂ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 (1) (i) ଅନୁଯାୟୀ 'ଶିଶୁଙ୍କ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆବଶ୍ୟକତା', 'ଯଥାର୍ଥ ବିଚାର'ର ଏବଂ 'ଶିଶୁ ଅନୁକୂଳ' ବାତାବରଣ ବଜାୟ ରଖିବାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 ଏବଂ 21 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ନକରି ବିଚାର ପରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବେ ।

123. ଉପରୋକ୍ତ ଆଲୋଚନା ଷଷ୍ଠ ପ୍ରଶ୍ନର ପ୍ରଥମ ଭାଗର ଉତ୍ତର ଦେଇଥାଏ ।

124. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 (1) (i) ର ପରିସରକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା ପରେ, ଆସନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଷଷ୍ଠ ପ୍ରଶ୍ନର ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା: **“2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କି କିମ୍ବା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ 2015**

ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 (3) ସହିତ ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିବା ପରିଷଦର ସୁପାରିଶକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବେ ପାଳନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ କି ?"

125. ଧାରା 19 (1) ରେ ବ୍ୟବହୃତ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି "ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦରୁ ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ପରେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ **ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇପାରନ୍ତି**" ଏକ ଧାରଣା ଦେଇଥାଏ ଯେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଧାରା 19 ଅନୁଯାୟୀ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇପାରନ୍ତି କିମ୍ବା ନ ନେଇପାରନ୍ତି ଯେ, ବୟସ୍କ ଭାବରେ ଶିଶୁର ବିଚାରର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି କି ନାହିଁ ।

126. ତଥାପି, ଯଦି 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 (1) (i) କୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 13 (6) ସହିତ ଏକତ୍ର ପଢାଯାଏ, ଯାହା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରେ ଯେ, ଶିଶୁକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ କିମ୍ବା ଶିଶୁ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ କି ନାହିଁ ତାହା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବା ସମୟରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାର କାରଣ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବେ, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବ ଯେ ଧାରା 19 (1) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଇଚ୍ଛାଧୀନ ନୁହେଁ ।

127. ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 13 (6) ରେ ବ୍ୟବହୃତ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ହେଉଛି 'କରିବା ଉଚିତ' ଏବଂ ଏହିପରି ଶିଶୁକୁ ବୟସ୍କ କିମ୍ବା ଶିଶୁ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ କି ନାହିଁ ତାହା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ଉପସଂହାର ପହଞ୍ଚିବା ସମୟରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଏହାର କାରଣ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରେ ।

128. ତେଣୁ, ଷଷ୍ଠ ପ୍ରଶ୍ନର ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗର ଉତ୍ତର ହେଉଛି ଯେ, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 (1) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ । ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହୋଇଥିବା ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି କି କିମ୍ବା ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହୋଇଥିବା ପିଲାକୁ ପିଲା

ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି କି ତାହା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବାଦ୍ ଦେଇପାରିବେ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ସହ ଧାରା 18 (3) ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିବା ପରିଷଦର ସୁପାରିଶକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବରେ ପାଳନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

129. ଏହିପରି, ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଥିବା ଷଷ୍ଠ ପ୍ରଶ୍ନର ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗର ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ତର ଦିଆଗଲା ।

130. ଧାରା 19 ଅଧୀନରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଏ ଯେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ଯେ, ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏକ ଶିଶୁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଆଦେଶରେ ଶିଶୁର ପୁନର୍ବାସ ପାଇଁ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଯତ୍ନ ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ, ଯେଉଁଥିରେ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଜିଲ୍ଲା ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ୟୁନିଟ୍ କିମ୍ବା ଜଣେ ସାମାଜିକ କର୍ମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁସରଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ମଧ୍ୟ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ, ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁକୁ 21 ବର୍ଷ ବୟସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନକୁ ପଠାଯିବ, ତାହା ପରେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କାରାବାସକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯିବ ।

131. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 (3) ର ପ୍ରାବଧାନରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ଶିଶୁକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନରେ ରଖିବାର ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଶିକ୍ଷା ସେବା, ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ, ପରାମର୍ଶ, ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଚିକିତ୍ସା ଏବଂ ମାନସିକ ସହାୟତା ଭଳି ବିକଳ୍ପ ଚିକିତ୍ସା ସମେତ ସଂସ୍କାରମୂଳକ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

132. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 (4) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ଯେ, ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନରେ ଶିଶୁର ଅଗ୍ରଗତିର ଆକଳନ କରିବା

ଏବଂ ଶିଶୁକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର ନହେବା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତି ବର୍ଷ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଜିଲ୍ଲା ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ୟୁନିଟ୍ କିମ୍ବା ଜଣେ ସାମାଜିକ କର୍ମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିୟମିତ ଅନୁସରଣ ବିବୃତି ରହିବ ।

133. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 (5) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ଉପଧାରା (4) ଅନୁଯାୟୀ ବିବୃତିଗୁଡ଼ିକ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ନଥି ଏବଂ ଅନୁସରଣ, ଯାହା ଆବଶ୍ୟକ ଥିବ, ତାହା ପାଇଁ ପଠାଯିବ ।

134. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19କୁ ପୃଥକ ଭାବେ ପଢ଼ିବା ପରେ ଏହା ଜଣାପଡ଼ିବ ଯେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲା, ଯେଉଁଥିରେ 21 ବର୍ଷ ବୟସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶିଶୁକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନରେ ରଖିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥାଏ ସେଥିରେ ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ସ୍ଥଗିତାଦେଶ ପାଇଁ ଆଦେଶ ଦେଇପାରନ୍ତି, ଏବଂ ଏହା ପରେ ତାଙ୍କୁ କାରାବାସକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯିବ । ତେବେ, ଯଦି ଆମେ ଧାରା 20 ସହିତ ଧାରା 19କୁ ପଢ଼ିବା, ତେବେ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ହେବ ।

135. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 20 ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ଯେତେବେଳେ ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା କୌଣସି ପିଲା 21 ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ ରହଣି ଅବଧି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିନାହାଁନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଜିଲ୍ଲା ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ୟୁନିଟ୍ କିମ୍ବା ଜଣେ ସାମାଜିକ କର୍ମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ନିଜେ ଅନୁସରଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ । ଅନୁସରଣର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ପିଲାଟି ସଂସ୍କାରମୂଳକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଇ ଗତି କରିଛି କି ଏବଂ ପିଲାଟି ସମାଜର ଜଣେ ଯୋଗଦାନକାରୀ ସଦସ୍ୟ ହୋଇପାରିବ କି ତାହା ଆକଳନ କରିବା । ଏପରି ଆକଳନ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 (4) ଅନୁଯାୟୀ ଶିଶୁର ପ୍ରଗତି ନଥି ସହିତ ଆକଳନ ଉପରେ ଆଧାରିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏପରି

ଆକଳନ କେବଳ ସେତେବେଳେ କରିବାକୁ ହେବ ଯେତେବେଳେ ପିଲାଟି 21 ବର୍ଷ ବୟସ ଅତିକ୍ରମ କରିଛି, କିନ୍ତୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିବାର ଅବଧି ପୂରଣ କରିନାହିଁ ।

136. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 20 ଏକ ଶିଶୁକୁ 21 ବର୍ଷ ବୟସ ହେବା ପରେ କାରାବାସକୁ ନ ପଠାଇ ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନରୁ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ବର୍ତ୍ତମାନ, ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ଯାହା ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହେବ ତାହା ହେଉଛି ଯେ, ଯଦିଓ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' ରେ ସେହି ଅପରାଧ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଯାହା ପାଇଁ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ସର୍ବନିମ୍ନ ଦଣ୍ଡ 7 ବର୍ଷ କିମ୍ବା ଅଧିକ କାରାଦଣ୍ଡ ଅଟେ, କିନ୍ତୁ 21 ବର୍ଷ ବୟସ ହେବା ପରେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏପରି ସର୍ତ୍ତରେ ଶିଶୁକୁ ମୁକ୍ତ କରିପାରିବେ ଯାହା ଏହା ଉଚିତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରନ୍ତି ଯେଉଁଥିରେ ରହିବାର ଅବଶିଷ୍ଟ ଅବଧି ପାଇଁ ଏକ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ତେଣୁ, 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' ର ସଂଜ୍ଞାରେ ସର୍ବନିମ୍ନ 7 ବର୍ଷ କିମ୍ବା ତା 'ଠାରୁ ଅଧିକ କାରାଦଣ୍ଡର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି କେଉଁ ମାମଲା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇପାରିବ ତାହା ସ୍ଥିର କରିବା ।

137. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 21 ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅଧୀନରେ କିମ୍ବା ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅଧୀନରେ କିମ୍ବା ସେହି ସମୟରେ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅଧୀନରେ ଏପରି କୌଣସି ଅପରାଧରୁ ମୁକ୍ତ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ବିନା ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା କୌଣସି ଶିଶୁକୁ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ କିମ୍ବା ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯିବ ନାହିଁ ।

138. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 22 ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ସି ଆର୍ ପି ସି କିମ୍ବା କୌଣସି ପ୍ରତିଷେଧକ ଅଟକ ଆଇନରେ କିଛି ବିପରୀତ

ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଉକ୍ତ ସି ଆର୍ ପି ସିର ଅଧ୍ୟାୟ VIII ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଶିଶୁଙ୍କ ବିରୋଧରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ କରାଯିବ ନାହିଁ ।

139. ସି ଆର୍ ପି ସିର ଅଧ୍ୟାୟ VIII ଆଇନ ଏବଂ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ପୋଲିସ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇପାରୁଥିବା ପ୍ରତିଷେଧକ ପଦକ୍ଷେପ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରେ । ଏହି ଅଧ୍ୟାୟର ଶୀର୍ଷକ ହେଉଛି 'ଶାନ୍ତି ବଜାୟ ରଖିବା ଏବଂ ଉତ୍ତମ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ସୁରକ୍ଷା' ଏବଂ ଏଥିରେ ଶାନ୍ତି ଭଙ୍ଗ କିମ୍ବା ସାର୍ବଜନୀନ ଶାନ୍ତିରେ ବ୍ୟାଘାତ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ଅପରାଧକୁ ରୋକିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ପଦକ୍ଷେପ ନେବାର କ୍ଷମତା ଉପରେ ବିସ୍ତୃତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।

140. ଅନ୍ତତଃ, ଶାନ୍ତି ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଭୂ ସହିତ କିମ୍ବା ବିନା ପ୍ରତିଭୂରେ ବନ୍ଧପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ଦଣ୍ଡବିଧାନ ପାରିତ କରିବା ସମେତ ପିଲାମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପ୍ରତିଷେଧକ ପଦକ୍ଷେପ ନିଷେଧ କରାଯାଇଛି । ସି ଆର୍ ପି ସିର ଅଧ୍ୟାୟ VIIIରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପଦକ୍ଷେପ, ଯାହା ମୁଖ୍ୟତଃ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଏ, ତାହା ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷେଧ ଅଟେ । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ କହିଲେ, 2015ର ଅଧିନିୟମ ପିଲାମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ କୌଣସି ଭୂମିକା ଉପରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲଗାଏ ।

141. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 23 ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ସି ଆର୍ ପିସିର ଧାରା 223 କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅଧିନିୟମରେ ଯାହା କିଛି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ଶିଶୁ ନୁହନ୍ତି, ତାଙ୍କ ସହ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଶିଶୁର ମିଳିତ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂଚାଳିତ କରାଯିବ ନାହିଁ । ଏଥିରେ ଏହା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ଯଦି ପରିଷଦ କିମ୍ବା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ତଦନ୍ତ ସମୟରେ, ଆଇନ ସହ

ବିବାଦରେ ଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି, ଜଣେ ଶିଶୁ ନୁହନ୍ତି ବୋଲି ଜଣାପଡ଼େ, ତେବେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଶିଶୁ ସହିତ ବିଚାର କରାଯିବ ନାହିଁ ।

142. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 ରୁ 23 ଅଧୀନରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପରିଧି ଏବଂ ପରିସରକୁ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା ପରେ, ସପ୍ତମ ପ୍ରଶ୍ନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ସ୍ଥିର ହୋଇଛି, ଯାହା ହେଉଛି : **"ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଯାହାର ଏପରି ଅପରାଧ ବିଚାର କରିବାର ଅଧିକାରିତା ଅଛି, ତାହାକୁ ଏହି ମାମଲାର ବିଚାର ପରିଷଦ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବା ପରେ ଏବଂ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପରେ ଯେ, ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି, ସି ଆର୍ ପି ସିର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରୟୋଗର ପରିସର କ'ଣ ?".**

143. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 (3) ଅଧୀନରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ପରେ, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ, ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ପରେ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ମାମଲାର **'ବିଚାର'** ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାର ଏଥିରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।

144. ଏଠାରେ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 (3) ଅନୁଯାୟୀ **'ବିଚାର'** ଶବ୍ଦର ଅତ୍ୟଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି । ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କେବଳ **'ବିଚାର'** ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କରାଯାଏ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କିଛି ପାଇଁ ନୁହେଁ ।

145. ଆଇନରେ ଏହା ଭଲ ଭାବେ ସ୍ଥିରୀକୃତ ସ୍ଥିତି ଯେ, ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ **'ବିଚାର'** କ୍ଷେତ୍ରରେ, ସି ଆର୍ ପି ସିର ଧାରା 228 ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ପରେ ବିଚାର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ବିବେଚନା କରାଯିବ ।

146. ଆମେ ଏହା ଉପରେ ଦେଖିଛୁ ଯେ, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 ଅନୁଯାୟୀ, ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ବିବୃତି ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ପରେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯେ, ସି ଆର୍ ପି ସିର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ଶିଶୁର 'ବିଚାର' ର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି କି କିମ୍ବା ବୟସ୍କ ଭାବରେ ଶିଶୁର 'ବିଚାର' ର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 (1) (i) ରେ ବ୍ୟବହୃତ "ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଟି ଶିଶୁକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସି ଆର୍ ପି ସିର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରୟୋଗକୁ ସୂଚିତ କରେ ।

147. ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 13 ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ତଦାରଖ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରକ୍ରିୟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରେ । ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 13 (7) ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ, ଯେଉଁଠାରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଅନ୍ତି ଯେ, ଶିଶୁକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ 'ବିଚାର' କରିବାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ, ତେବେ ସେ ନିଜେ ଏହି ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବେ ଏବଂ ଏହା ଏକ ପରିଷଦ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ପରି ତଦନ୍ତ କରିପାରିବେ ଏବଂ ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ନିୟମାବଳୀର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଯାୟୀ ମାମଲାର ପରିସମାପ୍ତି କରିପାରିବେ । ତଥାପି, ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 13 (8) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ଯେଉଁଠାରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଅନ୍ତି ଯେ, ବୟସ୍କ ଭାବରେ ଶିଶୁର 'ବିଚାର' ର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି, ଏହା ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା 'ବିଚାର' ପାଇଁ ସି ଆର୍ ପି ସି ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଅନୁସରଣ କରିବ ଏବଂ ଏକ 'ଶିଶୁ ଅନୁକୂଳ' ପରିବେଶ ବଜାୟ ରଖିବ ।

148. ତେଣୁ, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 (3) ସହିତ ଧାରା 19 (1) (i) ଏବଂ ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 13 (7) ଏବଂ (8) ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବ ଯେ, ଯଦି ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଅନ୍ତି ଯେ, ବୟସ୍କ ଭାବରେ ଶିଶୁର 'ବିଚାର' ର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି, ତେବେ ଏହା ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା 'ବିଚାର' ପାଇଁ ସି ଆର୍ ପି ସି ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଅନୁସରଣ କରିବ ।

149. ସି ଆର୍ ପି ସି ଚାରି ପ୍ରକାରର ବିଚାର ପ୍ରଦାନ କରେ । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା-

(i) ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ବିଚାର;

(ii) ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରୱାନା ମାମଲାର ବିଚାର;

(iii) ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଡାକରା ମାମଲାର ବିଚାର; ଏବଂ

(iv) ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିଚାର ।

150. ଧାରା 225 ରୁ 237 ଏକ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପରୱାନା ମାମଲା ସହିତ ଜଡ଼ିତ, ଧାରା 238 ରୁ 250 ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପରୱାନା ମାମଲା ସହିତ ଜଡ଼ିତ, ଧାରା 251 ରୁ 259 ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଡାକରା ମାମଲାର 'ବିଚାର' ପାଇଁ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପ୍ରଦାନ କରେ ଏବଂ ଧାରା 260 ରୁ 265 ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିଚାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ।

151. 2015 ଅଧିନିୟମର ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ପୃକ୍ତ, ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା 'ବିଚାର' ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କେବଳ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇପାରିବ । 2015 ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିବା 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକ' ହେଉଛି ସେଗୁଡ଼ିକ, ଯାହା ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ସର୍ବନିମ୍ନ 7 ବର୍ଷ କିମ୍ବା ତା' ଠାରୁ ଅଧିକ ଦଣ୍ଡର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥାଏ ।

152. ତେଣୁ, ଆମ ବିଚାରରେ, ପରିଷଦ ଏହିପରି ଅପରାଧର ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ମାମଲାର 'ବିଚାର' କୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବା ପରେ ଏବଂ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପରେ ଯେ, ବୟସ୍କ ଭାବରେ ଶିଶୁର 'ବିଚାର' ର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି, ସି ଆର୍ ପି ସିର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରୟୋଗର ପରିସର ହେଉଛି ଯେ, 'ବିଚାର' କରିବା ସମୟରେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ସି ଆର୍ ପି ସିରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଅନୁସରଣ କରିବେ । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ, ବିଚାର ସମୟରେ ସି ଆର୍ ପି ସିର ଧାରା 225 ରୁ 237 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧ୍ୟାୟ XVIII ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି, ଯାହା ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପରୱାନା ମାମଲାର ବିଚାର ସହିତ ଜଡ଼ିତ, ତାହା କେବଳ 2015 ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସୂଚିତ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଅଧୀନରେ ଏକ ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ ଲାଗୁ ହେବ ।

153. ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଥିବା ସପ୍ତମ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଦିଆଗଲା ।

154. ବର୍ତ୍ତମାନ, ଯାହା ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ବାକି ଅଛି ତାହା ହେଉଛି ସପ୍ତମ ପ୍ରଶ୍ନ, ଅର୍ଥାତ୍, **"ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (5) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅପିଲ କିମ୍ବା ସି ଆର୍ ପି ସିର ଧାରା 439 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅନୁରକ୍ଷଣୀୟ ହେବ କି ?"**

155. ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ, ଆମେ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛୁ ।

156. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଅପିଲ ଅଧିକାରିତା ସହିତ ଜଡ଼ିତ । 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (1) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ,

ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଯାୟୀ, ପରିଷଦର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଏପରି ଆଦେଶର 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଅପିଲ ଆଗତ କରିପାରିବେ । ତେଣୁ, ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଅପିଲ କରିବାର ଅଧିକାର ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁ, ପୀଡ଼ିତ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ।

157. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (1) ର ପ୍ରାବଧାନ ଅପିଲ ଦାଖଲ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବାର କ୍ଷମତା ସହିତ ଜଡ଼ିତ । ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି ଯେ, ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉକ୍ତ 30 ଦିନର ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟ ଅପିଲକୁ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ, ଯଦି ଏହା ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଯେ, ଅପିଲକାରୀ ଠିକ ସମୟରେ ଅପିଲ ଦାଖଲ କରିବାରୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କାରଣ ଦ୍ୱାରା ବାରଣ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଏହିପରି ଅପିଲର 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯିବ । ତେଣୁ, ଯଦି 30 ଦିନର ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ କୌଣସି ଅପିଲକୁ ଆଗତ କରାଯାଏ, ତେବେ ଅପିଲ ଦାଖଲ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ନୁହେଁ ବରଂ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇପାରିବ । ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବା ପାଇଁ ଏପରି ଏକ ଆବେଦନର ଶୀଘ୍ର ସମାଧାନ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ, ପ୍ରାବଧାନ ଦର୍ଶାଏ ଯେ, ଏହିପରି ଏକ ଅପିଲର ନିଷ୍ପତ୍ତି 30 ଦିନର ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ନିଆଯିବା ଉଚିତ ।

158. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (2) ରେ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' ରେ ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ କରିବା ପରେ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ପରିଷଦର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅପିଲ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଛି ଯେ, ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଅପିଲ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ରହିବ । ଏଥିରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅପିଲର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାରେ, ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଭିଜ୍ଞ

ମନୋବିଜ୍ଞାନୀ ଏବଂ ଡାକ୍ତରୀ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ସହାୟତା ନେଇପାରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଏହି ମନୋବିଜ୍ଞାନୀ ଏବଂ ଡାକ୍ତରୀ ବିଶେଷଜ୍ଞମାନେ ସେହିମାନେ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ଯାହାଙ୍କ ସହାୟତା 2015 ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ କରିବାରେ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିଲା ।

159. ଏହା ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (2) ଦର୍ଶାଏ ଯେ, ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ପରେ ପିଲାମାନଙ୍କର ସ୍ଥାନାନ୍ତର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଏକ ଆଦେଶ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପିଲଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଯେ, ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର ପାଇଁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯିବା ଉପଯୁକ୍ତ କିମ୍ବା ନୁହେଁ, ତାହା ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଅପିଲ ଅଧିକାରିତା ଅଧୀନରେ ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ । ଏହା ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ, ଯଦି କୌଣସି ଅପିଲ ଦାଖଲ କରାଯାଏ ନାହିଁ ଏବଂ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଏକ ମାମଲା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ବିଚାର ପାଇଁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଏ, ତେବେ ମଧ୍ୟ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 (1) (i) ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ଶିଶୁର ଉପଯୁକ୍ତତା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାକୁ ଏହାର ନିଜସ୍ୱ ତଦନ୍ତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

160. ଏହା ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଯେ, ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 13 ଅପିଲର ବିଚାରପୀଠକୁ ନେଇ କିଛି ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ନିୟମ 13 'ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ' କୁ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (1) ଏବଂ (2) ଅନୁଯାୟୀ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖ କରେ । ଯେହେତୁ ନିୟମାବଳୀ ହେଉଛି ଅଧୀନସ୍ଥ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ, ସକ୍ଷମକାରୀ ଅଧିନିୟମ ସହିତ କୌଣସି ବିବାଦ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରିବ । ତେଣୁ, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' ରେ ପ୍ରାଥମିକ

ଆକଳନ କରିବା ପରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ପରିଷଦର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଅପିଲ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ନୁହେଁ ବରଂ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଅନୁରକ୍ଷଣୀୟ ଅଟେ ।

161. ଏଠାରେ ଏହା ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ଆକର୍ଷଣୀୟ ହେବ ଯେ, କିଏ ଅପିଲ ଦାଖଲ କରିପାରିବେ ତାହା 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (2) ଉଲ୍ଲେଖ କରେ ନାହିଁ । ତଥାପି, ଯେତେବେଳେ ଆମେ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 (2) କୁ ଭଲ ଭାବରେ ଯାଞ୍ଚ କରିଲୁ, ଆମେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଲୁ ଯେ, ଏହି ମାମଲାର ନିଜ ଦ୍ୱାରା ପରିସମାପ୍ତି ପାଇଁ ପରିଷଦର ଆଦେଶ ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଅପିଲଯୋଗ୍ୟ ହେବ । ଏହାର ଅର୍ଥ ଏହା ହେବ ଯେ, ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ପରେ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁକୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ନ କରିଥିବା ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (2) ଅନୁଯାୟୀ ମଧ୍ୟ ଅପିଲଯୋଗ୍ୟ ହେବ । ତେଣୁ, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (2) ଅଧୀନରେ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ପାରିତ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ କେବଳ ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏକ ଶିଶୁ ନୁହେଁ, ବରଂ ଜଣେ ପୀଡ଼ିତଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଅପିଲ କରିବାର ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

162. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (3) କେବଳ ଏକ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଏକ ଶିଶୁ, ଯିଏ 16 ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିଛି କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ଅଟେ, ସେହି ମାମଲା ବ୍ୟତୀତ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଦୋଷ ମୁକ୍ତି ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅପିଲକୁ ନିଷିଦ୍ଧ କରେ ।

163. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (4) ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟର କୌଣସି ଆଦେଶରୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅପିଲର ଦାଖଲକୁ ନିଷେଧ କରେ ।

164. 2015ର ଅଧିନିୟମରେ 'ଅପିଲ' ଶବ୍ଦକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇନାହିଁ । ତଥାପି, ଏହା ଆଇନରେ ଭଲ ଭାବରେ ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇଥିବା ସ୍ଥିତି ଯେ, ଏକ ଅପିଲ ଉଭୟ ଆଇନ ଏବଂ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଏକ ଉପରିସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପୁନଃ ଶୁଣାଣି ଅଟେ । ଏକ ଅପିଲରେ, ଉପରିସ୍ଥ ଅଧିକାରିତା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ସ୍ଥିର କରେ ଯେ, ଯେଉଁ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶରୁ ଅପିଲ ଅଣାଯାଇଛି ତାହା ନ୍ୟାୟାଳୟର ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ତଥ୍ୟ ଉପରେ ସଠିକ ଥିଲା କି ।

165. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (5) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସି ଆର୍ ପି ସିରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପିଲ ଦାଖଲ କରିପାରିବେ । ତେଣୁ, ଅପିଲ କରିବାର ଅଧିକାର ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଶିଶୁ, ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ପୀଡ଼ିତ, ଯିଏ ବି ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ, ତାଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ । 2015 ଅଧିନିୟମର ଏହା ହେଉଛି ଏକମାତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯାହା ଅଧୀନରେ ଜଣେ ବ୍ୟଥିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଜାମିନ ଆବେଦନ ମଞ୍ଜୁର କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଆଦେଶ ସମେତ ଯେକୌଣସି ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରିପାରିବେ ।

166. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 1 (4) ଏହି ଅଧିନିୟମକୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କିମ୍ବା ବୈଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯାହା ଏହା ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ, ତାହା ଉପରେ ଏକ ଅଧ୍ୟାରୋହୀ ପ୍ରଭାବ ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏହା ଦର୍ଶାଏ ଯେ, ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ଶିଶୁ ଏବଂ ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ସମସ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଲାଗୁ ହେବ, ଯେଉଁଥିରେ -(i) ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କର ଗିରଫ, ଅଟକ, ଅଭିଯୋଜନ, ଜୋରିମାନା କିମ୍ବା କାରାବାସ, ପୁନର୍ବାସ ଏବଂ ସାମାଜିକ ପୁନଃ ଏକୀକରଣ; (ii) ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କର ପୁନର୍ବାସ, ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ, ପୁନଃ

ଏକୀକରଣ ଏବଂ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି କିମ୍ବା ଆଦେଶ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

167. ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏକ ଶିଶୁ ଏବଂ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ଏକ ଶିଶୁ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସମସ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ *ଅଣ-ପ୍ରତିବନ୍ଧକ* ଖଣ୍ଡ ଏହି ଅଧିନିୟମକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେଇଥାଏ ।

168. *ଅଣ-ପ୍ରତିବନ୍ଧକ* ଖଣ୍ଡକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅପରାଧର ସଂଜ୍ଞା, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦଣ୍ଡ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଯାହା 2015 ଅଧିନିୟମର କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ, ଆଇନ ସହ ବିବାଦରେ ଥିବା କୌଣସି ଶିଶୁ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ମାମଲାରେ ଏହାର କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ରହିବ ନାହିଁ ।

169. ଯେହେତୁ ଅପିଲ କରିବାର ଅଧିକାର ଏକ ପ୍ରାକୃତିକ କିମ୍ବା ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଅଧିକାର ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହା ବିଧାନର ଏକ ସୃଷ୍ଟି, ତେଣୁ ଅପିଲ କରିବାର କୌଣସି ଅଧିକାର ରହିବ ନାହିଁ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ବିଧାନରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଏହା ଏକ ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଏବଂ କେବଳ ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ଅଧିକାର ନୁହେଁ ।

170. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (5) ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାଷାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଅପିଲ ମାଧ୍ୟମରେ ଏହି ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରିପାରିବେ । **'ଯେକୌଣସି ଆଦେଶ'** ବାକ୍ୟାଂଶରେ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଆଦେଶ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ।

171. ଧାରା 372 ରୁ 394 ଧାରଣ କରିଥିବା ସି ଆର୍ ପି ସିର ଅଧ୍ୟାୟ XXIX ଏକ ଫୌଜଦାରୀ ନ୍ୟାୟାଳୟର କୌଣସି ରାୟ କିମ୍ବା ଆଦେଶରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଅପିଲର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ

ସହିତ ଜଡ଼ିତ । ସି ଆର୍ ପି ସିର ଧାରା 372 ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ସି ଆର୍ ପି ସି କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟତୀତ କୌଣସି ଫୌଜଦାରୀ ନ୍ୟାୟାଳୟର କୌଣସି ରାୟ କିମ୍ବା ଆଦେଶରୁ କୌଣସି ଆବେଦନ ରହିବ ନାହିଁ । ସି ଆର୍ ପି ସିର XXIX ଅଧ୍ୟାୟରେ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ ଯାହା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ବିଚାର ବିଚାରଧୀନତା ସମୟରେ ଅପିଲ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରିଥାଏ ।

172. ତେଣୁ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅପିଲ ଭାବରେ ସି ଆର୍ ପି ସିର ଧାରା 439 ଉପଯୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

173. 2015 ଆଦେଶର ଧାରା 101 (5) ରେ ବ୍ୟବହୃତ "ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସହିତ" ଶବ୍ଦର ସନ୍ଦର୍ଭକୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ବ୍ୟଥିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ସି ଆର୍ ପି ସିର ଧାରା 439 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ଆବେଦନ କିମ୍ବା ସି ଆର୍ ପି ସିର ଧାରା 439 (2) ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନ ବାତିଲ ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବା ବୋଲି ଭୁଲ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

174. ଯେହେତୁ 2015 ଅଧିନିୟମ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟର କୌଣସି ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅପିଲ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ଏବଂ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 1 (4) ର *ଅଣ-ପ୍ରତିବନ୍ଧକ* ଖଣ୍ଡ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏହି ଆଇନକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଏ, ସି ଆର୍ ପି ସିର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ

କୌଣସି ଆବେଦନ ଧାରା 439 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କିମ୍ବା ଧାରା 439 (2) ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନ ବାତିଲ ପାଇଁ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁମତିଯୋଗ୍ୟ ହେବ ନାହିଁ ।

175. ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିବା ଆଇନର ସ୍ଥିତିର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ, ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଚତୁର୍ଥ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଆମ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଦର୍ଶାଇ ଦିଆଯାଇଛି ଯେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ, ସି ଆର୍ ପି ସିର ଧାରା 439 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ କିମ୍ବା ଧାରା 439 (2) ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନ ବାତିଲ ପାଇଁ କୌଣସି ଆବେଦନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ରହିବ ନାହିଁ । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ବ୍ୟଥିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ଉପଚାର ହେଉଛି 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (5) ଅନୁଯାୟୀ କେବଳ ଏକ ଅପିଲ ।

176. ଆମେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ମତ ରଖୁଛୁ ଯେ, ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ 'ବାକ୍ୟାଂଶ' 2015 ଅଧିନିୟମରେ ସମଗ୍ର ସି ଆର୍ ପି ସିର ପ୍ରୟୋଗକୁ ସୂଚିତ କରେ ନାହିଁ । 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (5) ରେ ସି ଆର୍ ପି ସି କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉକ୍ତ ଉଲ୍ଲେଖର ଅର୍ଥ ହେଉଛି କେବଳ ଏହି ଯେ, ଅଧ୍ୟାୟ XXIX ଅଧୀନରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମୂଳ ଧାରା ନୁହେଁ, ବରଂ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସେହି ଅପିଲ ଉପରେ ଲାଗୁ ହେବ, ଯାହା ଉକ୍ତ ଧାରା ଅଧୀନରେ ଦାଖଲ ହୋଇପାରେ । ଆହୁରି ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ, ଧାରା 101 (5) ଅନୁଯାୟୀ ଅପିଲକୁ ନଥିରେ ଉପଲବ୍ଧ ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ହେବ, ଅର୍ଥାତ୍, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 13 ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 12 ଅନୁଯାୟୀ ଉପନୀତ ହୋଇଥିବା ବିଚାର ଅନୁଯାୟୀ, ଏବଂ ସି ଆର୍ ପି ସିର ଧାରା 437, 438 ଏବଂ 439 ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କରିବାର ବିଚାର ଅନୁଯାୟୀ ନୁହେଁ । ଧାରା 101 (5) ରେ "ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାରେ

ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକ୍ରିୟା"କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (5) ରେ ସି ଆର୍ ପି ସିର ଧାରା 439 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ମୂଳ ଅଧିକାର ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ଉପ-ଧାରାର ପରିସରକୁ ବୃଦ୍ଧି କରେ ନାହିଁ ।

177. ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ପଞ୍ଚମ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଦିଆଗଲା ।

178. ଆମେ, ଏହିପରି, ନିମ୍ନମତେ ଦର୍ଶାଇ ସନ୍ଦର୍ଭଗୁଡ଼ିକୁ ସଂକ୍ଷେପ କରିଛୁ :-

ପ୍ର. (i) ଅଧିନିୟମର କେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଜଣେ ଶିଶୁ, ଯିଏ 16 ବର୍ଷ ବୟସ ଅତିକ୍ରମ କରିଛି କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ଅଟେ ଏବଂ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କରିଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ବିଚାରଧୀନତା ସମୟରେ ତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ବଜାୟ ରଖିପାରିବେ ?

ଉ. ଏଠାରେ ଉପରେ ନଥିଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ, ଜଣେ ଶିଶୁ, ଯିଏ 16 ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିଛି କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ଅଟେ ଏବଂ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଥମିକ ଆକଳନ ବିଚାରଧୀନତା ସମୟରେ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 12 ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ବଜାୟ ରଖିପାରିବେ ।

ପ୍ର. (ii) ଆଇନର କେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଜଣେ ଶିଶୁ, ଯିଏ 16 ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିଛି କିମ୍ବା ତା' ଠାରୁ ଅଧିକ ଅଟେ ଏବଂ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କରିଛି ବୋଲି ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି, ତାଙ୍କ ମାମଲା ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର ପାଇଁ ଶିଶୁ

ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହେବା ପରେ ସେ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ବଜାୟ ରଖିପାରିବେ ?

ଉ. ଏଠାରେ ଉପରେ ନଥିଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ, ଏକ ଶିଶୁ, ଯିଏ 16 ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିଛି କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ଅଟେ ଏବଂ ଏକ 'ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ' କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି, ତାଙ୍କ ମାମଲା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହେବା ପରେ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 12 ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ବଜାୟ ରଖିପାରିବେ ।

ପ୍ର. (iii) ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯିଏ ସ୍ୱଷ୍ଟତଃ ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ଜଣେ ଶିଶୁ, ତାଙ୍କ ଜାମିନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପରିଷଦକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ମଧ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ କି ?

ଉ. 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 8 (2) ରେ ଥିବା ସ୍ୱଷ୍ଟ, ଅସନ୍ଦିଗ୍ଧ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଯାହା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରେ ଯେ, ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯିଏ ସ୍ୱଷ୍ଟତଃ ଜଣେ ଶିଶୁ ଏବଂ ଜାମିନ ଯୋଗ୍ୟ କିମ୍ବା ଅଣ -ଜାମିନଯୋଗ୍ୟ ଅପରାଧ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି, ତାଙ୍କ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ, 2015 ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ମଧ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ।

ପ୍ର. (iv) ଆଇନ ସହିତ ବିବାଦରେ ଥିବା ଏକ ଶିଶୁ ମାମଲାରେ ଜାମିନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ଆରୋପିତ ଅପରାଧର ଗମ୍ଭୀରତା ଏକ ଆଧାର କି ?

ଉ. 2015 ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ଆରୋପିତ ଅପରାଧର ଗମ୍ଭୀରତାକୁ ଆଧାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ପ୍ର. (v) ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (5) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅପିଲ କିମ୍ବା ସି ଆର୍ ପି ସିର ଧାରା 439 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅନୁରକ୍ଷଣୀୟ ହେବ କି ?

ଉ. ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ, ସି ଆର୍ ପି ସିର ଧାରା 439 (1) କିମ୍ବା 439 (2) ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନ କିମ୍ବା ଜାମିନ ବାତିଲ ପାଇଁ କୌଣସି ଆବେଦନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ରହିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହିପରି ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ କେବଳ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (5) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅପିଲ ବଜାୟ ରହିବ । ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ 'ବାକ୍ୟାଂଶ' 2015 ଅଧିନିୟମରେ ସମଗ୍ର ସି ଆର୍ ପି ସିର ପ୍ରୟୋଗକୁ ସୂଚିତ କରେ ନାହିଁ । 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (5) ରେ ସି ଆର୍ ପି ସି କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉକ୍ତ ଉଲ୍ଲେଖର ଅର୍ଥ ହେଉଛି କେବଳ ଏହି ଯେ, ଅଧ୍ୟାୟ XXIX ଅଧୀନରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମୂଳ ଧାରା ନୁହେଁ, ବରଂ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସେହି ଅପିଲ ଉପରେ ଲାଗୁ ହେବ, ଯାହା ଉକ୍ତ ଧାରା ଅଧୀନରେ ଦାଖଲ ହୋଇପାରେ । ଆହୁରି ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ, ଧାରା 101 (5) ଅନୁଯାୟୀ ଅପିଲକୁ

ନଥିରେ ଉପଲବ୍ଧ ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ହେବ, ଅର୍ଥାତ୍, 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 13 ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 12 ଅନୁଯାୟୀ ଉପନୀତ ହୋଇଥିବା ବିଚାର ଅନୁଯାୟୀ, ଏବଂ ସି ଆର୍ ପି ସିର ଧାରା 437, 438 ଏବଂ 439 ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କରିବାର ବିଚାର ଅନୁଯାୟୀ ନୁହେଁ । ଧାରା 101 (5) ରେ "ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକ୍ରିୟା"କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 (5) ରେ ସି ଆର୍ ପି ସିର ଧାରା 439 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ମୂଳ ଅଧିକାର ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ଉପ-ଧାରାର ପରିସରକୁ ବୃଦ୍ଧି କରେ ନାହିଁ ।

ପ୍ର. (vi) ଜଣେ ଶିଶୁକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 (1) (i) ର ପରିସର କ'ଣ ?2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କି କିମ୍ବା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 (3) ସହିତ ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ କରାଯାଇଥିବା ପରିଷଦର ସୁପାରିଶକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବରେ ଅନୁପାଳନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ କି ?

ଉ. ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଏକ ଶିଶୁର ମାମଲା ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହେବା ପରେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉପରେ ଏକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଛି ଯେ, ସେ ଶିଶୁକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯିବାର ଉପଯୁକ୍ତତା ବିଷୟରେ ପୁନଃ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବେ । 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 (1) (i) ଏବଂ 19 (1) (ii) ରେ ବ୍ୟବହୃତ ଶବ୍ଦ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଦୁଇଟି ବିକଳ୍ପ ଦେଇଥାଏ । ପ୍ରଥମତଃ, ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ଶିଶୁକୁ

ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବା ଏବଂ ଦ୍ଵିତୀୟତଃ ଶିଶୁକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର ନକରିବା । ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 13 (6) କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଶିଶୁକୁ ଶିଶୁ କିମ୍ବା ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବା ସମୟରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାର କାରଣ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯଦି ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକ ଶିଶୁ ସହିତ ଶିଶୁ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଅନ୍ତି, ତେବେ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 (1) (i) ରେ ବ୍ୟବହୃତ ଶବ୍ଦରୁ ପ୍ରତୀୟମାନ ହେଉଥିବା ଧାରା 18 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଯାୟୀ ଡାକରା ମାମଲାର ବିଚାରର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରି ଏକ ପରିଷଦ ଭାବରେ ତଦନ୍ତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଯଦି ଏହା ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଅନ୍ତି, ତେବେ ଏହା ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ବିଚାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସି ଆର୍ ପି ସି ଦ୍ଵାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରିବେ ଏବଂ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 (1) (i) ଅନୁୟାୟୀ 'ଶିଶୁଙ୍କ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଆବଶ୍ୟକତା', 'ଯଥାର୍ଥ ବିଚାର'ର ଏବଂ 'ଶିଶୁ ଅନୁକୂଳ' ବାତାବରଣ ବଜାୟ ରଖିବାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ 2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 ଏବଂ 21 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ନକରି ବିଚାର ପରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବେ ।

2015 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 (1) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ । ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହୋଇଥିବା ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି କି କିମ୍ବା ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହୋଇଥିବା ପିଲାକୁ ଶିଶୁ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି କି ତାହା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବାଦ୍ ଦେଇପାରିବେ ନାହିଁ ।

ପ୍ର. (vii) ପରିଷଦ ମାମଲାର ବିଚାରକୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଯାହାର ଏପରି ଅପରାଧ ବିଚାର କରିବାର ଅଧିକାରିତା ରହିଛି, ତାହାକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବା ପରେ ଏବଂ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପରେ ଯେ, ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି, ସି ଆର୍ ପି ସି ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରୟୋଗର ପରିସର କ'ଣ ?

ଉ. ଏକ ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏକ ପରୱାନା ମାମଲାର ହେବ ଏବଂ ସି ଆର୍ ପି ସିର ଧାରା 225 ରୁ 237 ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅଧ୍ୟାୟ XVIII ରେ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି, ଯାହା କେବଳ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପରୱାନା ମାମଲା ବିଚାର କରେ, 2015 ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସୂଚିତ ବ୍ୟତିକ୍ରମର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ରହି, ଏକ ପିଲାକୁ ବୟସ୍କ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ ଲାଗୁ ହେବ ।

179. ଆମ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନର ଉପରୋକ୍ତ ଉତ୍ତର, ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ ଆଇନର ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦେଉଛି । ତେଣୁ, ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ପାଇଁ ଆମେ ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକୁ ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ପୁନଃପ୍ରେରଣ କରୁଛୁ ।

(ଅଶ୍ୱନୀ କୁମାର ସିଂ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି)

ବୀରେନ୍ଦ୍ର କୁମାର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ମୁଁ ଏକମତ ।

(ବୀରେନ୍ଦ୍ର କୁମାର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି)

କାଞ୍ଚନ/-

ଏ ଏଫ୍ ଆର୍ / ଏନ୍ ଏ ଏଫ୍ ଆର୍	ଏ ଏଫ୍ ଆର୍
ସି ଏ ଭି ତାରିଖ	09.09.2019
ଅପଲୋଡ ତାରିଖ	02.10.2019
ଯୋଗାଯୋଗ ତାରିଖ	

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ" ।

ଅନୁବାଦିକା
ଶିବାନୀ ଦାଶ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ